

ATP Koncernen
årsrapport 2023

Indhold

Ledelsens beretning

- 6** Kort om ATP
- 8** Hovedtalsoversigt for ATP Koncernen
- 10** ATP-fællesskabet giver økonomisk tryghed for den enkelte

Samfundsbidrag

- 14** Økonomisk tryghed for alle pensionister i Danmark
- 18** Bedre pensioner
- 20** Ind i maskinrummet
- 22** Velfærdsydelse til tiden og med økonomisk gevinst

Digitalisering

- 26** ATP digitaliserer Danmark
- 28** Digitalisering i praksis

Bæredygtighed

- 32** Bæredygtighed i balance
- 33** Klima og miljø
- 36** Diversitet og inklusion
- 38** En attraktiv arbejdsplads

Resultat og forventninger

- 42** ATP's optimerede forretnings-model og ny regnskabsstandard
- 44** Årets resultat og forventninger til 2024
- 52** ATP's ledelse

Koncernregnskab

- 57** Ledelsens regnskabspåtegning
- 58** Oversigt over ATP Koncernen
- 60** Totalindkomstopgørelse
- 61** Balance
- 62** Pengestrømsopgørelse
- 64** Note 1: Forretningsområderegnskab
- 69** Note 2: Finansielt afkast
- 69** Note 3: Finansielle forsikringsindtægter eller -udgifter
- 70** Note 4: Forsikringsindtægter
- 71** Note 5: Udgifter til forsikringservice
- 72** Note 6: Omkostninger
- 74** Note 7: Skat
- 76** Note 8: Markedsværdi af ATP's Investeringsportefølje
- 77** Note 9: Noterede aktier
- 78** Note 10: Unoterede kapitalandele
- 80** Note 11: Obligationer og udlån
- 82** Note 12: Investeringsejendomme
- 85** Note 13: Aktiver tilknyttet Livrente med markedseksposering
- 86** Note 14: Afledte finansielle instrumenter
- 88** Note 15: Dagsværdi
- 90** Note 16: Pensionsmæssige hensættelser
- 98** Note 17: Værdiskabelsen i ATP fra pensioner og ufordelte midler (efter skat)
- 99** Note 18: Risikostyring
- 102** Note 18a: Markedsrisici og valutarisici
- 104** Note 18b: Kreditrisici
- 105** Note 18c: Likviditetsrisici
- 106** Øvrige regnskabsnoter
- 122** Regnskabspraksis og væsentlige skøn og vurderinger
- 138** Intern Revisions påtegning
- 139** Den uafhængige revisors revisionspåtegning

144 Ledelseshverv og kompetencer

153 Supplerende oplysninger

Kort om ATP

ATP LIVSLANG PENSION

ATP-pensionen er en **livslang garanteret pension**, der udbetales gennem hele pensionstilværelsen – Det er med til at sikre økonomisk tryghed særligt for dem uden anden pensionsindtægt end offentlige pensioner og ATP

0,30 pct.

Lav årlig **omkostningsprocent** (de samlede investerings- og administrationsomkostninger)

17,1 pct.

fortsat **stabil bonusevne efter bonustilskrivning**

5,7 mia. kr.

i afkast i investeringsporteføljen, svarende til 5,5 pct. ift. bonuspotentialet. **De seneste 10 år har ATP skabt et gennemsnitligt årsafkast på 12,2 mia. kr.**

ATP har i 2023 implementeret **den optimerede forretningsmodel** med henblik på at skabe **højere pensioner**

Lave administrationsomkostninger pr. medlem på

38 kr.

Værdiskabelse i garantierne

3,1 pct.

Pensionerne forhøjes for pensionisterne med

3 pct.

UDBETALING AF VELFÆRDSYDELSE

2/3

af velfærdskronerne i Danmark udbetales af ATP fx til folkepension og børne- og ungeydelse

ATP har **digitaliseret og effektiviseret** udbetalinger af velfærdsydelser. I år er der udbetalt

320 mia. kr.

ATP er et **teknologi- og digitaliseringshus**, og har i 2023 investeret i it-udvikling for

600 mio. kr.

Hovedtalsoversigt for ATP Koncernen

Mio. kr.	2023	2022	2021	2020	2019
Investering					
Afkast af Investeringssporteføljen	5.718	-64.511	49.370	29.797	40.545
Pensionsafkast- og selskabsskat	-1.078	9.406	-7.282	-4.374	-5.718
Resultat af Investering	4.640	-55.104	42.087	25.423	34.827
Afdækning					
Renteafdækning					
Ændring som følge af rente og løbetidsforkortelse	-33.348	212.298	43.124	-63.330	-77.585
Afkast af Renteafdækningsporteføljen	42.066	-244.827	-56.187	66.484	86.710
Pensionsafkastskat	-6.421	37.459	8.597	-10.172	-13.267
Resultat af Renteafdækning	2.298	4.930	-4.466	-7.018	-4.142
Supplerende afdækningsportefølje					
Afkast af Supplerende afdækningsportefølje	736	-	-	-	-
Pensionsafkastskat	-110	-	-	-	-
Forrentning af Langsigtet supplerende hensættelse	-625	-	-	-	-
Resultat af Supplerende afdækningsportefølje	0	-	-	-	-
Livrente med markedseksposering					
Afkast af markedsafkastporteføljen	249	-87	-	-	-
Pensionsafkastskat	-43	13	-	-	-
Forrentning af Livrente med markedseksposering	-206	73	-	-	-
Resultat af Livrente med markedseksposering	0	0	-	-	-
Resultat af Afdækning	2.298	4.930	-4.466	-7.018	-4.142
Forsikringsindtægter	19.498	19.227	18.423	18.275	18.191
Udbetalte pensioner	-18.408	-17.957	-17.260	-17.180	-17.054
Omkostninger vedrørende Investering og Afdækning	-703	-822	-950	-885	-936
Omkostninger vedrørende pension	-214	-215	-213	-210	-201
Ændring i risikojustering	-53	-49	-	-	-
Øvrige ændringer	-120	-184	-	-	-
Resultat af forsikringservice	0	0	0	0	0
Resultat for ATP Livslang Pension	6.938	-50.175	37.621	18.404	30.686
Andre indtægter/omkostninger	-37	156	240	99	154
Administration for eksterne parter					
Indtægter	2.484	2.568	2.498	2.297	2.436
Omkostninger	-2.485	-2.569	-2.497	-2.297	-2.435
Resultat af administration for eksterne parter	0	0	0	-1	1
Resultat før forrentning af bonuspotentiale	6.901	-50.019	37.862	18.502	30.840
Forrentning tilskrevet bonuspotentialet	-6.938	50.175	-37.621	-18.404	-30.686
Minoritetsinteressers andel af resultatet	37	-156	-240	-99	-154
Årets resultat	0	0	0	0	0
Garanterede pensioner	564.966	538.634	787.809	813.589	759.628
Livrente med markedseksposering	3.198	1.382	-	-	-
Risikojustering	835	954	-	-	-
Pensionsforpligtelser i alt	568.999	540.970	787.809	813.589	759.628
Langsigtet supplerende hensættelse	39.193	37.265	-	-	-
Bonuspotentiale	104.030	99.572	159.537	146.221	125.980
Ufordelte midler i alt	143.224	136.837	159.537	146.221	125.980
Formue i alt	712.222	677.806	947.346	959.810	885.608

¹Note: Ændring i hovedtalsoversigten skyldes primært implementering af IFRS17. Sammenligningstallene er udarbejdet i overensstemmelse med de samme principper som 2023. Se nærmere under anvendt regnskabspraksis.

Ny regnskabsregulering

Implementering af den nye regnskabsstandard IFRS17 medfører en ensartet metode for indregning og præsentation af pensionsforpligtelserne. IFRS17 har indført en række obligatoriske regnskabslinjer, som medfører, at opstillingen af resultatopgørelsen ændres væsentligt.

Som en konsekvens af den nye regnskabsregulering har ATP et 0 resultat, da ATP ikke har nogen fortjeneste ved at levere ydelser.

- I ATP ejes alle midler af ATP's medlemmer og bliver udbetalt til ATP's medlemmer. Afkastet tilskrives direkte til bonuspotentialet, hvilket medfører, at resultatopgørelsen for ATP altid vil udvise et 0-resultat.
- Under forsikringservice indregnes bidragsindtægterne først i resultatopgørelsen, når forsikringsydelsen udføres, det vil sige, i takt med at pensioner udbetales og omkostninger afholdes. Uden fortjeneste er resultatet 0.

Ændringer i hensættelserne som følge af opdatering af levetid eller tildeling af bonus påvirker fremtidige udbetalinger og fremgår derfor ikke i resultatopgørelsen, men vil være overførsler mellem bonuspotentialet og pensionsforpligtelserne.

Hovedtalsoversigt

Da den nye standard medfører, at alle afkast og finansielle indtægter og udgifter vises under et, og der ikke gives mulighed for at præsentere de enkelte forretningsområder, har ATP istedet i hovedtalsoversigten udfoldet resultatet fordelt på forretningsområder, og herved illustreret de enkelte afkast og sammenhæng til overførsel til medlemmernes formue.

I ledelsesberetningen kommenteres årets resultat ud fra hoved- og nøgletaloversigten.

Sammenhængen mellem regnskabs totalindkomstopgørelse og hovedtalsoversigten er vist i note 1 "Forretningsområderegnskab" i koncernregnskabet.

Nøgletal

	2023	2022	2021	2020	2019
Afkastnøgletal					
Afkast fra Investering før skat ift. bonuspotentiale i pct. ¹	5,5	-40,9	35,0	23,3	44,2
Afkast af markedsafkastporteføljen før skat i pct. ²	9,1	-15,7	-	-	-
Værdiskabelsesnøgletal					
Værdiskabelse fra pensionerne i pct.	3,1	3,1	3,3	3,4	3,4
Værdiskabelse fra ufordelte midler i pct.	4,7	-38,7	24,5	13,3	30,3
Værdiskabelse i alt i pct.	3,4	-7,2	8,5	5,5	8,0
Omkostningsnøgletal i pct.					
Administrationsomkostninger ift. formue	0,03	0,03	0,02	0,02	0,02
Investeringsomkostninger ift. formue	0,18	0,20	0,16	0,16	0,17
Performance fees eksterne forvaltere ift. formue	0,09	0,12	0,36	0,12	0,13
Samlede omkostninger ift. formue (ÅOP)	0,30	0,35	0,54	0,30	0,32
Administrationsomkostninger i kr. pr. medlem	38	39	40	40	38
Øvrige nøgletal					
Bonusevne	17,1	17,2	20,3	18,0	16,6
Medlemmer (antal i 1.000)	5.600	5.521	5.424	5.347	5.264
Bidragsindtægter i mio. kr.	12.624	11.951	11.497	10.744	10.061
Opdatering af levetid i mio. kr.	1.881	3.887	4.796	1.130	3.231
Bonustilskrivning i mio. kr.	-5.811	-	-30.391	-	-

¹Afkast fra Investering er beregnet som et dagligt tidsvægtet afkast på bonuspotentialet. Sammenligningstal for afkastnøgletal er ikke tilpasset som følge af implementering af IFRS17.

²Afkast af markedsafkastporteføljen er beregnet som et dagligt tidsvægtet afkast.

ATP-fællesskabet giver økonomisk tryghed for den enkelte

Med næsten alle danskere som medlemmer spiller ATP en unik rolle i det danske velfærdssamfund. ATP er med til at sikre økonomisk tryghed i kraft af den livslange og garanterede pension, vi udbetaler til næsten alle danskere på folkepension. Samtidig er ATP et centralt tandhjul i et maskineri, der udbetaler velfærdsydelse for 320 milliarder kroner til danskerne hvert eneste år. Dermed skal ATP være med til at opretholde, udvikle og undervejs meget gerne effektivisere udbetalingen af velfærdsydelser.

Grundstenen i vores forretning er ATP Livslang Pension. ATP-pensionen dækker i dag næsten hele det danske arbejdsmarked, fordi alle lønmodtagere og næsten alle på overførselsindkomst indbetaler obligatorisk til ordningen frem mod pensionering. ATP's løbende investeringer af de midler skaber et afkast, som i sidste ende er med til at gøre, at medlemmernes samlede udbetalte ATP-pension kan blive flere gange større end de penge, de selv har indbetalt. I den garanterede pension er der på forhånd indregnet en forventning af indbetalingerne, så alle også kan forvente, at deres udbetaling overstiger det beløb, de selv har bidraget med.

I 2023 beløb den gennemsnitlige ATP-pension sig til 16.600 kr. For ca. 400.000 pensionister i Danmark – omkring 35 pct. – er ATP-pensionen et mærkbart, økonomisk tilskud til deres daglige økonomi, fordi udbetalingen fra ATP er deres eneste pensionsindtægt ud over de offentlige pensioner.

Tilsammen udgjorde folkepensionen og ATP-pensionen i 2023 tre ud af fire pensionskroner hos danskerne. Og størrelsen på det tal falder kun langsomt over de næste mange årtier. Det understreger, at grundpensionen, som består af folkepensionen og ATP, både nu og fremover er vigtig for at sikre den oprindelige ambition med indførelsen

af ATP-bidraget: at ingen danske pensionister skal være fattige.

ATP adskiller sig fra andre pensionsopsparinger ved at være en kollektiv garanteret ordning med ét produkt. Vi lover alle medlemmer en fast pension, uanset hvor længe man lever. Som en del af et kollektiv skal man som enkeltperson ikke bekymre sig over, om pensionen rækker, for i ATP er pensionen garanteret, og alle risici er dækket af fællesskabet.

De seneste to år har været turbulente på de globale markeder. I perioder i løbet af 2023 udfordrede særligt de store og hurtige rentebevægelser ATP's afkast – ligesom i 2022, som gav ATP et historisk dårligt investeringsresultat. 2023 endte med et afkast på 5,7 mia. kr. i investeringsporteføljen.

Som investor ønsker ATP at levere så stærke afkast som muligt. Og vi forstår til fulde, at det giver anledning til spørgsmål, når vores resultater ikke lever op til vores ambitioner. Men alle investorer oplever gode og dårlige år – og som langsigtet investor er det vigtigt at huske netop det lange perspektiv. Over de seneste ti år har ATP således skabt et investeringsafkast på 122,3 mia. kr.

ATP's forretningsmodel med en indbygget renteafdækning, som på den lange bane skærmer imod de udsving, der opstår på de finansielle markeder, virker. Derfor kan vi altid udbetale den pension, vi har lovet medlemmerne.

Denne stabilitet og værn mod renteudsving kan også aflæses i ATP's bonusevne. Bonusevnen viser, hvor mange yderligere midler ATP har i forhold til vores forpligtigelser til medlemmerne. Selvom markedsværdien af ATP's pensionsforpligtigelser har svinget markant over de seneste år, har vores bonusevne

”

I ATP sikrer fællesskabet, at vi alle har lidt mere at leve for, den dag vi går på pension. De mange indbetalinger giver tilsammen et stærkt fundament, som sikrer kollektivt stabile livslange pensioner.

været stabil. Det kom i 2023 igen de danske pensionister til gavn, da ATP på trods af store udsving på de finansielle markeder havde robustheden til igen at hæve pensionerne, denne gang med 3 pct. Det sker med virkning fra 2024 og omfatter alle pensionister i ATP's medlemskreds, over 1 million ældre i Danmark.

ATP's anden primære funktion er at agere udbetalingshus for 320 mia. kr. velfærdsydelser. Det er eksempelvis ATP, der i 2023 har udbetalt folkepension for 154 mia. kr., boligstøtte for 17 mia. kr. og barseldagpenge for 12 mia. kr. Vores ambition er at forenkle og effektivisere udbetalingen af de mange penge, og som administrationshus skal vi sikre en korrekt og ens adgang til velfærdsydelser og skabe sikkerhed for, at de rette beløb bliver udbetalt til tiden og med en god kundeservice.

Her er digitalisering vigtig. Danmark er et digitalt foregangsland, og med den løbende, digitale transformation følger mere komplekse krav til deling af data, overvejelser om brug af kunstig intelligens – og højere forventninger fra omverdenen til digitale løsninger.

ATP skal løfte en samfundskritisk opgave med at levere administrative løsninger, som rammer millioner af danskeres hverdag og økonomi, og derfor følger vi ikke bare digitalt med tiden, men vil være et af de førende teknologi- og digitaliseringshuse – fordi det gavner danskerne. Intelligent brug af data og

teknologi gør, at vi både kan spare offentlige kroner og gøre det let at tage kontakt til ATP. Vi afprøver, udvikler og tager ny teknologi i brug. På den måde kan vi også bistå de politiske beslutningstagere med viden, så der kan skabes de bedste rammer for brug af teknologi i Danmark. På sikker og forsvarlig vis.

Bæredygtighed er et andet gennemgående træk ved måden, ATP tænker forretning på. ATP har fokus på at levere reel bæredygtig udvikling i den bredde af roller, som ATP spiller. Vi ønsker at styrke måde, hvorpå bæredygtighed indarbejdes og samtænkes på tværs af koncernen.

Som arbejdsplads arbejder ATP kontinuerligt med at udvikle sig i en mere bæredygtig retning – både økonomisk, socialt og miljømæssigt. Ønsket er at skabe en langtidsholdbar medarbejderkultur- og hverdag, hvor medarbejderne trives på lang sigt. Samtidig har vi en ambition om kraftigt at reducere CO₂-aftrykket fra ATP's energi- og ressourceforbrug – en kontinuerlig indsats, som hvert år udmønter sig i nye initiativer. Som investor bruger vi det aktive ejerskab til at skubbe selskaber i en mere bæredygtig retning. Her forholder ATP sig aktivt til, hvordan virksomhederne udvikler sig, søger viden og indsigt og gør sin indflydelse gældende med det mål at skabe reel omstilling i en bæredygtig retning.

Martin Præstegaard,
adm. direktør i ATP

Samfundsbidrag

Økonomisk tryghed for alle
pensionister i Danmark

Bedre pensioner

Ind i maskinrummet

Velfærdsydelser til tiden og
med økonomisk gevinst

Økonomisk tryghed for alle pensionister i Danmark

Som pensionsforvalter bidrager ATP med at sikre alle danskere en pension, der giver tryghed og værdighed gennem hele pensionstilværelsen.

I ATP sikrer fællesskabet, at alle danskere har lidt mere at leve for den dag, de går på pension. På fundamentet af de mange enkelte bidrag kan det brede kollektiv sikre stabile pensioner, også når der er udsving i levetid og skiftende afkast af vores investeringer.

På den måde giver fællesskabet økonomisk tryghed for den enkelte.

Omkring 400.000 mennesker i Danmark har i dag kun offentlige pensioner og ATP Livslang Pension som pensionsindkomst. For de mange mennesker, der kun har en beskedent eller ingen arbejdsmarkedspension eller individuel pensionsopsparing, er ATP-pensionen et særligt vigtigt bidrag til den daglige økonomi.

Men uanset indkomst udgør offentlige pensioner og ATP Livslang pension fundamentet i alle pensionisters indkomst herhjemme. 76 pct. af indkomsten står grundpensionen for i 2023 hos danske pensionister i gennemsnit over hele landet.

Betydningen af ATP-pensionen og offentlige pensioner vil også i fremtiden være væsentlig. Kigger man frem til 2080, så vil grundpensionen om mere end 50 år udgøre godt 50 pct. af alle danske pensionisters pensionsindkomst. Også selv om de fleste pensionister til den tid har haft et helt arbejdsliv til at spare op til pension via arbejdsgiverbetalte ordninger (arbejdsmarkedspension).

ATP-pensionen er en livrente. Den udbetales fra du går på folkepension og frem til din død, uanset hvor gammel du bliver.

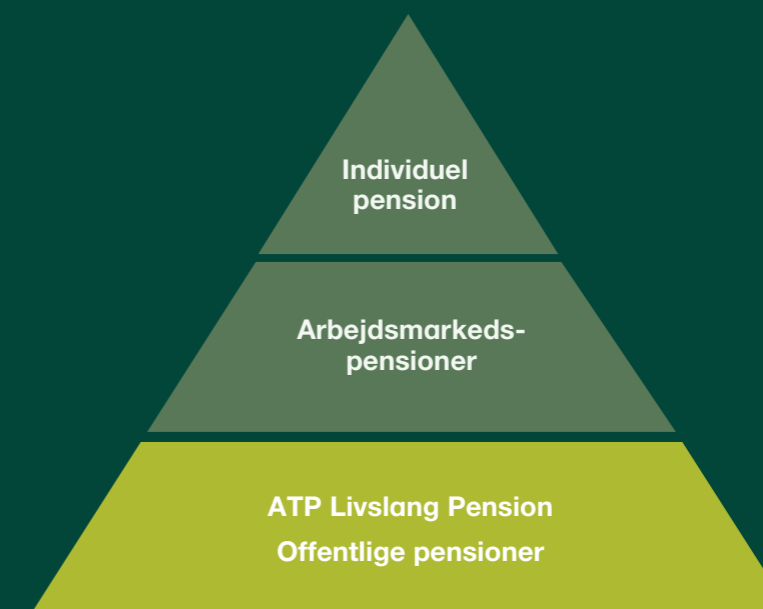
ATP-pensionen er garanteret. Det betyder, at alle modtagere er sikret et fast beløb hver måned hele udbetalingsperioden.

ATP stræber efter at øge pensionerne i det omfang afkast og danskernes levetider giver økonomisk rum til det. Senest er ATP-pensionen blevet hævet 3 pct. fra 1. januar 2024 for pensionisterne.

16.600 kr.

om året udbetalte ATP i gennemsnit til pensionister i 2023

ATP's rolle i det danske pensionssystem

Det danske pensionssystem består af tre lag. De spiller hver deres rolle og sikrer tilsammen, at det danske pensionssystem igennem mange år er blevet betragtet som en af verdens bedste.

ATP udgør sammen med offentlige pensioner det fundamentale lag i systemet, grundpensionen. De to pensioners opgave er at sikre en økonomisk bund under alle pensionister i Danmark, og er kendetegnet ved at være livslange pensioner på et fast (garanteret) beløb.

Oven på grundpensionen kommer dels arbejdsmarkedspensionerne, dels private pensionsopsparinger.

De tre lag er tænkt som et samlet system, der både aflaster de offentlige udgifter og samtidig forhindrer fattigdom blandt pensionister. Jo mere du selv sparer op, desto mindre får du udbetalt i pension fra det offentlige. På den måde er de private pensioner med til at sikre den sociale og økonomiske holdbarhed i pensionssystemet.

Omvendt kompenserer de offentlige pensioner i det tilfælde, at de private pensioner skrumper og giver mindre udbetalinger til den enkelte.

Grundpensionen kan ses som en kollektiv forsikringsordning. Og den betyder, at man i Danmark er sikker på at have en stabil grundpension, uanset hvordan ens arbejdsliv og øvrige eventuelle pensionsopsparinger måtte blive.

Fakta om ATP

- 90 pct. af de 18-65-årige indbetaler til ATP. Tallet for arbejdsmarkedspensioner er 65 pct. – og 17 pct. for private pensioner i et givet år.
- ATP blev etableret i 1964 af et flertal i Folketinget.
- ATP's bestyrelse er sammensat af en uafhængig formand og lige dele repræsentanter fra arbejdsmarkedets parter (arbejdsgivere og fagbevægelsen).

ATP giver mig råd til bussen og til at leve et aktivt liv

Jeg har været lagerekspedient i hele mit liv og får som pensionist kun udbetalt folkepension og ATP. Derfor gør ATP virkelig en forskel for mig. Det betyder, at jeg har råd til at køre i bus og transportere mig rundt. ATP er med til at sikre, at jeg kan være frivillig på Aarhus Søfartsmuseum og i en mandeklub for mænd over 60 år i Brabrand. Min søn bor i en anden by. Ham besøger jeg jo også, og med mit Rejsekort kan jeg komme ind til centrum af Aarhus og deltage i arrangementer.

Det er afgørende for mig, at jeg har mulighed for at leve et aktivt pensionistliv. Som jeg altid siger: "Hvis man som pensionist sætter sig foran et fjernsyn, så dør man".

Svend Ove Böhm er 76 år og bor alene i egen lejlighed i Aarhus Vest. Han arbejdede som lagerekspedient næsten hele sit liv, inden han blev folkepensionist.

Uden ATP kunne vi nok ikke beholde huset

Min mand og jeg byggede selv vores hus med vores egne hænder. Der var godt nok en murer, der hjalp til med at støbe fundamentet, men stort set alt andet lavede vi selv. Det er 50 år siden nu.

Derfor betyder det hus også noget helt særligt for os. Så da vi gik på pension, ville vi meget, meget gerne blive boende – selv om vores indtægt gik markant ned. Vi havde nemlig kun en lille pension sparet op fra vores arbejdsliv.

Derfor er pensionen fra ATP så vigtig for os. Uden den, så tror jeg ikke, vi havde haft råd til at blive i huset.

Ved at beholde vores hus har vi også kunnet 'spise lidt af murstenene' som pensionister. Så ATP har været med til at sikre vores økonomi på flere måder. Vi har ikke haft råd til dyre jordomrejser, men der har været smør på brødet gennem alle årene.

Hanne Mortensen, 76 år, og hendes mand, Steen, bor i Fløng uden for Roskilde. Hun arbejdede i 40 år i samme advokatfirma som receptionist og fik i den forbindelse en medalje fra Dronningen. Steen brugte det meste af sit arbejdsliv på skibsværftet B&W.

Bedre pensioner

ATP-pensionen er sammen med de offentlige pensioner den grundpension, stort set alle danske pensionister får – og de skal kunne regne med den. Den forudsigelighed, der er i ATP's pension, har stor værdi for mange pensionister. Alle skal kunne vide sig sikre på ATP-pensionen, og derfor er tryghed styrende for den investeringsstrategi, vi opererer efter. I kraft af den strategi kan vi udbetale det lovede beløb til alle vores medlemmer uanset levetid – og vi søger med den strategi samtidig at skabe et afkast, der kan øge pensionerne løbende.

Hvert år fastlægger ATP hvor meget garanteret pension, medlemmerne kan få for årets rentebidrag. Her har den aktuelle rente betydning. Høj rente = meget pension. Lav rente = mindre pension. Når renten i samfundet er stigende som i disse år, kommer det medlemmerne til gode ved, at de får en højere ATP-pension for årets indbetalinger. Typisk vil den rente, vi bruger, overstige den forventede inflation. Det betyder, at der i de fremtidige udbetalinger allerede fra starten indregnes en forøgelse af realværdien.

ATP stræber efter at kunne hæve ATP-pensionen over tid. Det ønske er baggrunden for, at vi de seneste år har tilpasset vores forretningsmodel. Vi tager en lidt større investeringsmæssig risiko med en del af de midler, medlemmerne indbetaler. Det gør vi i forventning om, at det øger det samlede afkast over tid. Den øgede risiko gælder kun medlemmer med lang tid til pension, og den gør fortsat ATP i stand til at kunne honorere de udbetalinger, vi har garanteret.

Udbetalingerne fra ATP forventes at blive mange gange større end indbetalingerne:

112.000 kr.

har en 67-årig samlet set sammen med arbejdsgiver indbetalt til ATP, hvis der er indbetalt siden vedkommende var 18 år

546.000 kr.

udbetaler ATP i alt til en i dag 67-årig med fulde indbetalinger til ATP og med 20 år på pension

Allerede efter fire år som pensionist er der udbetalt mere end der er indbetalt

- I gennemsnit er en person i Danmark på pension i 20 år.
- Efter fire år har du fået udbetalt de penge, der er indbetalt til ATP.
- De resterende 16 års udbetalinger skyldes den fælles pulje og de afkast, som ATP har opnået ved at investere undervejs.

ATP fungerer, fordi så mange i Danmark indbetaler til en fælles pulje, som vi får til at vokse. Hver måned indbetaler 3,6 mio. danskere et mindre beløb til ATP – lønmodtagere, privatpersoner og arbejdsgivere – og ATP's opgave er at få de penge til at yngle og dermed sikre alle vores medlemmer de bedst mulige pensioner.

Som nyslået pensionist i 2023 har du med fuldt bidrag indbetalt 112.000 kroner til ATP i løbet af dit arbejdsliv. Din arbejdsgiver har betalt en del af bidraget.

Men beløbet, du får udbetalt, kan være mange gange større. Hvorfor? Fordi ATP investerer dine – og alle andre medlemmers – penge og på den måde skaffer afkast. I snit er vi på pension i 20 år. Efter fire år har du fået de penge, der er indbetalt til ATP. De resterende 16 års udbetalinger skyldes den fælles pulje og de afkast, som ATP har opnået ved at investere undervejs.

Risikostyring

Uanset markedsudviklingen skal vi kunne udbetale de pensioner, vi har lovet, og vores investeringsstrategi styrer efter, at vi altid skal have penge nok til at betale dét, vi har garanteret.

Den samlede risiko skal være passende

Grundprincippet i ATP's investeringstilgang er, at pensionsmidlerne anbringes med henblik på at sikre de garanterede livslange udbetalinger, at kunne dække eventuelle uforudsete levetidsforlængelse af pensionerne og andre uforudsete udgifter samt at vi muliggør at øge pensionernes realværdi over tid. Det betyder, at ATP investerer en stor del af de samlede midler i aktiver, der har høj sikkerhed i forhold til de fremtidige pensionsudbetalinger. Denne portefølje kaldes for Renteafdækningsporteføljen, og den består af obligationer og renteswaps.

Renteafdækningsporteføljen sørger for, at ATP kan levere de garanterede pensioner. Derfor kan ATP's ufordelte midler i bonuspotentialet – ATP's frie reserver – investeres i den mere risikofyldte investeringsportefølje så der opnås en passende balance mellem afkast og risiko.

Risikospredning

Alle investorer kender grundprincippet i risikostyring: Læg ikke alle dine æg i den samme kurv. Det gælder også i ATP. For at få en robust investeringsportefølje med et højt forventet afkast styres investeringsporteføljen derfor ud fra en strategi om risikospredning.

ATP mener, at de bedste afkast opnås i en portefølje, som er balanceret i forhold til forskellige typer af risici, markeder og geografi.

Ind i maskinrummet

ATP's investeringstilgang og vores særlige rolle i det danske pensionssystem hænger sammen. Her får du i kort form forklaret de begreber, der på én gang er særegne og afgørende for ATP som pensionsselskab.

Bonuspotentiale

Bonuspotentialet er midler, som ikke fra starten er afsat til at dække de kendte, fremtidige udbetalinger. Bonuspotentialet fungerer dermed som ATP's risikokapital, som ikke er bundet fra starten. Pengene i bonuspotentialet investeres mere risikofyldt, og afkastet her skal over tid dels kunne dække uforudsete forhold, som f.eks. uventede stigninger i levetiden, dels medvirke til at øge pensionernes realværdi. ATP investerer på en måde, så der opnås en passende balance mellem muligheden for at forhøje pensionerne i kraft af stærke afkast og samtidig sikre en begrænset sandsynlighed for, at bonuspotentialet tabes som følge af negative afkast. Denne afvejning af et forventet afkast op imod risikoen for tab er central for ATP's forretningsmodel.

Bonusevne

ATP's bonusevne giver et godt billede af sundhedstilstanden i ATP. Bonusevnen udtrykker forholdet mellem ATP's bonuspotentiale og ATP's samlede forpligtelser – og dermed hvor mange ekstra midler, ATP ligger inde med i forhold til forpligtelserne overfor medlemmerne. En robust bonusevne betyder, at der er en høj grad af frie midler til at modstå økonomisk pres, enten i form af et negativt investeringsafkast eller uforudsete stigninger i danskernes levetid.

Bonusevnen er vigtig for bestyrelsens årlige vurdering af, om ATP har tilstrækkelig økonomisk polstring til at øge medlemmernes pensioner i form af bonus.

På trods af skiftende renteniveauer og både positive og negative investeringsafkast har ATP's bonusevne holdt sig meget stabil og de seneste 10 år gennemsnitligt ligget på 16,8 pct.

Investeringsproces

ATP er en investor med mange forskellige typer af aktiver og investeringer – lige fra obligationer og børsnoterede aktier til infrastruktur, ejendomme og naturressourcer. Men ATP investerer ikke i hvad som helst. Alle potentielle investeringssager skal igennem en grundig gennemgang, inden det besluttes, om ATP vil investere medlemmernes penge dér.

Gennemgangen foretages blandt andet i Risiko- og Investeringskomitéen. Her drøfter ledelsen i Pensions- og Investeringsforretningen i samarbejde med ATP's egne fagfolk inden for forskellige områder (fx værdiansættelse, risikostyring, jura, skatteforhold, operationel implementering og bæredygtighed) de vigtigste egenskaber og risikofaktorer ved den pågældende investeringssag. Ved særligt store eller specielle sager inddrages også ATP's bestyrelse.

Processen skal sikre, at ATP investerer på det bedst mulige grundlag: Passer investeringen ind i ATP's strategi? Ser den ud til at give attraktive afkast? Er de øvrige forhold i orden? En grundig proces sikrer, at ATP lever op til gældende krav om en veldokumenteret investeringsproces.

Værdiskabelse

ATP leverer livslange pensioner med høj sikkerhed. For de bidrag, der indbetales til ATP, får man en pension fra folkepensionsalderen og lige så længe man lever. I pensionen er indregnet en forrentning, så man kan forvente, at pensionsudbetalingerne overstiger indbetalingerne.

En del af de indbetalte bidrag går til bonuspotentialet og investeres med en højere risiko. Formålet er at opnå et højere afkast, der kan anvendes til at forhøje pensionerne. ATP giver således ikke kun en forrentning af bidragene, men stræber herudover også efter at kunne følge med udviklingen i den danske inflation, så pensionen fastholder sin økonomiske betydning.

For medlemmerne er der desuden en værdi i at indgå i en kollektiv ordning, hvor man er sikret en forudsigelig livslang pension, uanset hvor længe man lever. Det at være en del af et kollektiv gør, at man som enkeltperson ikke skal bekymre sig, fordi pensionen er garanteret og livslang, og fordi risici er afdækket af kollektivet og ikke af en selv.

Velfærdsydelser til tiden og med økonomisk gevinst

ATP og dansk velfærd hænger sammen. Ud over at skaffe afkast og dermed sikre de bedst mulige pensioner fungerer ATP i dag også som et centralt tandhjul i det system, der sikrer offentlige udbetalinger til danskerne. Folkepension, barseldagpenge, boligstøtte, feriepenge og en lang række andre ydelser administreres og udbetales af ATP – på årsbasis drejer det sig om 320 mia. kr.

Sådan har det ikke altid været. Men at samle de opgaver under ét har vist sig at spare staten og de danske kommuner for mange penge. Stordriftsfordele, effektivisering og løbende optimering af it-systemer har betydet, at Danmark sparer 700 mio. kr. hvert år på at lade ATP som administrationshus stå for håndteringen af to tredjedele af de samlede velfærdsydelser herhjemme.

ATP's administration sparer staten og kommunerne for millioner hvert år.

ATP implementerer lovændringer hurtigt og effektivt – så pengene kan udbetales.

Udbetalingerne sker til tiden.

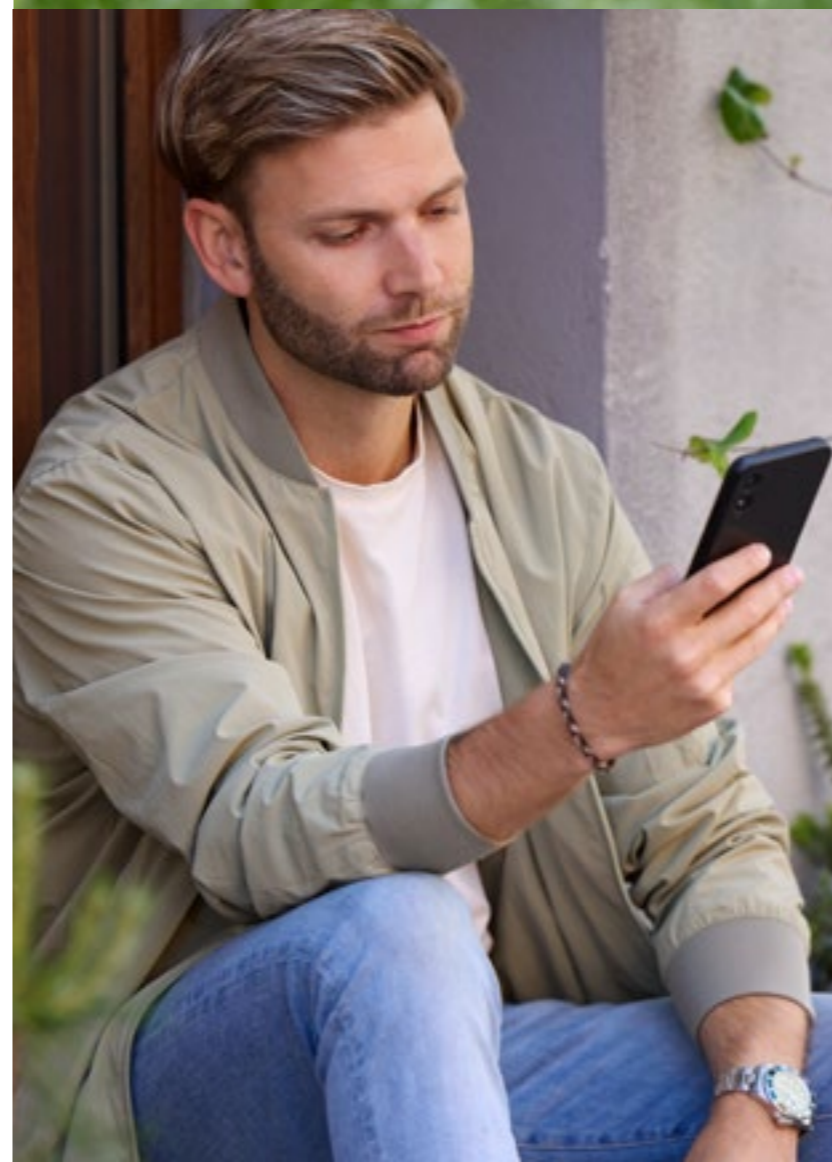
320 mia. kr.

udbetalte ATP i velfærdsydelser i 2023

Administrationshuset ATP (Udbetaling Danmark og Pension & Arbejdsmarked)

Som administrationshus sørger ATP for håndtering og udbetaling af velfærds- og sikringsydelser for 320 mia. kr. om året. Denne del af ATP dækker over to områder: Udbetaling Danmark og Pension & Arbejdsmarked. Udbetaling Danmark

har fokus på ydelser rettet direkte til danskerne (ex. folkepension, familieydelser, boligstøtte mm.), mens Pension & Arbejdsmarked opererer de steder, hvor arbejdsmarkedets parter står bag ordningerne.

Digitalisering

ATP digitaliserer Danmark

Digitalisering i praksis

ATP digitaliserer Danmark

ATP vil være et af de førende teknologi- og digitaliseringshuse, der er med til at skabe velfærdsløsninger, som fremtidssikrer vores samfund. Den teknologiske udvikling går lynhurtigt, og der dukker hele tiden nye muligheder op. De forventninger og krav, danskerne møder os med inden for det digitale, er støt stigende. Vi vil gerne være i stand til hurtigt og effektivt både at udvikle og bruge ny teknologi og møde danskerne – borgere såvel som virksomheder – med effektive og nemme løsninger.

ATP spiller en betydende rolle i digitaliseringen af det danske samfund, fordi vi står bag de systemer, der hvert år udbetaler over 320 mia. kr. til danskerne i form af velfærdsydelse som folkepension, feriepenge og boligstøtte. Det danske velfærdssamfund er digitalt drevet, og ATP er med til at gøre det muligt.

ATP råder over et stort datagrundlag og har et unikt fagligt fællesskab med næsten 500 it- og teknolo-

gikkompetencer, herunder data- og digitaliserings-specialister. Vi afprøver og udvikler samt tester og idriftsætter applikationer og algoritmer. Og så rykker vi grænserne for, hvad man kan med digitalisering, automatisering, AI, selvbetjening og brugervenlighed.

Digital innovation

I ATP er vi lykkedes med at sætte ny teknologi i drift i stor skala, og vi har skabt it-løsninger, som har placeret ATP som en central aktør på den danske it-scene, der interagerer med og inspirerer andre offentlige myndigheder og private aktører.

Det er et stort ansvar at lave digitale løsninger til et helt land, og det er altafgørende, at der er tillid til det, vi laver. Derfor tager vi også aktiv del i det fællesoffentlige samarbejde for at styrke digital inklusion. Vi arbejder for at gøre det så enkelt som muligt at fordele og modtage velfærd.

”

Vi skal insistere på hele tiden at arbejde for at gøre løsningerne smartere, men i høj grad også høste stordriftsfordelene ved at teste ny teknologi.

Haktan Bulut, koncerndirektør,
Digital Solutions

”

Jeg har stort fokus på, at teknologien skal gøre en positiv forskel. Teknologi skaber ikke værdi i sig selv, men skal betragtes som midlet til målet om at yde den enkleste og mest effektive administration af ATP til gavn for alle dem, vi er i berøring med.

Bine Knudsen, New Tech,
Cand.IT i it-ledelse fra Aalborg Universitet

”

ATP har etableret en styringsmodel, der sikrer hurtigt og fuldt fokus på værdiskabelse og skalering i forretningen – efter mantræet ”fail fast”.

Bernt Bisgaard Caspersen, New Tech, Cand.Polyt
i Datateknisk Konstruktion fra DTU

Grundtanken med New Tech er at sætte skub på digitaliseringsagendaen i ATP

Den digitale transformation er i gang – også i Danmark. Borgernes forventninger til digitale løsninger er høje, kravene til deling af data er komplekse, og kunstig intelligens er en realitet.

Det kræver innovation og risikovillighed at kunne honorere forventningerne, og derfor har en ny afdeling – New Tech – set dagens lys i 2023. New Tech-teamet skal gøre det nemmere for ATP at gå fra en god digital idé til handling.

Stordriftsfordelene i en koncern som ATP er vigtige på teknologiområdet. Når vi gør noget godt på ét område ved hjælp af ny teknologi som f.eks. Generativ AI eller Augmented Reality, så bringes denne viden med til andre relevante forretningsområder.

Rådgivende: New Tech-teamet fungerer som en rådgiver for organisationen om teknologi i forhold til deres behov. Teamet hjælper med at afklare potentialet i nye teknologier. Teamet fungerer også som brobygger for teknologier allerede afprøvet ét sted i huset, men med potentiale på andre områder.

Uddannende: New Tech-teamet hjælper med at opbygge den digitale forestillingskraft i ATP. Arbejdet med den digitale forestillingsevne giver kompetenceløft og sker i form af oplæg, workshops og det interne uddannelsesforløb Digital Genius Academy.

Afprøvende: New Tech-teamet afprøver ny teknologi, der kan give værdi til ATP. Det gøres altid i samarbejde med forretningsområdet, hvor der køres tæt parløb om afprøvning. Afprøvningen er på forhånd klart – og kort – afgrænset, og der arbejdes med højere risikovillighed, stor nysgerrighed og lyst til at tage chancer og teste uafprøvede løsningsmodeller.

AESther

AES arbejder med et testprojekt ved navn AESther, hvor en chatbot kan hjælpe kunderådgiverne med fagligt kvalificeret svar på deres spørgsmål – enten ved link til artikler eller vejledning/instrukser i Vidensbanken. Forventningen er, at chatbotten skal anvendes af alle kunderådgivere. En evaluering af AESther viser, at 93 pct. af kunderådgiverne mener, at chatbotten gør en positiv forskel. Den positive tilbagemelding skyldes bl.a., at AESther bidrager til en mere kvalificeret sagsbehandling samt bedre og hurtigere telefonbetjening, idet relevant information er blevet let tilgængeligt og leveres i samme øjeblik, der spørges.

Oversættelser der hjælper borgerne

Som et led i at forenkle udenlandske borgere og virksomheders adgang til danske myndigheder er der udviklet en løsning til automatisk oversættelse fra dansk til engelsk af selvbetjeningsider og vejledninger. Løsningen anvender en cloudbaseret oversættelsestjeneste, som automatiserer og forenkler de hidtidige processer for oversættelse og løbende vedligeholdelse af tekster og vejledninger. Til forskel fra andre digitale oversættelser indgår autoriserede oversættelser af fagtermer som en integreret del. Løsningen, der understøtter EU-forordningen Single Digital Gateway, er i drift på én ordning, og flere er på vej.

Augmented Reality (AR) i velkomstbrev på FerieKonto

ATP afprøver på nuværende tidspunkt AR som et led i bestræbelserne på at lette forståelsen af budskaberne om feriepenge i brevene til danskerne. Teknologien testes i velkomstbreve til nye kunder på FerieKonto, hvor det er besluttet, at QR-koden, der giver adgang til AR-guiden, udelukkende indlejres i breve til kunder i aldersgruppen 13 til 19 år. AR-guiden giver mulighed for at højne forståelsen blandt unge for, at de skal huske at få hævet deres feriepenge.

Talesynteser anvendes i kundecentrene

ATP har udviklet autovisiteringer, der automatisk dirigerer borgere gennem vores telefon-flow, frem for at borgeren selv skal taste sig igennem. Kombineret med talesyntese, som er en funktion, der oplyser borgeren om relevant information, fx hvor meget boligstøtte, de får udbetalt hvornår, letter denne teknologi kunderådgivningen. Konkret betyder det kortere ventetid i telefonerne og en besparelse i kunderådgivertimer. Over 52.000 opkald blev i 2023 klaret ved, at borgeren fik de relevante oplysninger af talesyntesen.

Digitalisering i praksis

At arbejde med digitalisering og teknologi fordrer, at vi udnytter de muligheder der er, både eksisterende og velafprøvede teknologier, såvel som dem, morgendagens teknologier bringer med sig.

Enklere opkrævning

ATP har bidraget aktivt til et lovforslag, der fra 2024 skal sikre en enklere opkrævningsproces af ATP-bidrag via Samlet Betaling og en mere omkostningseffektiv interaktion mellem virksomheder og det offentlige Danmark. Konkret realiseres dette ved, at ATP-bidraget opkræves sammen med ordningerne i Samlet Betaling, og på den måde skal arbejdsgiverne fremover kun betale fire gange årligt mod tidligere otte gange. ATP Livslang mindsker samtidig sine udgifter, når separate opkrævninger bortfalder.

Lønmodtagernes Garantifond

ATP har udviklet en ny og nemmere selvbetjeningsløsning til Lønmodtagernes Garantifond, som hjælper lønmodtagerne med, så nemt som muligt, at ansøge om at få dækket manglende løn mv. ved arbejdsgivers konkurs. Den nye løsning guider i højere grad lønmodtagere og fuldmagtshavere igennem ansøgningsprocessen, så de kan være trygge i at få ansøgt om alle de relevante krav og medsendt den nødvendige dokumentation. Efter implementeringen er kundetilfredsheden, på de parametre der relaterer sig til selvbetjeningsløsningen, steget mellem 4-13 pct. Løsningen understøtter også, at borgerne kan indsende efterspurgt dokumentation digitalt, efter de har udfyldt og indsendt ansøgningsblanketten. Samtidigt giver en større grad af digitalisering og brug af machine learning desuden et bedre grundlag for systematiske kontroller og dermed en styrket kvalitet i sagsbehandlingen.

Ibrugtagningen af den nye fællesoffentlige løsning til digital post

Den nye fællesoffentlige løsning til digital post giver mulighed for at forbedre og styrke dialogen med borgere og virksomheder. Det sker bl.a. gennem notifikationer med præcis angivelse af en ønsket handling fra borgeren, mulighed for at borgeren kan få påmindelser eller svarfrister lagt i sin personlige kalender samt adgang til at supplere brevenes ordlyd med direkte links til selvbetjeningsløsninger eller yderligere læsning.

Bæredygtighed

Bæredygtighed i balance

Klima og miljø

Diversitet og inklusion

En attraktiv arbejdsplads

Bæredygtighed i balance

Klimaforandringerne og deres konsekvenser er en realitet, som vi har et ansvar for at tage alvorligt og handle på. Det har skabt en forventning om at bidrage til bæredygtige løsninger på tværs af lande og aktører. Samtidig er der i stigende grad opmærksomhed på at skabe et ansvarligt samfund med diversitet, ligestilling og inklusion.

I ATP ønsker vi at styrke måden, hvorpå arbejdet med bæredygtighed inddrages og samtænkes på tværs af koncernen. ATP arbejder med bæredygtighed i et bredt perspektiv, som både favner miljømæssige, sociale og personalemæssige spørgsmål samt spørgsmål vedrørende respekt for menneskerettighederne og bekæmpelse af korruption og bestikkelse.

ATP's indsats på bæredygtighedsområdet udledes inden for to strategiske indsatsområder, "Klima & Miljø" og "Diversitet & Inklusion". Inden for begge strategiske indsatsområder vil vi gerne bidrage til at finde løsninger i samspil med omverdenen - både som arbejdsplads, administrator og som investor.

Klima og miljø

ATP arbejder målrettet for at reducere sit klimaftryk. Vi vil nedbringe vores egen CO₂-udledning som virksomhed og skubbe de selskaber, vi er investeret i, i en mere bæredygtig retning via vores aktive ejerskab. ATP har også fokus på biodiversitet. Både som virksomhed og som aktiv ejer vil vi kortlægge og tage ansvar for, hvordan vi værner om biodiversiteten. Endeligt investerer ATP i de teknologiske løsninger, der for alvor kan sætte skub i den grønne omstilling.

Diversitet og inklusion

Bæredygtighed rummer mere end grønne initiativer. For ATP handler det også om i bredere forstand at bidrage til et ansvarligt samfund. Et samfund hvor alle talenter bringes i spil. Derfor er vi dedikerede til at fremme mangfoldighed, så alle talenter kan trives, uanset køn, alder, etnicitet, seksuel orientering, kønsidentitet og fysiske/psykiske evner. Det engagement beriger både vores virksomhed og samfundet som helhed.

Klima og miljø

En ansvarlig investor

ATP lægger vægt på at være en aktiv ejer og ser samtidig gode forretningsmuligheder i at understøtte den grønne omstilling. På den baggrund har ATP opstillet en række klimaambitioner,¹ der skal sætte retningen for vores investeringer og arbejde med selskaberne i vores portefølje de kommende år.

I løbet af 2023 har ATP foretaget grønne investeringer for i alt 12 mia. kr. primært i grønne obligationer. I samme periode har ATP solgt grønne investeringer for 7 mia.kr., primært børsnoterede aktier og ejendomme. Beholdningen af grønne investeringer er i år steget med 9 mia. kr., hvilket en positiv kursudvikling på obligations- og aktiemarkederne har bidraget til med 4 mia. kr. Ved udgangen af 2023 havde ATP's grønne investeringer en værdi på 75 mia. kr.

En af ATP's ambitioner på klimaområdet er, at de selskaber, ATP investerer i, skal rapportere deres udledning af CO₂ senest ved udgangen af 2025. Det skal sikre, at vi har bedst muligt overblik over klimarisici i vores portefølje. Og så ønsker vi som aktiv ejer at vide, hvilke selskaber der har gjort meget – og mindre – i klimaindsatsen. Vi følger den indsats via et pointsystem, hvori vi scorer selskaberne på baggrund af kvaliteten af deres CO₂-rapportering.

Der har i 2023 været en positiv udvikling primært hos de børsnoterede selskaber. Den positive udvikling fra

¹ ATP's klimaambitioner opstilles under en række forudsætninger, herunder forventninger til markedssituationen frem mod 2030 samt markedsmæssige, selskabsspecifikke og politiske omstændigheder. Arbejdet med at nå klimaambitioner sker inden for rammerne af prudent-person princippet og kravet om, at ATP skal investere sine aktiver, så medlemmernes interesser varetages bedst mulig. Aftaler med fonde indgået før oktober 2021 er undtaget fra ambitionen om CO₂-rapportering.

2022 er fortsat, og vi ser stadig flere selskaber, som har styrket kvaliteten af deres CO₂-rapportering. Der, hvor der fortsat mangler data, er særligt hos selskaber, som ATP er medejere af via fonde, og børsnoterede selskaber i lande med et begrænset klimafokus.

Biodiversitet er et emne, som hænger tæt sammen med klima. Vi skal stadig blive bedre til at se den direkte sammenhæng mellem virksomheders forretning som sådan og naturens mangfoldighed. Problemstillinger inden for biodiversitet er stadig nye, svære og ofte geografisk specifikke udfordringer, og det er komplekst for virksomhederne at redegøre for, hvordan fx deres leverandørkæder påvirker biodiversiteten.

Ikke desto mindre mener vi, at det er afgørende, at virksomhederne gør en indsats for at blive klogere på, hvordan de påvirker naturens biodiversitet, og hvordan de er afhængige af den.

ATP arbejder målrettet for at sænke vores eget CO₂-aftryk

ATP har en ambition om at reducere CO₂-aftrykket fra energiforbruget på vores egne kontorlokationer samt rejseaktivitet med 30 pct. i 2025 og 70 pct. i 2030, samt at opnå CO₂-neutralitet i 2050, sammenlignet med 2018. I 2023 er ATP's beregnede CO₂-aftryk reduceret med 46 pct. i forhold til 2018, og dermed har vi nået vores 2025-ambition.

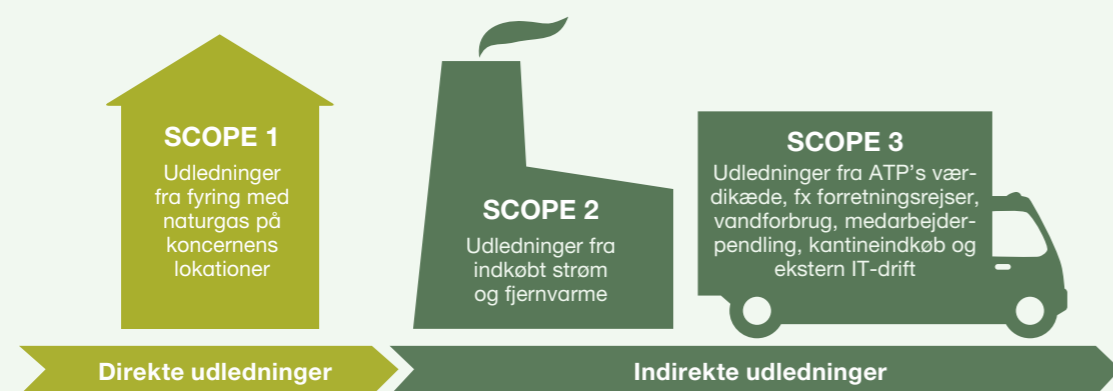
Reduktionen i CO₂-udledningen er drevet af en række initiativer, herunder optimeret drift af ATP's kontorer. Det omfatter bl.a. udskiftning af varmevekslere og varmtvandsbeholder samt optimering af vores tekniske anlæg.

CO₂-udledning for ATP som arbejdsplads

	2023	2022	2021	2020	2019
CO₂e udledning, ton*					
Direkte udledning – naturgas (scope 1)	65	79	66	75	115
Indirekte udledning – el og fjernvarme (scope 2)	617	685	727	646	1.000
Indirekte udledning – energi, flyrejser og kørsel (scope 3)	832	696	509	681	1.343
Samlet CO₂e udledning (2018 baseline - 2.817 ton)	1.514	1.460	1.302	1.403	2.458
CO₂e reduktion i forhold til 2018 baseline	46 %	48 %	54 %	50 %	13 %
Indirekte udledning øvrigt – pendling, kantineindkøb, IT-drift, affaldshåndtering (scope 3)**	5.178	4.739	-	-	-

*Drivhusgasudledningen er opgjort i CO₂-ækvivalenter og opdelt i scopes i henhold til GHG-protokollen.

**Udledningen for aktiviteterne er kun estimeret fra 2022, da data for tidligere år ikke er tilgængelig. Aktiviteterne indgår således ikke i ATP's klimaambition.

Udvalgte CO₂-reducerende tiltag for ATP som arbejdsplads

Bedre infrastruktur for grøn transport

Medarbejderpendling udgør en af de mest CO₂-tunge kategorier i scope 3, og derfor har ATP haft fokus på at forbedre mulighederne for grøn transport. Det inkluderer opsætning af flere ladestander til elbiler samt lancering af DSB's Kørmitt-cykelordning.

Kødforbrug reduceret med 25 pct. i 2023

Kød er den største klimabelastning for ATP's kantiner. I 2023 er forbruget derfor blevet reduceret med 25 pct. og målet for 2025 er en reduktion på 30 pct. (baseline 2018).

Solceller giver strøm til alle ATP's lokationer

Der er i 2023 opsat solceller på flere af ATP's lokationer. I år er der alene i Hillerød, opnået en besparelse på 48 ton CO₂ på grund af solceller.

Bæredygtig ombygning af ATP's hovedkontor

ATP udvider hovedkontoret i Hillerød med op til 2500 m². I udbuddet har ATP lagt vægt på, at totalentreprenørens løsning har fokus på at tænke bæredygtighed ind i bred forstand. Det nye byggeri bliver ligeledes DNGB-certificeret til guld, hvilket er et kvalitetsstempel for bæredygtighed i byggeriet.

Samarbejder skaber handling

Ud fra grundtanken om, at "sammen kan vi mere", deltager ATP i en række samarbejder og partnerskaber inden for bæredygtighed.

Et af de nyere samarbejder foregår i regi af Digitaliseringsstyrelsen. Her deltager ATP i styregruppen for Digital Innovation og Grøn Omstilling (DIGO) og i arbejdsgruppen for Grøn databehandling og –opbevaring. Initiativet er en del af den Fællesoffentlige Digitaliseringsstrategi (FODS) 2022-2025 og gennemføres i et fællesoffentligt samarbejde. Samarbejdet skal gennem en række tiltag identificere, udvikle og udbrede best practice for energieffektivitet og bæredygtighed for databehandling og –opbevaring bl.a. i forbindelse med anskaffelse, anvendelse og drift af fysisk infrastruktur og software. Energiforbruget i datacentre estimeres i dag at udgøre 2-3 pct. af verdens samlede energiforbrug, svarende til energiforbruget for hele flyindustrien. Samtidig forventes datacentres strømforbrug at udgøre 7-13 pct. af Danmarks samlede strømforbrug i 2030.

Indledningsvist igangsættes en fællesoffentlig, koordineret afprøvning af EU's grønne indkøbskriterier (GPP-kriterier) for datacentre, serverum og cloudtjenester. ATP er med i de første pilotafprøvninger og vil teste kriterierne i forbindelse med større udbud, der vedrører datacentre.

ATP deltager i følgende samarbejder, partnerskaber og certificeringer inden for bæredygtighed:

- United Nations Global Compact
- The Greenhouse Gas Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard
- Sommerfuglepartner - Danmarks Naturfredningsforening
- Netværk for Miljømærket indkøb
- Diversitetsløftet (Dansk Industri)
- Det Økologiske spisemærke: Bronze 30-60% økologi
- Foreningen Lige Adgang
- POGI (Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb)
- DIGO (Digital innovation og grøn omstilling)
- Partnerskab for Miljømærkede indkøb

Diversitet og inklusion

Plads til det hele menneske

I ATP betragter vi diversitet og inklusion som afgørende for at drive en attraktiv, konkurrencedygtig og tolerant arbejdsplads. Skal vi have alle talenter i spil, er diversitet en forudsætning. For jo større puljen af talenter er, desto flere ressourcer har vi til sikre en stærk viden at bygge vores samfund videre på.

For at diversitet kan lykkes, er inklusion afgørende. Det betyder, at der i ATP skal være en respektfuld og inkluderende kultur fri for diskrimination. Vi indsamler løbende data på området, så ATP kan handle meningsfuldt på baggrund af vores konkrete

udfordringer. Vi arbejder aktivt på at sikre inkluderende strukturer og processer i organisationen samt uddannelsesmuligheder, der kan understøtte en kultur med fokus på inkluderende kollegaskab og ubevidste biases.

ATP står på et stærkt fundament, når det kommer til kønsdiversitet med en 60/40-kønsfordeling på alle ledelsesniveauer og på graduatehold. Diversitet er dog mere end køn, og derfor har ATP også fokus på at lytte og skabe plads til en mangfoldighed af stemmer fra organisationen.

ATP har brug for et LGBT+-netværk

LGBT+-netværket i ATP er et forum for gensidig støtte, rådgivning, læring og sparring blandt LGBT+-medarbejdere og allierede. Netværket tilbyder desuden læring til og sparring med HR, CSR og øvrige medarbejdere.

”ATP har brug for et LGBT+-netværk for at sætte fokus på vores forskelligheder og nedbryde nogle af de mere eller mindre bevidste fordomme om LGBT+-segmentet. Det er ikke kun under Prideugen, men hele året at vi skal være opmærksomme på, at vi har kolleger, som er anderledes end os selv, både synligt og usynligt. Det skal vi se som en værdi og mere end det: Vi skal aktivt gøre noget anderledes og arbejde med vores ubevidste antagelser, for at alle kan føle sig trygge og inkluderede. Personligt har jeg en drøm om, at folk jeg møder, ikke automatisk vil antage, at jeg er heteroseksuel og eksempelvis spørge til min kone”.

Mikael Boe Larsen, Tovholder for ATP's LGBT+-netværk

Kasr Meho

For de kolleger i ATP, der kommer med en anden kultur i bagagen, handler det især om at lære sproget og den danske arbejdskultur at kende. En af dem er Kasr Meho, som startede i ATP i FASE i 2019 og nu er fastansat i FASE som serviceassistent.

”Kontakten til det danske arbejdsmarked er vigtig for mig, og jeg er glad for at arbejde blandt andre. Opgaverne i ATP er meget forskellige, både praktiske og administrative, og det passer godt til mig. Mine kolleger betyder meget, ligesom det sociale og den hjælp og sparring, jeg får i FASE. Og så er det danske sprog indgangen til alt, så FASE åbner flere nye døre for mig.”

”ATP ligger tæt på Allerød, hvor jeg stadig bor med min mand og vores yngste dreng, og jeg tager mit løbehjul til og fra job. De to store drenge er i gang med at læse og er allerede flyttet hjemmefra, så vi er alle faldet godt til i Danmark. Det er jeg glad for.”

Kasr Meho kommer fra Syrien, hvor hun er uddannet skolelærer. Hun arbejdede fem år på en skole i Al-Qamishli i det nordøstlige Syrien, inden familien akut måtte flygte i 2016, hvor hun kom til Danmark sammen med sin mand og de to yngste drenge. De blev familiesammenført kort efter med den tredje søn, der allerede var i Danmark. Kasr taler – ud over dansk – både arabisk, tyrkisk, engelsk og kurdisk.

FAKTA om FASE

FASE er en funktion i ATP for særligt udsatte grupper på arbejdsmarkedet. Ordningen blev etableret i 2010 og har siden haft over 300 medarbejdere. Godt 60 pct. af dem er i dag hjulpet videre til job eller uddannelse. I dag består FASE-programmet af 23 medarbejdere, mens 19 tidligere FASE-kolleger er ansat i ATP.

En attraktiv arbejdsplads

ATP repræsenterer tryghed for danskerne. Vi arbejder til gavn for den enkelte og for samfundet – og det forpligter. Derfor skal vi være en attraktiv arbejdsplads, der kan samle nogle af landets bedste kræfter til at løse opgaven på tværs af vores 10 adresser i Danmark og Grønland.

Når vi spørger medarbejderne, siger 82 pct., at de føler sig engagerede og motiverede i deres arbejde, og 89 pct. synes, at deres arbejdsopgaver er meningsfulde. Når vi ser på egne resultater i den seneste medarbejdertilfredshedsundersøgelse og benchmarks til andre virksomheder glæder vi os over, at ATP opleves som en attraktiv arbejdsplads.

I ATP oplever vi, ligesom mange andre virksomheder, at vi i det nuværende jobmarked med høj beskæftigelse skal stå på tær for at tiltrække de rigtige profiler. Derfor er vi nysgerrige på, hvordan kandidater oplever mødet med ATP i rekrutteringsprocessen. Evaluering af kandidatoplevelsen viser, at 86 pct. af vores ansøgere i 2023 vil anbefale andre at søge job hos ATP, og at 88 pct. af ansøgerne har indtryk af ATP som en inkluderende arbejdsplads. Det er vi stolte af.

Vi er på jagt efter mennesker, der brænder for at løse vores kerneopgaver. Og vi er opmærksomme på, at både for vores nuværende medarbejdere og ansøgere til vores ledige stillinger er work-life-balance af stor betydning. På linje med mange andre virksomheder er også vi i gang med at finde balancen mellem individuel fleksibilitet og et tæt fællesskab på arbejdspladsen.

Som en af ATP's ca. 3000 medarbejdere er man en del af et stort fællesskab, der afspejler sig i godt kol-

legaskab, men også i det fællesskab, som opstår, når alt fra kunderådgivere til økonomer sammen udvikler nye digitale løsninger og sikrer effektiv og rettidig udbetaling af velfærdsydelse. Som da vi udviklede en intern chatbot til at hjælpe kunderådgivere og sagsbehandlere, eller den desktoprobot der fjerner manuelle opgaver i vores økonomifunktion.

Men fællesskab er også, når vi mødes på tværs under ATP's første sundhedsuge.

Vores mange foreninger samler alle typer medarbejdere omkring alt fra kulturelle oplevelser til sportsaktiviteter og brætspil. Dertil kommer en stribe faglige netværk som vores juristnetværk, kommunikationsnetværk og ledernetværk, der styrker faglighed og fællesskab på tværs af afdelinger.

I 2023 har vi også – som vi gør hvert år – haft succes med en række indsatser, der både skal tiltrække og fastholde dygtige medarbejdere. I år valgte 25 nyuddannede ATP's graduateforløb som deres første job, og 15 nye kontorelever havde første arbejdsdag på en af vores adresser. 24 medarbejdere på tværs af afdelinger og jobtitel fik løftet deres personlige udvikling som en del af vores talenthold, og vores udviklingsprogrammer for både nye og erfarne ledere bærer frugt, når vi i medarbejdertilfredshedsundersøgelsen kan se, at vi scorer højt på både den støttende og den målorienterede ledelse.

Vi har høje ambitioner for ATP som arbejdsplads, også fremadrettet. For dygtige medarbejdere i travl er afgørende for, at ATP bliver ved med at være relevant og værdiskabende og nyder tillid hos både vores kunder, interessenter og medarbejdere.

SPECIALIST

Belal optimerer systemerne bag 15 mia. kr. til børnefamilier

ATP har årligt kontakt med knap halvdelen af alle danskere, fordi de eksempelvis modtager folkepension, har en arbejdsskade eller får udbetalt familieydelse. Det stiller store krav til vores systemer. Belal er én af dem bag systemerne. Han er forretningsspecialist og skal sikre det system, der hvert år udbetaler 15 mia. til danske børnefamilier.

”Sammen med mine kolleger sikrer jeg en effektiv og sikker drift af systemet. Jeg er løbende i dialog med interessenter på alle sider, så systemet kører, og pengene bliver udbetalt til de rigtige og til tiden. Men vi har også fokus på hele tiden at optimere systemet og processerne omkring det.”

For Belal handler det om mere end penge, der skal udbetales.

”Det er et stort ansvar, for vores systemer leverer velfærd til et helt land - og i mit tilfælde tryghed til danske børnefamilier – så det er et meningsfuldt arbejde for mig.”

TALENTPROGRAM

Line er ét af ATP's mange talenter

I ATP dyrker vi talenter. Derfor har vi hvert år et talenthold, hvor nogle talenter tilbydes en accelereret, personlig udvikling. Talentprogrammet er et nøgleelement i at fastholde og udvikle vores dygtigste medarbejdere, og i 2023 har yderligere 24 medarbejdere været på programmet.

”Jeg har fået større indsigt i mine styrker og udfordringer, og hvordan jeg netop bringer det første i spil som kunderådgiver, underviser og kollega,” fortæller Line. ”Det har været et kæmpe boost personligt at blive udvalgt til talentholdet og vide, at der er nogen, som har set et udviklingspotentiale i netop mig.”

Talentforløbet er bygget sådan, at talenter på tværs af ordninger og jobs får et tværfagligt netværk og samtidig en større forståelse af, hvordan deres rolle bidrager i det større perspektiv.

”Der har været fokus på personlig udvikling og dermed plads til at drømme stort om min egen udvikling og videre karriere i ATP. Og så har jeg fået nogle værktøjer og redskaber, så jeg kan arbejde videre med min egen udvikling, efter forløbet er slut.”

Resultat og forventninger

ATP's optimerede forretningsmodel og ny regnskabsstandard

Årets resultat og forventninger til 2024

ATP's ledelse

ATP's optimerede forretningsmodel og ny regnskabsstandard

Den optimerede forretningsmodel er et resultat af ATP's målsætning om at være en vigtig bidragsyder til danskernes grundforsørgelse via stabile, garanterede livslange pensioner, og at bidrage til at øge pensionernes realværdi. Målet med de samlede ændringer i forretningsmodellen for ATP Livslang Pension er, at opnå såvel højere absolutte pensioner som en bedre mulighed for at øge og realværdisikre disse.

Ændringerne i forretningsmodellen består af to dele. Livrente med markedseksposering (LMM), der blev introduceret i 2022 (se evt. årsrapport 2022), og ændret afdækningsstrategi, der startede op i 2023.

Ændret afdækningsstrategi tager udgangspunkt i ATP's eksisterende renteafdækning med tilføjelse af langsigtet markedsrisiko til afdækningen, i form af mere risikofyldte aktiver med henblik på at styrke muligheden for at øge pensionernes realværdi.

Ændret afdækning baserer sig på to særtræk ved ATP-ordningen: Udbetalingerne strækker sig langt ud i fremtiden, og midlerne udbetales alene til medlemmerne, i takt med at disse pensioneres. Derved kan en andel af formuen, der skal levere de garanterede pensioner, investeres med et langsigtet fokus, hvor ATP påtager sig en højere investeringsrisiko end ved en ren renteafdækning. Målet er at opnå et højere afkast over tid som supplement til den nuværende renteafdækning og samtidig fastholde, at ATP med meget stor sandsynlighed kan honorere de garanterede pensionsudbetalinger.

Som konsekvens af illikviditeten i forpligtelserne skal ATP – i overensstemmelse med internationale regnskabsstandarder (implementering af ny standard IFRS17) – fra 2023 opgøre værdien af pensionsforpligtelserne under hensyntagen til illikviditet heri. Derfor inkluderer ATP et illikviditetsspænd til diskonteringskurven til brug for opgørelse af værdien

af de garanterede pensioner, som således reduceres med 37 mia. kr. primo 2023. De midler, der dermed frigives, vælger ATP at hensætte i en Langsigtet supplerende hensættelse (LSH), samtidig med at der etableres en Supplerende afdækningsportefølje med langsigtet risikotagning som en del af den samlede afdækning. Over tid forventes det, at afkastet af denne Supplerende afdækningsportefølje kan overføres til bonuspotentialet og dermed bidrage til at øge realværdien af de livslange pensioner. Ligeledes skal ATP opgøre et tillæg – risikjustering for ikke-finansielle risici – til pensionsforpligtelserne som konsekvens af implementering af den nye internationale regnskabsstandard IFRS17. Tillægget udgør 1,0 mia. kr., og det er udtryk for de midler, som ATP skal reservere for at påtage sig ikke-finansielle risici.

Der introduceres således to nye poster under de pensionsmæssige hensættelser: Langsigtet supplerende hensættelse samt risikjustering.

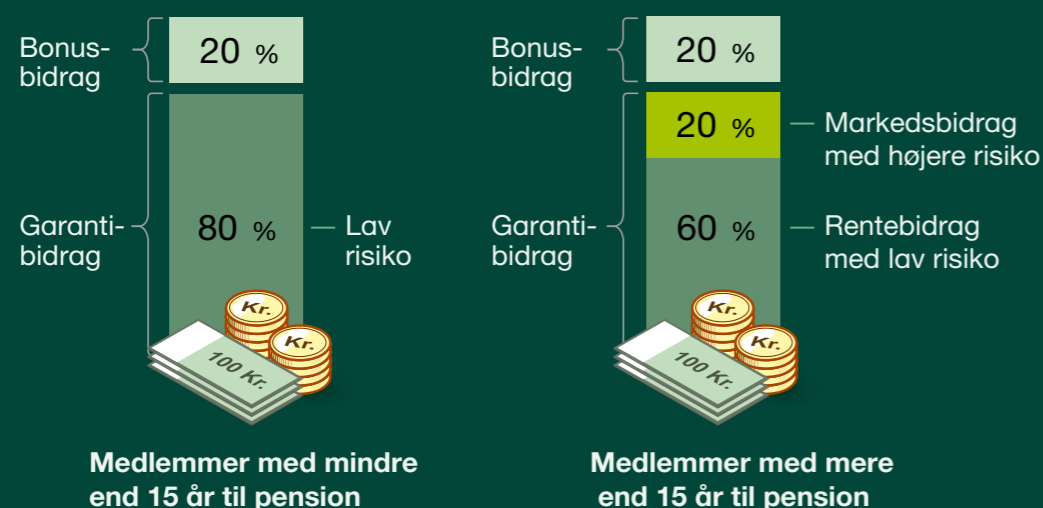
ATP's pensionsmæssige hensættelser består herefter af pensionsforpligtelser og ufordelte midler. Pensionsforpligtelserne er fordelt til medlemmerne enten som en garanteret pension eller Livrente med markedseksposering tillagt risikjustering for ikke-finansielle risici.

ATP's ufordelte midler udgør den resterende del af de pensionsmæssige hensættelser og består af bonuspotentialet og Langsigtet supplerende hensættelse.

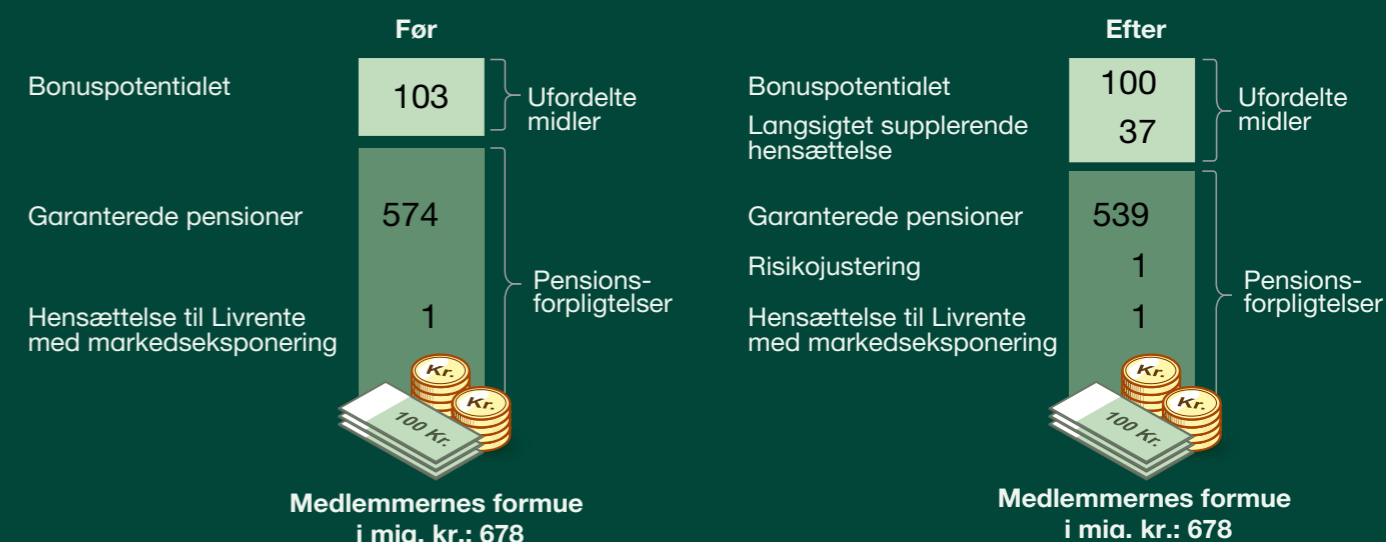
De nye balanceposter ændrer som udgangspunkt ikke på værdien af medlemmernes samlede formue. Alle ATP's aktiver tilhører medlemmerne enten som fordelte eller som ufordelte midler.

Implementering af ny regnskabsstandard betyder også, udover ændringerne på balancen, at ATP's resultat vil være 0, da ATP ikke har nogen fortjeneste. Se nærmere i regnskabspraksis.

Implementering af Livrente med markedseksposering i 2022

Pensionsmæssige hensættelser før og efter ændringer primo 2023

Årets resultat og forventninger til 2024

Markedsudvikling i 2023

Set over året som helhed var de globale aktiemarkeder præget af kursstigninger og især de europæiske obligationsmarkeder var præget af faldende renter. 2023 var et begivenhedsrigt år, og flere store begivenheder påvirkede stemningen og udviklingen på de finansielle markeder. I løbet af første halvår var der en tiltagende bekymring for en bankkrise efter flere amerikanske banker blev erklæret konkurs, og de pengepolitiske myndigheder i Europa måtte stille likviditet til rådighed for den schweiziske bank, Credit Suisse. Disse bekymringer gav anledning til udsving på de finansielle markeder. Hen over foråret og sommeren fortsatte både den amerikanske og europæiske centralbank med at sætte renterne op, hvilket slog tydeligt igennem på markedsrenterne. I oktober begyndte en reduktion i inflationen at give forhåbninger om en såkaldt "blød landing" i økonomien, hvorefter renter på obligationer med lang restløbetid begyndte at falde, mens aktierne steg.

Geopolitik og sikkerhedspolitiske hændelser skaber fortsat usikkerhed, og udover krigen i Ukraine og

spændingerne mellem USA og Kina, blev usikkerheden i høj grad øget som følge af konflikten i Mellemøsten.

Afkastet på globale aktier har været højt i 2023, men skævt fordelt. Det amerikanske S&P-Indeks havde et samlet afkast på omkring 25 pct. i 2023, hvilket var drevet af syv store teknologi- og IT-aktier, der bidrog med et afkast på over 100 pct. Til sammenligning havde det ligevægtede indeks, hvor kursudviklingen ikke domineres af de største selskaber, et afkast på 14 pct. Det danske aktiemarked steg betydeligt mindre end amerikanske aktier – KAX Cap-indekset steg med 6,4 pct. i 2023.

I markederne for illikvide investeringer, fx ejendomme, infrastruktur og noterede aktier, var handelsaktiviteten lav i 2023. Det afspejler bl.a. det højere renteniveau og deraf højere finansieringsomkostninger for de investorer, der låner penge til finansiering af aktiverne. Investeringstilsagnene fra investorerne er dog fortsat rekordhøje, hvilket medvirker til at understøtte markedet.

Afkastet på de illikvide aktiver var derfor set under ét stabile eller svagt faldende i 2023 og kunne dermed ikke følge med stigningen på de likvide markeder – både aktier og obligationer – der blev observeret i den sidste del af året.

Opfølgning på 2023

Resultatet af ATP Livslang Pension er sammensat af resultatet af Afdækning, Investering og forsikrings-service.

For at sikre de bedst mulige afkast samtidig med at ATP til enhver tid kan leve op til garantierne over for medlemmerne, har bestyrelsen fastlagt en langsigtet resultatforventning på 11 pct. af bonuspotentialet. Resultatforventningen kan anses som et pejlemærke for, hvordan ATP forventes at klare sig i et gennemsnitsår. Resultatet for ATP Livslang Pension i 2023 var 6,9 mia. kr. svarende til summen af resultaterne for Afdækning 2,3 mia. kr. og Investering 4,6 mia. kr. Det svarer til 7,0 pct. af bonuspotentialet primo 2023.

Resultatforventningen er dermed ikke opnået isoleret set for 2023. Resultatet vurderes dog som acceptabelt, da afvigelsen fra resultatforventningen bl.a. afspejler ATP's langsigtede investeringsstrategi og nogle valg i implementeringen heraf. Det er naturligt, at investeringsresultaterne varierer kortsigtet, og resultatforventningen skal ikke nødvendigvis opnås hvert år.

ATP's evne til at øge de garanterede pensioner måles ved bonusevnen, som er forholdet mellem bonuspotentialet og ATP's samlede forpligtelser over for medlemmerne. Bonusevnen var stabil i løbet af året, og ATP havde dermed robustheden til at hæve pensionerne med 3 pct. for alle pensionister. Denne

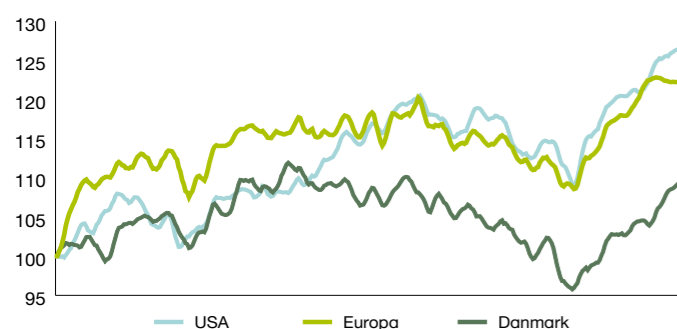
bonusudlodning blev annonceret i slutningen af november 2023 og har virkning fra 1. januar 2024. Bonusevnen var efter årets bonustilskrivning på 17,1 pct. ved udgangen af året og understreger, at ATP's økonomi er robust. Ved udgangen af 2023 beløb bonuspotentialet sig til 104 mia. kr. og sammen med pensionsforpligtelserne på 569 mia. kr. samt den supplerende hensættelse på 39 mia.kr., udgjorde medlemmernes formue i alt 712 mia. kr.

Perspektivering af afkastet

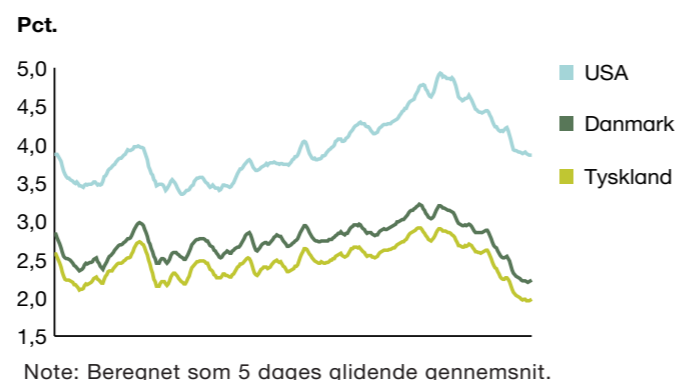
ATP's investeringsstrategi er tilpasset ATP's rolle og produkt. Strategien er langsigtet og tager udgangspunkt i afdækning af renterisikoen på forpligtelserne overfor medlemmerne, en investeringsportefølje baseret på en høj grad af risikospredning, samt en markedsrente- og en Supplerende afdækningsportefølje under opbygning med langsigtet risikotagning. De risikobærende porteføljer indebærer, at ATP investerer på tværs af likvide og illikvide investeringer, på tværs af aktiver, selskaber og geografi og med en dynamisk og disciplineret risikostyring.

ATP's investeringsstrategi adskiller sig fra markedsrenteprodukter ved at operere med et højere risikoniveau i investeringsporteføljen og ved en fordeling af risiko, der er anderledes. ATP har bl.a. en langt mere ligelig fordeling mellem aktie- og renterisiko end et traditionelt markedsrenteprodukt i de danske pensionskasser. Det indebærer overordnet set, at ATP klarer sig relativt godt, når obligationer har positiv kursudvikling, mens ATP klarer sig relativt dårligt, når aktier udvikler sig stærkt – netop fordi ATP i sammenligning har "flere obligationer og færre aktier". En anden forskel i sammenligning med markedsrenteprodukterne er, at ATP har mere eksponering mod inflationsbærende instrumenter. De strategiske valg afspejler ATP's rolle i det danske

Udvikling i aktiekurser i 2023

Udvikling i renter i 2023

0,30 pct.

i samlede årlige investerings- og administrationsomkostninger i forhold til formuen.

38 kr.

i administrationsomkostninger pr. medlem.

pensionssystem og ATP's pensionsprodukt, som er anderledes end arbejdsmarkedspensionerne, primært fordi ATP har faste forpligtelser i form af de garanterede pensioner.

ATP's afkast i investeringsporteføljen blev i 2023 på 5,7 mia. kr., og de mest positive bidrag stammer fra investeringer i obligationer og aktier i den likvide portefølje og i mindre grad fra den illikvide portefølje. Forskellene i afkast har baggrund i markedsudviklingen, hvor de illikvide eller noterede aktiver havde det noget vanskeligere end de likvide markeder i 2023. ATP's balancerede investeringstilgang indeholder en høj andel af illikvide aktiver, hvilket ikke var optimalt i 2023. Desuden har ATP også en del eksponering mod inflationsrelaterede instrumenter, og disse bidrog negativt til afkastet.

ATP har mange danske aktier og søger desuden at diversificere sin eksponering mod globale aktier, herunder amerikanske. Begge dele har været med til at trække afkastet ned for den likvide aktiebeholdning. Det skyldes, at danske aktier ikke gjorde det så godt som globale aktier i 2023. Herudover har nogle få store selskaber i den amerikanske teknologi- og IT-sektor drevet afkastet på de globale aktier. På grund af risikospredningen har ATP's aktieportefølje ikke haft store eksponeringer mod disse specifikke selskaber. ATP's danske aktieportefølje har i 2023 leveret et afkast på niveau med KAX Cap-indekset.

De noterede afkast har overordnet set haltet i 2023, men har set under ét givet et positivt afkast. Særligt nedskrivninger på ejendomme og infrastruktur har trukket afkastet ned, mens noterede aktier – som ellers har været en stærk aktivklasse de seneste år – kun leverede et svagt positivt afkast.

I perspektiveringen af ATP's afkast er det også væsentligt at bemærke, at ATP investerer med udgangspunkt i risikokapacitet og hvorledes de enkelte investeringsporteføljer interagerer med hinanden for at udnytte den kapacitet, der er til rådighed. Mange års lave renter har gjort det fordelagtigt at låne ledig likviditet internt til forøgelse af risikoen i investeringsporteføljen, men med de nuværende højere renter er det ikke så fordelagtigt, hvilket har påvirket resultatet for 2023. Afkastforventninger og finansieringsomkostninger indgår løbende i afvejningerne omkring fastsættelse af det strategiske og taktiske risikoniveau i investeringsporteføljen.

Det har også betydning for afkastet, at ATP efter det store negative resultat i 2022 har oparbejdet et betydeligt skatteaktiv i form af udskudt PAL-skat. I årene med positive afkast op til 2022 afregnede ATP betydelige beløb i PAL-skat til staten, mens det ved negative afkast ikke er praksis at udbetale et skattetilgodehavende til investorerne. Tilgodehavendet optræder dermed som et udskudt aktiv på ATP's balance og udgjorde næsten 50 mia. kr. ved indgangen til 2023. Ved udgangen af 2023 har ATP et aktiv på 41 mia. kr., der er bundet, og dermed ikke bidrager med et afkast.

Resultat for ATP Livslang Pension

Resultatet af ATP Livslang Pension er sammensat af resultatet af Afdækning, Investering og forsikringservice.

Afdækning

I Afdækning indgår tre porteføljer: Renteafdækning, Supplerende afdækning og Livrente med markeds-eksponering.

Investeringsafkastet i Investeringsporteføljen i 2023 på 5,7 mia. kr.:

Se uddybning af investeringsafkastet i Investeringsporteføljen i note 1 på side 64.

Renteafdækning

Renteafdækningen skal sikre de garanterede livslange pensioner forstået således, at markedsværdien af Renteafdækningsporteføljen efter skat forventes at svinge i samme takt og omfang som de garanterede pensioner, når renten ændrer sig. Værdien af de garanterede pensioner steg i året med 33,3 mia. kr. som følge af rente og løbetidsforkortelse. Modsvarende dette gav Renteafdækningsporteføljen et afkast efter skat på 35,6 mia. kr. Det samlede resultat af Renteafdækning blev således på 2,3 mia. kr., hvilket udgjorde under en pct. af værdien af de garanterede pensioner, og renteafdækningen virkede således efter hensigten.

Resultatet af Renteafdækningen rammer typisk ikke nul, hvilket skyldes, at ATP's forpligtelser ikke kan afdækkes helt nøjagtigt på de finansielle markeder. F.eks. har ATP nogle meget lange forpligtelser, som må afdækkes med nogle kortere obligationer, da der ikke eksisterer obligationer med så lang løbetid. Derfor kan afdækningen ikke være helt præcis. Denne effekt har, sammen med porteføljen af grønne obligationer, været den primære årsag til at overskuddet fra Renteafdækning blev på 2,3 mia. kr. Modsatrettet bidrog bl.a. de bundne midler i ATP's skatteaktiv negativt til resultatet.

Supplerende afdækning

I løbet af det sidste kvartal af 2023 begyndte

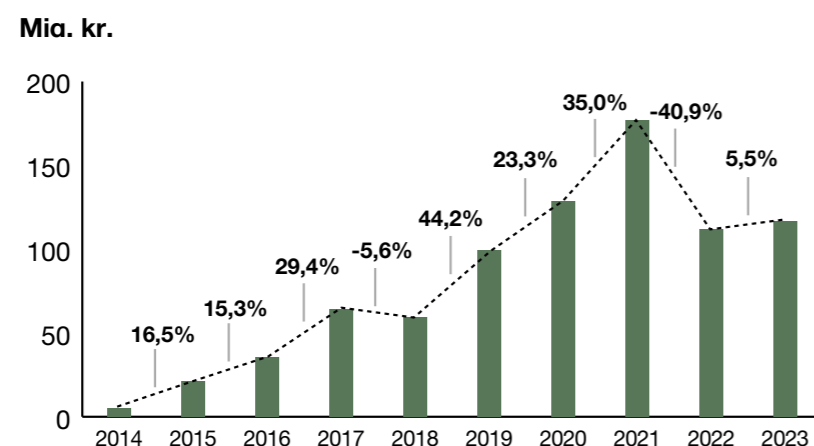
indfasningen af markedsrisiko i den Supplerende afdækningsportefølje som en del af den samlede afdækningsstrategi. Porteføljen opnåede i den korte periode et afkast på 0,7 mia. kr. Over tid forventes afkastet fra den Supplerende afdækningsportefølje at danne grundlag for overførsler til bonuspotentialen og dermed på sigt at bidrage til at øge realværdien af de livslange pensioner. Porteføljen er fortsat under opbygning og skal tage langsigtet risiko. Derfor har den Supplerende afdækningsportefølje en overvægt af illikvide aktiver.

Livrente med markedseksponering

For medlemmer med mere end 15 år til pensionsalderen tilgår 20 pct. af indbetalingerne til Livrente med markedseksponering. Disse livrenter er ikke garanteret et afkast men modtager det opnåede afkast i den tilhørende markedsafkastportefølje. Afkastet på disse livrenter garanteres ikke, men til gengæld er der mulighed for at tage mere risiko end i Renteafdækningsporteføljen. Det forventes over tid, at porteføljen bidrager med et højere afkast og dermed højere pensioner til medlemmerne. Markedsafkastporteføljen gav i 2023 et positivt afkast på 0,2 mia. kr., svarende til et tidsvægtet afkast på 9,1 pct. i forhold til hensættelsen til Livrente med markedseksponering.

Hensættelsen til Livrente med markedseksponering udgør 3,2 mia. kr. ultimo 2023.

Akkumulerede afkast af Investeringsporteføljen og årligt procentvis afkast

Investering

I Investeringsporteføljen var årets afkast præget af renteændringer, stigende aktiekurser og høj inflation. Det betød samlet set, at Investeringsporteføljen gav et positivt afkast på 5,7 mia. kr., som efter omkostninger svarer til 5,5 pct. i forhold til bonuspotentialet. Set over året kom de største positive afkast fra investeringer i stats- og realkreditobligationer og sekundært fra aktier både noterede og unoterede. De største negative afkast kom fra beholdningen af inflationsrelaterede instrumenter og ejendomsinvesteringer.

ATP har over en årrække leveret solide afkast. De seneste ti år har ATP skabt et gennemsnitligt årligt investeringsafkast på 12,2 mia. kr.

Resultat af forsikringservice

ATP's medlemmer opnår ved indbetaling af bidrag ret til en livslang pension. Der er en entydig sammenhæng mellem den enkeltes indbetalte bidrag og ret til udbetalinger. Historisk er den gennemsnitlige indregnede rente i de garanterede pensioner på 3,1 pct.

ATP's medlemmer indbetalte i 2023 12,6 mia. kr. Indbetalingerne indregnes som indtægter i takt med, at der udbetales pensioner og afholdes omkostninger.

ATP udbetalte i året 18,4 mia. kr. i pensioner.

Resultatet af forsikringservice vil altid for ATP være 0, da ATP ikke har nogen fortjeneste ved administration af medlemmernes midler.

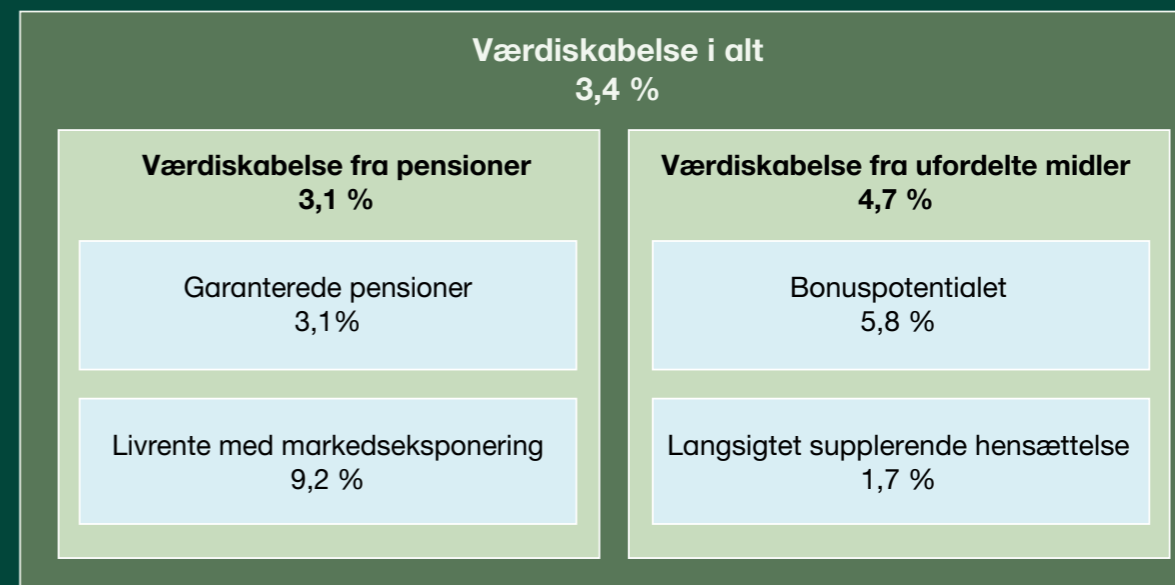
Lave omkostninger

For at skabe en bæredygtig balance mellem kvalitet, risiko og omkostninger arbejder ATP med en balanceret tilgang til omkostningseffektivitet. Niveaulet for omkostninger har direkte betydning for den fremtidige pension, og selv små forskelle kan over et langt opsparingsforløb vokse til betydelige forskelle. ATP's administrationsomkostninger var i 2023 på 214 mio. kr., svarende til 38 kr. pr. medlem. Dette er på niveau med sidste år.

ATP's samlede omkostninger til Investering og Afdækning var på 1.940 mio. kr. inkl. indirekte omkostninger. De samlede investeringsomkostninger svarer til 349 kr. pr. medlem, hvilket er på niveau med sidste år. De samlede årlige administrations- og investeringsomkostninger i procent af formuen (ÅOP) var for 2023 på 0,30 pct. Dette er et lavt omkostningsniveau i både dansk og international sammenligning.

Begivenheder efter balancedagen

Der er fra balancedagen og frem til datoen for aflæggelsen af denne årsrapport ikke indtruffet forhold, som væsentligt påvirker vurderingen af årsrapporten.

Udover den værdiskabelse som forrentningen af de indbetalte midler skaber for det enkelte medlem, udgør den livslange pensionsgaranti en værdi i sig selv, idet den enkelte kan være tryk ved, at vedkommende er sikret en vis indkomst i sin pensionstilværelse.

Samlet værdiskabelse

Den samlede værdiskabelse i ATP's pensionsprodukt var 3,4 pct. i 2023. Dette er sammensat af værdiskabelsen i pensionerne og i de ufordelte midler, hvor pensionerne er langt den største del af formuen.

Sammensætningen af ATP's samlede værdiskabelse vil over tid illustrere dels renteniveaulet over tid, dels hvor meget risiko der tages og styres efter i de enkelte porteføljer, for at opnå den bedst mulige værdi i det samlede produkt for medlemmerne. Renteniveaulet har stor betydning for forrentningen i de garanterede pensioner, og dernæst har udnyttelse af risikokapaciteten betydning for muligheden for at øge pensionerne på sigt. Denne afvejning af forventet afkast op imod risikoen for tab er central for ATP's forretningsmodel, så risikoen i det samlede pensionsprodukt stadig er lav.

Pensionerne

For at sikre den indregnede forrentning i pensionerne investerer ATP en stor del af de samlede midler i aktiver, der har høj sikkerhed i forhold til de fremtidige pensionsudbetalinger - Renteafdækningsporteføljen. I pensionen bliver der ved indbetaling og afdækning indregnet en forrentning, så man kan forvente, at pensionsudbetalingerne overstiger indbetalingerne. Værdiskabelse fra pensionerne

illustrerer den gennemsnitlige forrentning af alle medlemmernes pensioner. For de garanterede pensioner er værdiskabelsen på 3,1 pct. i 2023, som afspejler den forrentning, som ATP gennemsnitlig har lovet medlemmerne over tid.

For Livrente med markedseksponering er værdiskabelsen på 9,2 pct., hvilket er et udtryk for det opnåede afkast i perioden.

Ufordelte midler

ATP's ufordelte midler består af bonuspotential og Langsigtet supplerende hensættelse. For at øge realværdien af de garanterede pensioner investerer ATP bonuspotential i en mere risikofyldt portefølje - Investeringsporteføljen. Midlerne hørende til bonuspotential investeres på en måde, så der opnås en passende balance mellem muligheden for at kunne opskrive pensionerne med bonus og samtidig sikre en begrænset sandsynlighed for, at bonuspotentialet tabes som følge af negative afkast. Værdiskabelsen i bonuspotential er på 5,8 pct. i 2023.

Da der endnu kun er taget lidt risiko i den Supplerende afdækningsportefølje, som er under opbygning, er værdiskabelsen i den Langsigtet supplerende hensættelse på 1,7 pct. i 2023.

Forventninger til 2024

Resultatforventning

Grundprincippet i ATP's investeringstilgang er, at medlemmerne skal have meget høj sikkerhed for de livslange pensioner, og at muliggøre at øge pensionernes realværdi over tid.

Den langsigtede resultatforventning, som udgør 11 pct. af bonuspotentiallet, er også gældende for 2024. Forventningen kan anses som et pejlemærke for, hvordan ATP forventes at klare sig i et gennemsnitsår og er opgjort ud fra forventninger til afkast i forhold til den tagne risiko. Der er fortsat stor usikkerhed på de finansielle markeder og om retningen for verdensøkonomien, og derfor er det svært at forudsige afkastet i det enkelte år. Hvis eksempelvis renterne stiger, og aktiemarkederne falder i 2024, kan det ikke udelukkes, at ATP realiserer tab.

Optimering af ATP's forretningsmodel sikrer, at vi kan balancere risikoen på kort og langt sigt. Da investeringsporteføljen har et renteelement, vil store

renteændringer ikke påvirke bonusevnen nævneværdigt. Det er vigtigt, at ATP's økonomi således fortsat vil være robust, da ATP leverer et kollektivt produkt med garanterede livslange pensioner.

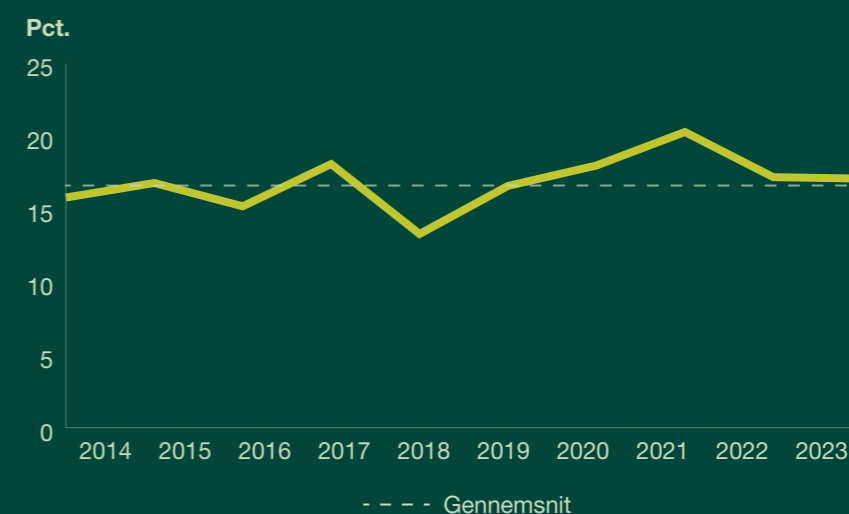
ATP vil derfor også i 2024 fastholde den disciplinerede tilgang til risikostyring, så der skabes de bedst mulige afkast, samtidig med at ATP til enhver tid kan leve op til garantierne over for medlemmerne.

Ved den årlige beregning af, hvor meget garanteret pension medlemmerne får for deres bidrag til ATP, indregnes den aktuelle nominelle obligationsrente. Når renten er høj, vil medlemmerne få meget pension for deres bidrag, og omvendt, når renten er lav. Det stigende renteniveau de seneste år kommer således medlemmerne til gode ved, at de får en højere ATP-pension for deres bidrag. For medlemmernes bidrag for 2024 vil den indregnede rente være i størrelsesordenen 3,2 pct. Renten vil typisk overstige den forventede inflation, så medlemmernes bidrag allerede derved realværdiforøges.

Formue og robust bonusevne

Udvikling i ATP's bonusevne

Bonusevnen er fortsat på niveau med tidligere år

Bonuspotentiallet – som er ATP's reserver – var ved udgangen af 2023 på 104,0 mia. kr., de samlede pensionsforpligtelser udgjorde 569,0 mia. kr., og den Supplerende hensættelse var på 39,2 mia. kr. Den samlede formue var 712,2 mia. kr., og ATP's økonomi er fortsat robust. Vores forretningsmodel er indrettet for at sikre, at vi kan tåle tab, og vores investeringsstrategi har betydet, at vi frem til 2022 har opnået betydelige afkast. Robustheden kan også ses i vores bonusevne¹, som udtrykker ATP's mulighed for at give bonus til medlemmerne. Bonusevnen viser forholdet mellem bonuspotentiallet – ATP's reserver – og værdien af ATP's forpligtelser over for medlemmerne.

¹Bonusevnen er forholdet mellem ATP's bonuspotentiallet og ATP's pensionsforpligtelser opgjort uden illikviditetsspænd, hvor illikviditetsspændet er et tillæg til rentekurven, som udtrykker illikviditeten i garantierne.

Efter en bonustilskrivning på 3 pct. til pensionisterne ultimo 2023 holder bonusevnen sig ved udgangen af 2023 på 17,1 pct. og ligger dermed på niveau med gennemsnittet over de seneste 10 år. Bonusevnen giver et godt billede af sundhedstilstanden i ATP, idet den udtrykker, hvor mange yderligere midler ATP har i forhold til ATP's forpligtelser over for medlemmerne. Midlerne i bonuspotentiallet vil – udover at skulle dække ATP's risikotagning og uforudsete udgifter – på sigt kunne anvendes til at forhøje ATP-pensionerne. Selvom værdien af ATP's pensionsforpligtelser har svinget markant over de seneste år, har ATP's bonusevne været ret stabil. ATP's evne til fremover at forhøje pensionerne – bonusevnen – er således ikke blevet markant påvirket af de store udsving i renterne, der er set over de seneste år. I ATP's balancerede investeringsportefølje vægter obligationer højt, og derfor er ATP's afkast ekstra hårdt ramt af kraftige rentestigninger. Fordelen ved den strategi er, at den, udover på sigt forventes at give det bedste risikostyret afkast, også stabiliserer bonusevnen.

ATP's ledelse

Repræsentantskab

Formand:

Bestyrelsesformand
Torben M. Andersen

Arbejdsgiverrepræsentanter:

Udpeget af Dansk Arbejdsgiverforening:

Adm. direktør Jacob Holbraad
Adm. direktør Lars Sandahl Sørensen
Adm. direktør Brian Mikkelsen
Professionelt bestyrelsesmedlem Anne Gram
Direktør Fini Beilin
Vicedirektør Charlotte Vester
Vicedirektør Steen Nielsen
Viceadm. direktør Pernille Knudsen
Vicedirektør Camilla Khokhar
Vicedirektør Steen Müntzberg

Udpeget af Finansministeren:

Professionelt bestyrelsesmedlem Vibeke Krag

Udpeget af Danske Regioner:

Regionsrådsmedlem Mogens Nørgård

Udpeget af Kommunernes Landsforening:

Borgmester Ole Vive
Byrådsmedlem Arne Boelt

Udpeget af Finanssektorens Arbejdsgiverforening:

Tidl. adm. direktør Nicole Offendal

Lønmodtagerrepræsentanter:

Udpeget af Fagbevægelsens Hovedorganisation, FH:

Formand Morten Skov Christiansen
Cheføkonom Jonas Schytz Juul
Økonom Ingerlise Buck
Adm. direktør Jan Walther Andersen
Forbundsformand Anja C. Jensen
Forbundsformand Ole Wehlart
Forbundsformand Elisa Rimpler
Forbundsformand Claus Jensen
Forbundsformand Henning Overgaard
Forbundsformand Benny Yssing
Forbundsformand Benny Andersen
Forkvinde Dorthe Boe Danbjørg
Formand Gordon Ørskov Madsen

Udpeget af Ledernes Hovedorganisation:

Adm. direktør Bodil Nordestgaard Ismiris

Udpeget af Akademikerne:

Formand Lisbeth Lintz

Bestyrelse

Formand:

Bestyrelsesformand
Torben M. Andersen

Arbejdsgiverrepræsentanter:

Adm. direktør
Jacob Holbraad

Adm. direktør
Lars Sandahl Sørensen

Adm. direktør
Brian Mikkelsen

Professionelt
bestyrelsesmedlem
Anne Gram

Professionelt
bestyrelsesmedlem
Vibeke Krag

Regionsrådsmedlem
Mogens Nørgård

Lønmodtagerrepræsentanter:

Formand
Morten Skov
Christiansen

Cheføkonom
Jonas Schytz Juul

Økonom
Ingerlise
Buck

Adm. direktør
Jan Walther
Andersen

Forbundsformand
Anja C. Jensen

Formand
Lisbeth Lintz

Forretningsudvalg

Torben M. Andersen (formand)
Jacob Holbraad
Morten Skov Christiansen

Revisionsudvalg

Jan Walther Andersen (formand)
Torben M. Andersen
Jacob Holbraad
Morten Skov Christiansen

Risikoudvalg

Torben M. Andersen (formand)
Jan Walther Andersen
Vibeke Krag
Anne Gram

Koncernledelsen

Martin Præstegaard, adm. direktør

Koncernledelsen (fra venstre mod højre)

Kristine Stenhuus, koncerndirektør for Udbetaling Danmark

Mikkel Svenstrup, koncerndirektør for Investering, Chief Investment Officer

Anne Kristine Axelsson, koncerndirektør for Pension og Arbejdsmarked

Martin Præstegaard, adm. direktør, Chief Executive Officer

Pernille Vastrup, koncerndirektør for Corporate Functions, Chief Financial Officer

Haktan Bulut, koncerndirektør for Information, Data & Technology, Chief Information and Technology Officer

Jacob Lester, koncerndirektør for Pension og Risikostyring, Chief Risk Officer

Ansvarshavende aktuar

Camilla Fredsgaard Larsen

Revisionschef Intern Revision

Per Graabæk Ventzel

Som ny CFO er Pernille Vastrup tiltrådt 1. april 2023. Koncernledelsen er yderligere ændret ved, at CRO Kim Johansen er fratrukket sin stilling ved udgangen af året. Som ny CRO tiltrådte Jacob Lester pr. 1. januar 2024. Med mindre justeringer i organisationen er den samlede koncernledelse klar til fortsat at sikre en fokuseret og veldrevet organisation.

Ledelsesforhold, samfundsansvar med mere på atp.dk

Rammerne for ATP's ledelsesforhold er fastlagt i ATP-loven. For information om ATP's ledelsesforhold, herunder ATP's overordnede ledelse, lønpolitik, vederlagsrapport, samt hvordan ATP lever op til anbefalingerne for god selskabsledelse henvises til supplerende oplysninger som specificeret på side 153 og hjemmesiden:

www.atp.dk/supplerende-oplysninger-2023

Herudover særligt henvisning til:

www.atp.dk/dokument/anbefalinger-god-selskabsledelse-2023

www.atp.dk/dokument/vederlagsrapport-2023

For ATP's lovpligtige redegørelse om samfundsansvar og kønsmæssige sammensætning af ledelsen samt ATP's bæredygtighedsrelaterede oplysninger i henhold til disclosure- og taxonomi-forordningen henvises til:

www.atp.dk/dokument/rapport-om-samfundsansvar-2023

www.atp.dk/dokument/periodisk-rapportering-disclosureforordningen-2023

www.atp.dk/dokument/Taxonomirapportering-2023

For ATP's redegørelse for dataetik henvises til:

www.atp.dk/dokument/dataetisk-redegoerelse-2023

Koncernregnskab

Ledelsens regnskabspåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2023 for ATP.

Koncernregnskabet og årsregnskabet aflægges i overensstemmelse med Lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, IFRS Accounting Standards som er godkendt af EU og yderligere lovgivningens krav samt 'Bekendtgørelse om finansielle rapporter for Arbejdsmarkedets Tillægspension'.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og ATP's aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2023 samt af

resultatet af koncernens og ATP's aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2023.

Endvidere er det vor opfattelse, at ledelsesberetningen giver en retvisende redegørelse af udviklingen i koncernens og modervirksomhedens aktiviteter og økonomiske forhold samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og modervirksomheden kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til repræsentantskabets godkendelse.

Hillerød, den 7. februar 2024

Martin Præstegaard
adm. direktør

Torben M. Andersen
bestyrelsesformand

Jacob Holbraad
bestyrelsesmedlem

Lars Sandahl Sørensen
bestyrelsesmedlem

Brian Mikkelsen
bestyrelsesmedlem

Anne Gram
bestyrelsesmedlem

Vibeke Krag
bestyrelsesmedlem

Mogens Nørgård
bestyrelsesmedlem

Morten Skov Christiansen
bestyrelsesmedlem

Jonas Schytz Juul
bestyrelsesmedlem

Ingerlise Buck
bestyrelsesmedlem

Jan Walther Andersen
bestyrelsesmedlem

Anja C. Jensen
bestyrelsesmedlem

Lisbeth Lintz
bestyrelsesmedlem

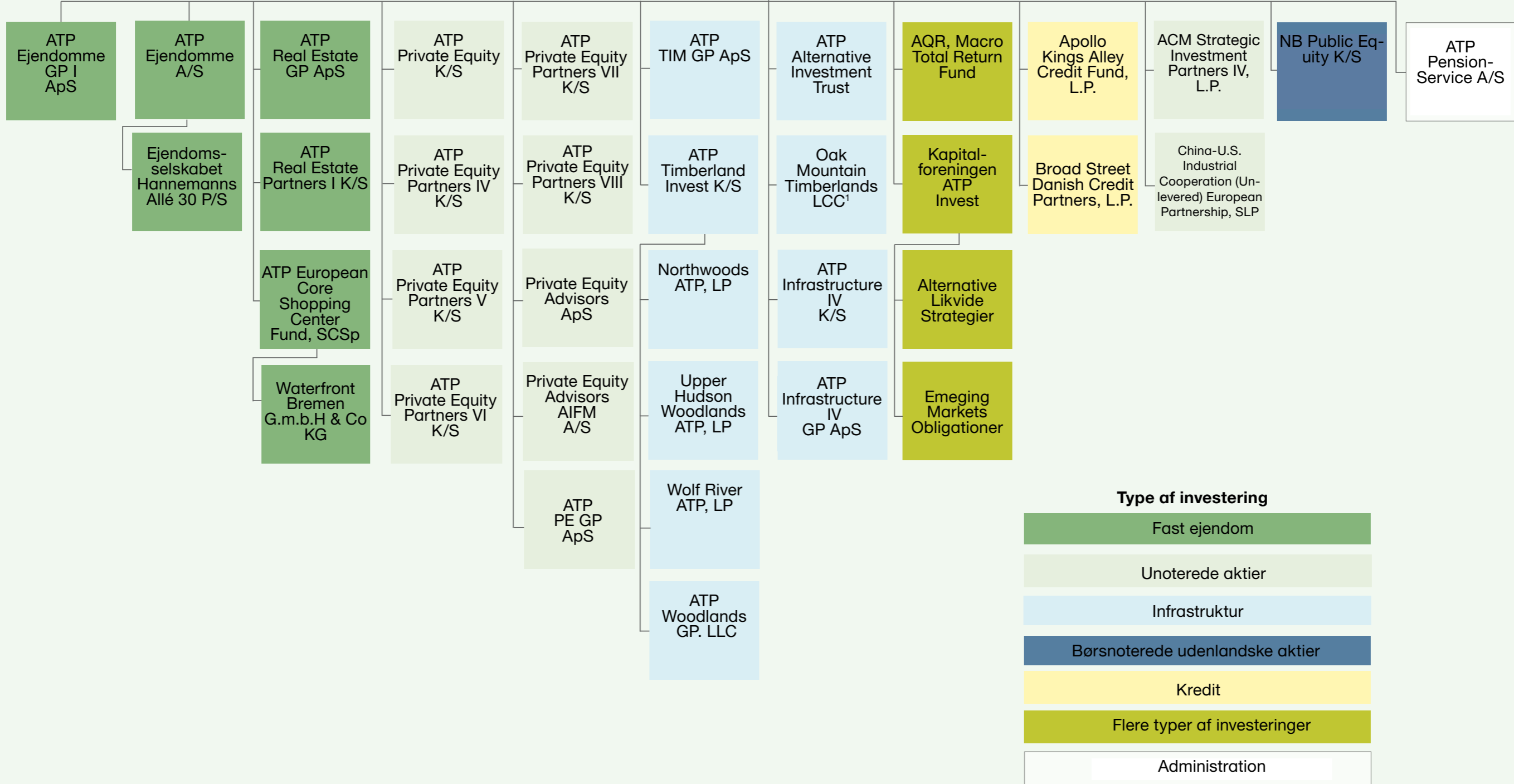
Godkendt af repræsentantskabet.

Hillerød, den 7. februar 2024

Torben M. Andersen
repræsentantskabets formand

Oversigt over ATP Koncernen

ATP

1: Oak Mountain Timberlands LCC er moderselskab for ti datterselskaber.

Totalindkomstopgørelse

Mio. kr. Note	Koncern		ATP	
	2023	2022	2023	2022
4	19.498	19.227	19.299	19.026
5, 6	-19.498	-19.227	-19.299	-19.026
Resultat af forsikringservice	0	0	0	0
2	48.769	-309.425	48.430	-310.099
3	-41.117	262.547	-40.918	262.748
Finansielle poster, netto	7.652	-46.878	7.512	-47.351
7	-7.652	46.878	-7.512	47.351
Resultat af forsikrings- og investeringsaktiviteter	0	0	0	0
Øvrige indtægter/omkostninger				
Øvrigt finansielt afkast	-36	171	-	-
Omkostninger relateret til øvrigt finansielt afkast	-1	-1	-	-
Skat relateret til øvrigt finansielt afkast	0	-14	-	-
Øvrige indtægter/omkostninger i alt	-37	156	-	-
Administration				
Andre indtægter	2.484	2.568	2.492	2.575
6	-2.485	-2.569	-2.492	-2.576
Resultat af administration	0	0	0	0
Periodens resultat	-37	156	0	0
Anden totalindkomst	0	0	-	-
Periodens totalindkomst	-37	156	0	0
Minoritetsinteressers andel af årets totalindkomst	-37	156	-	-
ATP's andel af årets totalindkomst	0	0	0	0
Fordelt totalindkomst	-37	156	0	0

Balance

Mio. kr. Note	Koncern			ATP		
	2023	2022	2021	2023	2022	2021
AKTIVER						
	7.288	6.792	10.364	5.615	5.033	8.320
	38.613	25.669	49.249	38.613	25.669	49.249
11	488.630	483.354	651.574	485.584	480.380	646.227
9	53.125	50.855	117.647	50.743	48.592	115.116
10	110.548	114.430	119.886	74.712	76.386	79.931
14	76.925	82.270	91.523	76.661	81.841	91.559
11	3.552	4.328	5.327	99	168	1.340
	-	-	-	2.525	2.140	3.290
	-	-	-	66.576	71.056	77.246
12	24.269	24.858	30.076	-	-	-
13	3.321	2.452	-	3.307	2.452	-
	904	909	891	844	849	831
	8	4	5	4	3	3
	839	1.004	1.163	825	997	1.159
	624	859	303	594	839	379
	41.276	48.534	1.267	41.276	48.534	1.267
	6.267	13.380	5.814	6.267	13.380	5.814
	3.310	3.150	3.057	3.310	3.150	3.057
	6.823	4.763	2.229	6.630	4.602	1.666
	1.029	1.006	1.039	1.021	986	985
Aktiver i alt	867.347	868.617	1.091.414	865.204	867.058	1.087.438
PASSIVER						
	1.099	10.709	51.452	1.099	10.709	51.250
14	136.926	172.840	81.831	137.358	173.982	81.501
	2	2	20	-	-	15
	14	85	373	-	-	-
	16.533	6.521	9.597	14.525	4.560	7.326
Forpligtelser i alt	154.574	190.158	143.272	152.982	189.251	140.092
	564.966	538.634	743.131	564.966	538.634	743.131
13	3.198	1.382	-	3.198	1.382	-
	835	954	1.285	835	954	1.285
Pensionsforpligtelser i alt	568.999	540.970	744.416	568.999	540.970	744.416
	39.193	37.265	59.683	39.193	37.265	59.683
	104.030	99.572	143.248	104.030	99.572	143.248
Ufordelte midler i alt	143.224	136.837	202.930	143.224	136.837	202.930
16	712.222	677.806	947.346	712.222	677.806	947.346
	551	653	796	-	-	-
Passiver i alt	867.347	868.617	1.091.414	865.204	867.058	1.087.438

Pengestrømsopgørelse

Mio. kr.

	Koncern		ATP	
	2023	2022	2023	2022
Pengestrømme fra driftsaktivitet				
Indbetalte bidrag og gebyrer	12.489	11.891	12.489	11.891
Udbetalte pensionsydelse	-18.455	-17.960	-18.455	-17.960
Betalte omkostninger vedrørende investering, afdækning og pension	-670	-972	-515	-883
Modtagne renteindtægter	27.322	21.168	21.282	19.692
Betalte renteudgifter	-27.999	-4.687	-16.818	-4.363
Afregnet pensionsafkast- og selskabsskat	-270	-667	-51	-334
Modtaget afkast fra investeringsejendomme	1.104	877	77	42
Modtagne indtægter vedrørende administration	2.513	2.541	2.505	2.547
Betalte omkostninger vedrørende administration	-2.485	-2.351	-2.475	-2.298
Pengestrømme fra driftsaktivitet	-6.451	9.840	-1.961	8.334
Pengestrømme fra investeringsaktivitet				
Salg og udtrækning af obligationer	226.213	135.243	226.179	128.798
Køb af obligationer	-200.477	-136.200	-200.315	-131.675
Salg af kapitalandele	67.460	160.753	60.374	167.439
Køb af kapitalandele	-59.554	-102.727	-55.930	-105.614
Afledte finansielle instrumenter, netto	-3.251	-56.816	-4.525	-53.021
Salg af investeringsejendomme	85	6.960	-	-
Køb af investeringsejendomme	-1.026	-1.721	-	-
Salg og køb, netto af immaterielle og materielle aktiver og domicilejendomme	-318	-279	-289	-276
Udlån, repo- og reverseforretninger med pengeinstitutter	-22.008	-18.582	-22.883	-17.610
Pengestrømme fra investeringsaktivitet	7.124	-13.369	2.612	-11.959
Pengestrømme fra finansiering				
Lån, kapitalforhøjelse og udbytte fra/til minoritetsaktionær	-91	-540	-	-
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet	-91	-540	-	-
Ændring af likvide beholdninger	581	-4.069	651	-3.625
Valutakursreguleringer	-108	559	-109	399
Likvide beholdninger pr. 1. januar	6.854	10.364	5.094	8.320
Likvide beholdninger pr. 31. december	7.328	6.854	5.637	5.094
Heraf placeret under investeringsaktiver tilknyttet Livrente med markedssekponering i balancen	40	61	21	61

Pengestrømsopgørelsens tal kan ikke direkte udledes af koncernregnskabet tal.

Pengestrømme fra finansieringsaktivitet inkluderer et lån fra en minoritetsaktionær og som blev realiseret i 2022 i forbindelse med salg af datterselskabet Galaxy Properties SA.

Væsentlige regnskabsnoter

Denne sektion indeholder de regnskabsnoter, som ledelsen mener er væsentlige for at give indsigt i ATP og ATP Koncernen.

Noterne omfatter blandt andet afkast af investering og resultat af afdækningsvirksomhed samt oplysninger om omkostninger og skat mv.

Derudover indeholder sektionen information om investeringsaktiver og risikostyring.

- 64** Note 1: Forretningsområderegnskab
- 69** Note 2: Finansielt afkast
- 69** Note 3: Finansielle forsikringsindtægter eller -udgifter
- 70** Note 4: Forsikringsindtægter
- 71** Note 5: Udgifter til forsikringservice
- 72** Note 6: Omkostninger
- 74** Note 7: Skat
- 76** Note 8: Markedsværdi af ATP's Investeringsportefølje
- 77** Note 9: Noterede aktier
- 78** Note 10: Unoterede kapitalandele
- 80** Note 11: Obligationer og udlån
- 82** Note 12: Investeringsejendomme
- 85** Note 13: Aktiver tilknyttet Livrente med markedssekponering
- 86** Note 14: Afledte finansielle instrumenter
- 88** Note 15: Dagsværdi
- 90** Note 16: Pensionsmæssige hensættelser
- 98** Note 17: Værdiskabelsen i ATP fra pensioner og udfordelte midler (efter skat)
- 99** Note 18: Risikostyring
- 102** Note 18a: Markedsrisici og valutarisici
- 104** Note 18b: Kreditrisici
- 105** Note 18c: Likviditetsrisici

Note 1: Forretningsområderegnskab

Noten illustrerer dekomponering af forsikrings- og investeringsaktiviteter fra resultatopgørelsens poster ud på forretningsområderne under Afdækning og Investering. Noten præsenteres alene for koncernen.

2023							
Mio. kr	Livrente med markeds-eksponering	Rente-afdækning	Supplerende afdæknings-portefølje	Afdækning i alt	Investering	Overførsel til bonus-potentiale	ATP Koncernen i alt
Forsikringsindtægter	6	18.855	67	18.928	570	-	19.498
Udgifter til forsikringservice	-6	-18.855	-67	-18.928	-570	-	-19.498
Resultat af forsikrings-service	-	-	-	-	-	-	-
Afkast af investeringer	249	42.066	736	43.051	5.718	-	48.769
Ændring i opgørelsesrente	-	-20.498	-	-20.498	-	-	-20.498
Løbetidsforkortelse	-	-12.850	-	-12.850	-	-	-12.850
Forrentning af LMM	-206	-	-	-206	-	-	-206
Forrentning af LSH	-	-	-625	-625	-	-	-625
Forrentning af ufordelte midler	-	-	-	-	-	-6.938	-6.938
Finansielle poster, netto	43	8.719	111	8.873	5.718	-6.938	7.652
Pensionsafkast- og selskabs-skat	-43	-6.421	-110	-6.574	-1.078	-	-7.652
Resultat af forsikrings- og investeringsaktiviteter	0	2.298	0	2.298	4.640	-6.938	0

Regnskabsstandarden IFRS17 har indført en række obligatoriske regnskabslinjer, som medfører, at opstillingen af resultatopgørelsen ændres væsentligt. Alle afkast, finansielle indtægter og udgifter vises under et, og det giver ikke mulighed for at præsentere de enkelte forretningsområder. ATP har i hovedtalsoversigten udfoldet resultat fordelt på forretningsområder, og vist hvorledes de enkelte afkast overføres til relevant hensættelse under medlemmernes formue.

Sammenhængen mellem regnskabs totalindkomstopgørelse og forretningsområderne i hovedtalsoversigten er illustreret ovenfor.

På de følgende sider uddybes resultatet af de enkelte forretningsområder i 2023.

2022							
Mio. kr	Livrente med markeds-eksponering	Rente-afdækning	Supplerende afdæknings-portefølje	Afdækning i alt	Investering	Overførsel til bonus-potentiale	ATP Koncernen i alt
Forsikringsindtægter	1	18.464	49	18.514	714	-	19.227
Udgifter til forsikringservice	-1	-18.464	-49	-18.514	-714	-	-19.227
Resultat af forsikrings-service	-	-	-	-	-	-	-
Afkast af investeringer	-87	-244.827	-	-244.914	-64.511	-	-309.425
Ændring i opgørelsesrente	-	222.190	-	222.190	-	-	222.190
Løbetidsforkortelse	-	-9.892	-	-9.892	-	-	-9.892
Forrentning af LMM	73	-	-	73	-	-	73
Forrentning af ufordelte midler	-	-	-	-	-	50.175	50.175
Finansielle poster, netto	-14	-32.529	-	-32.543	-64.511	50.175	-46.878
Pensionsafkast- og selskabs-skat	13	37.459	-	37.472	9.406	-	46.878
Resultat af forsikrings- og investeringsaktiviteter	0	4.930	-	4.930	-55.104	50.175	0

Note 1: Forretningsområderegnskab, fortsat

Forretningsområderegnskab

Indbetalte pensionsbidrag til ATP deles op i et garantibidrag og et bonusbidrag, der i 2023 udgjorde henholdsvis 80 pct. og 20 pct. af de indbetalte bidrag. Det indbetalte garantibidrag anvendes til optjening af pension. De resterende 20 pct. er midler, der investeres for at kunne forhøje medlemmernes pension med bonus samt sikre mod uforudsete udgifter. Garantibidraget er garanteret hvad angår den forventede levetid. Fra 2022 er garantibidraget delt op i to for de medlemmer, der har mere end 15 år til folkepensionsalderen: 75 pct. af garantibidraget (svarende til 60 pct af den samlede indbetaling) investeres med lav risiko (rentebidraget), og 25 pct. (markedsbidraget, svarende til 20 pct. af den samlede indbetaling) bliver investeret med en højere risiko for at få et højere afkast. Fra medlemmet har 15 år til pensionsalderen, bliver den pension, der er optjent med markedsbidrag, gradvist investeret med lav risiko frem mod pensionsalderen og de resterende 20 pct. med målet om at skabe afkast til at forhøje pensionerne.

ATP's investeringer afspejler pensionsproduktets udformning og er grundlæggende inddelt i henholdsvis Afdækning og Investering.

Afdækning

I Afdækning indgår tre porteføljer Renteafdækning,

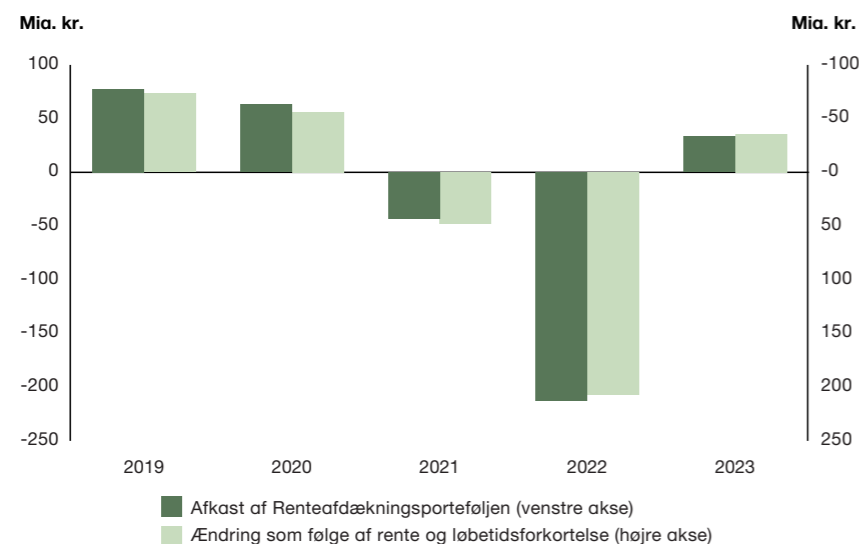
Supplerende afdækning og Livrente med markedseksponering.

Renteafdækning

Renteafdækningen skal sikre de garanterede livslange pensioner forstået således, at markedsværdien af Renteafdækningsporteføljen efter skat forventes at svinge i samme takt og omfang som de garanterede ydelser, når renten ændrer sig. Værdien af de garanterede pensioner steg i året med 33,3 mia. kr. som følge af rente og løbetidsforkortelse. Modsvarende dette gav Renteafdækningsporteføljen et afkast efter skat på 35,6 mia. kr. Det samlede resultat af Renteafdækning blev således på 2,3 mia. kr., hvilket udgjorde under en pct. af værdien af de garanterede ydelser, og renteafdækningen virkede således efter hensigten.

Resultatet af Renteafdækningen rammer typisk ikke nul, hvilket skyldes, at ATP's forpligtelser ikke kan afdækkes helt nøjagtigt på de finansielle markeder. F.eks. har ATP nogle meget lange forpligtelser, som må afdækkes med nogle kortere obligationer, da der ikke eksisterer obligationer med så lang løbetid. Derfor kan afdækningen ikke være helt præcis. Denne effekt har, sammen med porteføljen af grønne obligationer, været den primære årsag til, overskuddet fra Renteafdækning på 2,3 mia. kr. Modsatrettet bidrog bl.a. de bundne midler i ATP's skatteaktiv negativt til resultatet.

Afdækning af de garanterede ydelser 2019-2023

Garanterede ydelser opgøres til summen af de forventede fremtidige pengestrømme, tillagt diskonterigseffekt samt en risikjustering for at tage højde for ikke-finansielle risici. Den ændring i de garanterede ydelser, der kan henføres til ændring i opgørelsesrente og løbetidsforkortelse, indregnes

i resultat af Afdækning. Øvrige ændringer i garanterede ydelser indregnes direkte i balancen.

Finansielle aktiver i Afdækningsporteføljen indregnes og måles til dagsværdi, og værdireguleringer indregnes i resultat af Renteafdækning.

Supplerende afdækning

I løbet af det sidste kvartal af 2023 begyndte indfasningen af markedsrisiko i den supplerende afdækningsportefølje som en del af den samlede afdækningsstrategi. Porteføljen opnåede i den korte periode et afkast på 0,7 mia. kr. Over tid forventes afkastet fra den supplerende afdækningsportefølje at danne grundlag for overførsler til bonuspotentialer og dermed på sigt at bidrage til at øge realværdien af de livslange pensioner. Porteføljen er fortsat under opbygning og skal tage langsigtet risiko. Derfor har den Supplerende afdækningsportefølje en overvægt af illikvide aktiver.

Livrente med markedseksponering

For medlemmer med mere end 15 år til pensionsalderen tilgår 20 pct. af indbetalingerne til Livrente med markedseksponering. Disse livrenter forvaltes i den tilhørende markedsafkastportefølje. Afkastet på disse livrenter garanteres ikke, men til gengæld er der mulighed for at

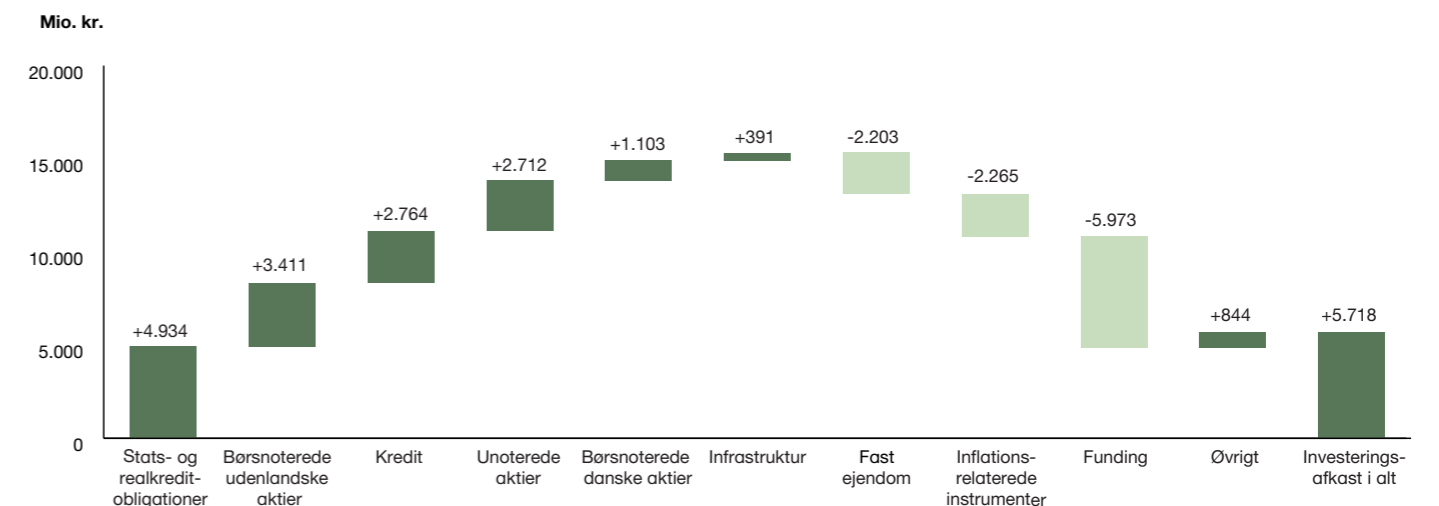
tage mere risiko end i Renteafdækningsporteføljen. Det forventes over tid, at porteføljen bidrager med et højere afkast og dermed højere pensioner til medlemmerne. Markedsafkastporteføljen gav i 2023 et positivt afkast på 0,2 mia. kr., svarende til et tidsvægtet afkast på 9,1 pct. i forhold til hensættelsen til Livrente med markedseksponering.

Hensættelsen til Livrente med markedseksponering udgør 3,2 mia. kr. ultimo 2023.

Investering

I Investeringsporteføljen var årets afkast præget af renteændringer, stigende aktiekurser og høj inflation. Det betød samlet set, at Investeringsporteføljen gav et positivt afkast på 5,7 mia. kr., som efter omkostninger svarer til 5,5 pct. i forhold til bonuspotentialer. Set over året kom de største positive afkast fra investeringer i stats- og realkreditobligationer og sekundært fra aktier

Investeringsafkast 2023 for investeringsporteføljen

Note 1: Forretningsområderegnskab, fortsat

både noterede og unoterede. De største negative afkast kom fra beholdningen af inflationsrelaterede instrumenter og ejendomsinvesteringer.

Porteføljen af stats- og realkreditobligationer, som også indeholder eksponering via afledte finansielle instrumenter, gav et afkast på 4,9 mia. kr., der skyldes faldende renter på europæiske og amerikanske obligationer fortrinsvist sidst på året.

Børsnoterede udenlandske aktier gav et afkast på 3,4 mia. kr., der var bredt funderet på tværs af porteføljen.

Porteføljen af unoterede aktier består blandt andet af ATP Private Equity Partners, der hovedsageligt investerer i kapitalfonde i udlandet, og af øvrige unoterede aktieinvesteringer. Den samlede portefølje af unoterede aktier gav et afkast på 2,7 mia. kr.

Børsnoterede danske aktier gav et afkast på 1,1 mia. kr.

Investeringerne i kredit gav et positivt afkast på 2,8 mia. kr. Disse investeringer består dels af obligationer

udstedt af virksomheder med lav kreditvurdering eller udviklingslande, dels af finansielle instrumenter. Endvidere indgår der lån til kreditinstitutter og fonde, der blandt andet investerer i banklån og virksomhedslån.

Inflationsrelaterede instrumenter, der består af råvarerelaterede finansielle kontrakter, indeksobligationer og inflationsswaps, gav et afkast på -2,3 mia. kr.

Investeringerne i fast ejendom gav et afkast på -2,2 mia. kr. Det negative afkast skyldes primært indregning af højere afkastkrav på ejendommene.

Afkastet i øvrige poster blev på -5,1 mia. kr. Posten består primært af rentebetaling fra Investeringsporteføljen til Renteafdækningsporteføljen for lån af likviditet - kaldet funding. Da Renteafdækningsporteføljen udover obligationer består af renteswaps, som ikke binder likviditet, så kan de midler, der ikke er bundet, udlånes til Investeringsporteføljen mod betaling af en rente herfor. Renten har gennem mange år været lav, men udgør i 2023 en væsentlig del af afkastet i Investeringsporteføljen.

5,5 pct.

i investeringsafkast i forhold til bonuspotentialiet

ATP og ATP Koncernen indregner og måler alle investeringsaktiver til dagsværdi med værdiregulering over resultatopgørelsen. ATP styrer efter aktivernes karakteristika frem for aktivets juridiske struktur. En opdeling af investeringsafkastet baseret på regnskabskategori og målingsmetode fremgår af note 19.

Investeringsporteføljen investerer på basis af

bonuspotentialiet. Derudover er de midler, som ikke bindes i Afdækningsporteføljen som følge af anvendelse af afledte finansielle instrumenter, til rådighed for Investeringsporteføljen på markedsbetingelser. Det betyder i praksis, at Investeringsporteføljen kan operere med flere midler end bonuspotentialiet.

Note 2: Finansielt afkast

Mio. kr	Koncern		ATP	
	2023	2022	2023	2022
Investeringsporteføljen	5.718	-64.511	5.399	-65.185
Renteafdækningsporteføljen	42.066	-244.827	42.066	-244.827
Supplerende afdækningsportefølje	736	-	721	-
Livrente med markedseksponering	249	-87	243	-87
Finansielt afkast i alt	48.769	-309.425	48.430	-310.099

Note 3: Finansielle forsikringsindtægter eller -udgifter

Mio. kr	Koncern		ATP	
	2023	2022	2023	2022
Ændring i opgørelsesrente	-20.498	222.191	-20.498	222.191
Løbetidsforkortelse	-12.850	-9.893	-12.850	-9.893
Forrentning tilskrevet Livrente med markedseksponering	-206	73	-204	73
Forrentning tilskrevet Langsigtet supplerende hensættelse	-625	-	-618	-
Forrentning tilskrevet bonuspotentialiet	-6.938	50.175	-6.748	50.377
Finansielle forsikringsindtægter eller -udgifter i alt	-41.117	262.547	-40.918	262.748

Note 4: Forsikringsindtægter

Mio. kr	Koncern		ATP	
	2023	2022	2023	2022
Forventede pensionsydelse	18.562	18.141	18.562	18.141
Forventede investerings- og administrationsomkostninger	883	1.037	684	836
Forventet afløb af risikjustering	53	49	53	49
Forsikringsindtægter i alt	19.498	19.227	19.299	19.026

Forsikringsindtægter består af forventede pensionsydelse, forventede omkostninger samt det forventede afløb af risikjustering for ikke-finansielle risici, som indgik i pensionshensættelserne i begyndelsen af regnskabsåret. Årets bidrag, som består af indberettede og opkrævede bidrag med fradrag af

arbejdsmarkedsbidrag, indregnes som en balancepost under de pensionsmæssige hensættelser. Bidragene indregnes som forsikringsindtægt i takt med, at forsikringservice leveres i form af udbetalinger og at omkostninger afholdes til administration og investeringsforvaltning.

Note 5: Udgifter til forsikringservice

Mio. kr	Koncern		ATP	
	2023	2022	2023	2022
Egenpension (løbende)	-17.172	-16.765	-17.172	-16.765
Ægtefællepension (løbende)	-3	-4	-3	-4
Egenpension (engangsbeløb)	-115	-69	-115	-69
Ægtefællepension (engangsbeløb)	-950	-956	-950	-956
Børneydelse (engangsbeløb)	-119	-123	-119	-123
Dødsboudbetalinger (engangsbeløb)	-48	-40	-48	-40
Pensionsydelse	-18.408	-17.957	-18.408	-17.957
Omkostninger vedrørende Investering og Afdækning	-703	-822	-504	-621
Omkostninger vedrørende administration af ATP Livslang Pension	-214	-215	-214	-215
Omkostninger	-917	-1.037	-718	-836
Ændring i risikjustering for ikke-finansielle risici	-53	-49	-53	-49
Øvrige ændringer	-120	-184	-120	-184
Udgifter til forsikringservice i alt	-19.498	-19.227	-19.299	-19.026

Udgifter til forsikringservice består primært af årets udbetalinger af pensionsydelse samt administrations- og investeringsomkostninger.

Udbetalte pensionsydelse omfatter årets udbetalte egenpensioner, ægtefællepensioner samt kapitaliserede ydelse. Forudbetalte ydelse periodiseres på balancen og præsenteres under regnskabsposten 'Andre periodeafgrænsningsposter'.

Omkostninger allokeres til de enkelte forretningsområder enten som direkte omkostninger eller som en omkostningsfordeling baseret på ATP's interne model for allokering af øvrige omkostninger.

Omkostninger vedrørende Investering og Afdækning

omfatter omkostninger, der afholdes for at opnå årets investerings- og afdækningsafkast. Heri indgår direkte og indirekte omkostninger til bl.a. løn og gager, depotomkostninger og transaktionsomkostninger i forbindelse med køb og salg af investeringsaktiver. Afholdte omkostninger i investeringsdattervirksomheder indgår også heri for koncernen.

Omkostninger vedrørende administration af ATP Livslang Pension omfatter omkostninger, der afholdes i forbindelse med administrationen af pensionsordningen ATP. Heri indgår direkte og indirekte omkostninger til bl.a. løn og gager, it-drift og afskrivninger på interne udviklingsprojekter og materielle anlægsaktiver.

Note 6: Omkostninger

Omkostninger i ATP Koncernen bliver fordelt til forretningsområderne Investering, Afdækning, Pension og administration for eksterne parter.

Fordelingen af omkostninger mellem de forskellige områder er baseret på tidsregistrering og omkostningsallokeringer efter Activity Based Costing-modellen. Fordelingen af omkostninger skal sikre, at der ikke sker krydssubsidering mellem de forskellige områder.

Investeringsomkostningerne for koncernen er på 703 mio. kr. Dette er et fald i forhold til sidste år på 119 mio. kr., svarende til 14 pct. Faldet skyldes primært færre handelsomkostninger, som følge af en mindre investeringsportefølje, der skal rebalanceres.

Hertil kommer de indirekte investeringsomkostninger og indirekte performance fees, som bliver fraregnet i ATP's afkast af investeringer i unoterede kapitalandele. I opgørelsen af årlige omkostninger i pct., som er oplyst i kapitlet 'Årets resultat og forventninger til 2024' i ledelsesberetningen, er de indirekte investeringsomkostninger og performance fees medtaget.

Omkostninger vedrørende Pension, som omfatter administrationsomkostninger til håndtering af ATP Livslang Pension, udgjorde 214 mio. kr. i 2023, hvilket er på niveau med 2022. Omkostningerne vedrørende Pension udgør 0,03 pct. i forhold til den samlede formue. At omkostningerne vedrørende pension kan holdes lavt, skyldes i høj grad automatiseringer og

digitaliseringer i kontakt med medlemmerne samt en stabil it-understøttelse.

Koncernens administrationsomkostninger for eksterne parter afholdes i forbindelse med opgaver for arbejdsmarkedets parter, staten og kommunerne og fordeler sig på følgende opdragsgivere:

Mio. kr.	2023	2022
Udbetaling Danmark	1.560	1.621
Pension og Arbejdsmarked	864	870
Seniorpension	58	57
Øvrige	2	21
I alt	2.485	2.569

Opgaverne er placeret hos ATP på omkostningsdækket basis, hvilket vil sige uden avance eller omkostningsmæssig risiko. Der blev i 2023 samlet set afholdt omkostninger for 2,5 mia. kr. vedrørende administration for eksterne parter, og disse modsvares af tilsvarende indtægter.

Faldet i administrationsomkostninger fra 2022 til 2023 afspejler bl.a. lavere omkostninger til implementering af kundeaftaler, realisering af effektiviseringer via automatisering og anvendelse af ny teknologi, samt at der i 2022 blev foretaget en straksafskrivning relateret til udviklingen af en ny studiegedsløsning under Statslige Finansielle Ordninger i Udbetaling Danmark.

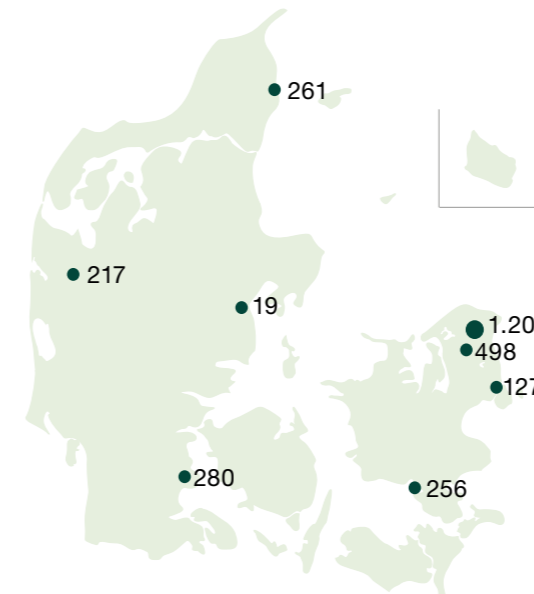
ATP kan igen i 2023 fastholde meget lave administrationsomkostninger, da ATP Livslang Pension er en kollektiv ordning og et relativt enkelt produkt.

Mio. kr.	Koncern		ATP	
	2023	2022	2023	2022
Omkostninger vedrørende Investering og Afdækning	703	822	504	621
Omkostninger vedrørende pension	214	215	214	215
Omkostninger vedrørende administration for eksterne parter	2.485	2.569	2.492	2.576
Omkostninger i alt	3.401	3.606	3.210	3.411
I ovenstående omkostninger indgår personaleomkostninger på i alt				
Løn	1.623	1.611	1.520	1.504
Pensionsbidrag	275	271	257	253
Andre omkostninger til social sikring	25	25	24	24
Personaleomkostninger i alt	1.923	1.907	1.801	1.781
Gennemsnitlig antal fuldtidsbeskæftigede	2.860	2.901	2.736	2.769

Ledelsens aflønning fremgår af note 24.

I 2023 har ATP og ATP Koncernens ansatte i Danmark været fordelt på lokationer i Vordingborg, Holstebro, Haderslev, Århus, Allerød, Frederikshavn, København og hovedsædet i Hillerød. Herudover er der gennemsnitligt 6 medarbejdere placeret i Grønland.

Fuldtidsbeskæftigede fordelt i Danmark

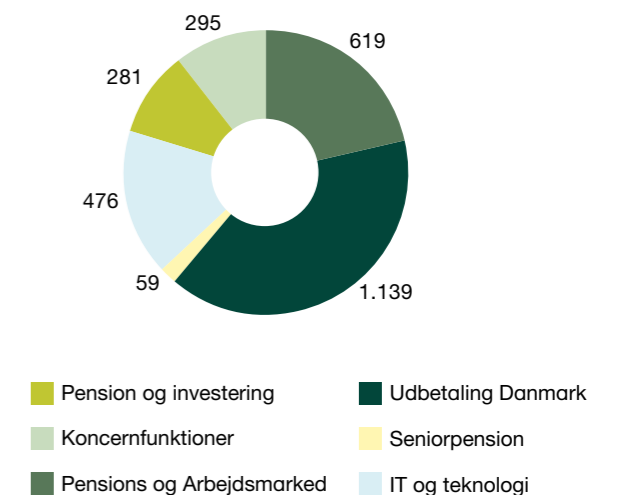
Note: Gennemsnitligt antal fuldtidsansatte medarbejdere i 2023 i Danmark.

For yderligere oplysninger om ATP's medarbejdere henvises til ATP's rapport om samfundsansvar, som er tilgængelig på:

→ www.atp.dk/samfundsansvar/rapporter

ATP's rapport om samfundsansvar er ikke omfattet af revision.

Medarbejdere fordelt på områder

Note 7: Skat

ATP betaler dansk pensionsafkastskat af afkastet af alle investeringer uanset hvor i verden, afkastet stammer fra. Den danske pensionsafkastskat udgør 7,6 mia. kr. for 2023. Årets pensionsafkastskat er modregnet i negativ PAL-skat fremført fra tidligere år. Pensionsafkastskatten for 2023 resulterer derfor ikke i en betalbar dansk skat, men i en reduktion af ATP's skatteaktiv. Beløbet fremgår af samme årsag ikke af nedenstående figur, som alene viser de faktisk betalte/betalbare skatter for 2023.

Efter modregning af årets PAL-skat i negativ PAL-skat fra tidligere år udgør den fremførte negative PAL-skat 41 mia. kr.

ATP beskattes i Danmark efter reglerne i pensionsafkastbeskatningsloven. Pensionsafkastskatten beregnes med udgangspunkt i ATP's samlede formueafkast. Skattesatsen er 15,3 pct. Beskatningsgrundlaget opgøres efter lagerprincippet og omfatter således både realiseret og urealiseret afkast, dog fratrukket fradragsberettigede renter og formueforvaltningsomkostninger.

Den beregnede pensionsafkastskat reduceres delvist med et beløb, der svarer til ATP's udenlandske skattebetalinger, således at dobbeltbeskatning af ATP's

afkast minimeres. Den udenlandske skat består primært af kildeskatter på udbytter og renter samt beskatning af amerikansk erhvervmæssig indkomst og hidrører fra ATP's investeringer i udenlandske noterede værdipapirer og unoterede investeringer i blandt andet ejendomme, infrastruktur og kapitalfonde.

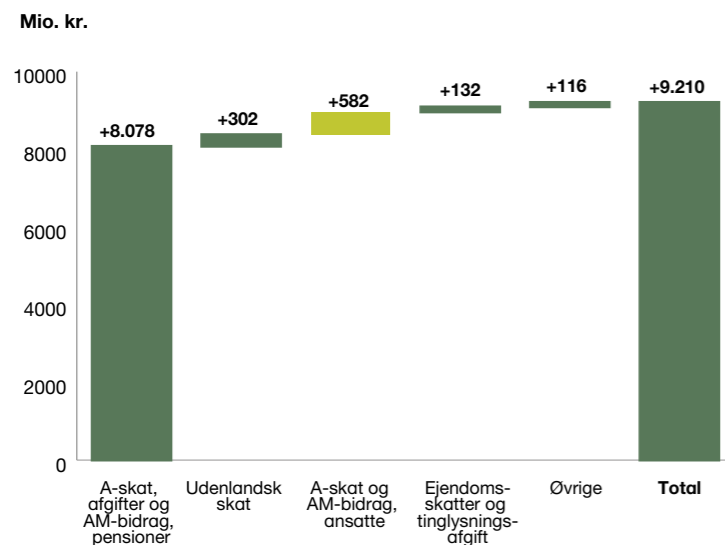
ATP er fritaget for beskatning efter selskabsskatte-loven, men har datterselskaber, der er selvstændigt skattepligtige, og som indgiver selvangivelse efter selskabsskatte-loven. ATP har derudover, som følge af sine investeringsaktiviteter, selvangivelsesforpligtelser i Tyskland og USA ligesom der i øvrigt i overensstem-melse med lovgivningen pålignes skat i andre lande.

Udover pensionsafkastskatten omfatter betalinger til den danske stat også selskabsskat, moms og AM-bidrag, der indbetales på vegne af medlemmerne af deres indbetalinger af ATP-bidrag, samt personskat, der indeholdes og betales på vegne af egne medarbejdere. Som global investor betaler ATP herudover skat flere steder i udlandet.

Når der ses bort fra årets pensionsafkastskat udgjorde ATP's skattebidrag 9,2 mia. kr. for 2023.

Mio. kr.	Koncern		ATP	
	2023	2022	2023	2022
Finansielt afkast	48.769	-309.425	48.430	-310.099
Omkostninger vedrørende Investering og Afdækning	-703	-822	-504	-621
PAL-skattepligtigt afkast i alt	48.065	-310.247	47.925	-310.720
Beregnet 15,3 pct. heraf	7.354	-47.442	7.333	-47.540
Skatteeffekt af forskelligartet opgørelse af regnskabs- og skattemæssigt afkast på transparente enheder mv.	249	119	136	-123
Skatteeffekt af nedsættelse efter PAL § 10 (nedsættelse vedr. livs- og pensionsforsikringer ult. 1982)	-58	402	-58	402
Årets pensionsafkastskat	7.545	-46.921	7.411	-47.262
Regulering vedrørende tidligere år	101	-89	101	-89
Pensionsafkastskat i alt	7.646	-47.010	7.512	-47.351
Pensionsafkastskat	7.646	-47.010	7.512	-47.351
Selskabsskat relateret til øvrige finansielle indtægter	0	-14	0	0
Selskabsskat	6	145	0	0
Pensionsafkast- og selskabsskat i alt	7.652	-46.878	7.512	-47.351

Skattebidrag – påløbne og indeholdte skatter

Læs om ATP's skattepolitik og det arbejde, som ATP udfører for at implementere skattepolitikken i investeringer og i at etablere nationale og internationale samarbejder på skatteområdet.

→ www.atp.dk/skattepolitik

ATP's skattepolitik er ikke omfattet af revision.

Oversigten ovenfor indeholder alene skatten af ATP Koncernens egne aktiviteter og investeringer. De skatter, der betales lokalt af de danske og udenlandske selskaber, som ATP Koncernen har investeret i, er således ikke medregnet.

Note 8: Markedsværdi af ATP's Investeringsportefølje

Mio. kr.	%af investeringsporteføljen		%af investeringsporteføljen	
	2023		2022	
Børsnoterede danske aktier	22.620	9%	22.005	7%
Børsnoterede udenlandske aktier inkl. valutaafdækning	26.628	11%	29.952	10%
Unoterede kapitalandele	46.269	18%	54.033	17%
Kreditinvesteringer	7.476	3%	7.315	2%
Stats-og realkreditobligationer	46.848	19%	69.625	22%
Inflationsrelaterede instrumenter	8.146	3%	14.298	5%
Infrastrukturinvesteringer	33.548	13%	37.872	12%
Fast ejendom	37.983	15%	42.889	14%
Lån	16.555	7%	27.789	9%
Øvrigt	4.423	2%	4.704	2%
Markedsværdi i alt	250.496	100%	310.482	100%

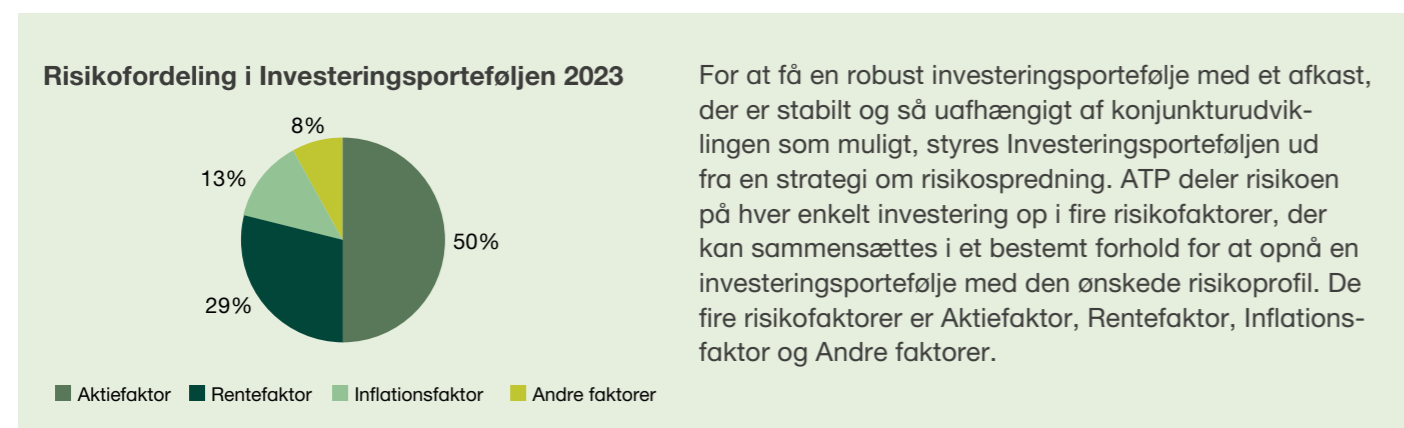
Markedsværdien udtrykker investeringernes likviditetsbinding, og ændringer i markedsværdien kan skyldes flere forskellige forhold, der ikke nødvendigvis relaterer sig til investeringsafkastet i perioden.

For det første følger Investeringsporteføljen en risikobaseret investeringstilgang, hvor fokus er på risiko frem for hvor mange kroner, der investeres. I markedsværdien af Investeringsporteføljen indgår derudover f.eks. aktier og obligationer også finansielle instrumenter såsom renteswaps og aktiefutures, der ikke binder likviditet. For finansielle instrumenter er markedsværdien typisk lav, nul eller endda negativ. Således kan risikoen i porteføljen stige, og afkastet heraf være positivt, samtidig med at markedsværdien falder, hvis der indgår flere finansielle instrumenter i porteføljen.

For det andet har ATP af styremæssige grunde opdelt hovedparten af aktiverne i porteføljerne Afdækning og Investering. Investeringsporteføljen består som udgangspunkt af midler fra bonuspotentialer. I Afdækningsporteføljen afdækkes pensionsforpligtelserne dels ved køb af obligationer og dels ved anvendelse af finansielle instrumenter. Den afdækning, der foretages ved finansielle instrumenter, binder ikke likviditet, og den ledige likviditet vil være til rådighed for Investeringsporteføljen på markedsbetingelser. Det betyder i praksis, at Investeringsporteføljen ved at låne ledig likviditet – gearing – kan operere med flere midler, end der ligger i bonuspotentialer.

Investeringsporteføljen investerer således på vegne af bonuspotentialer. Investeringsporteføljens løbende afkast aflejres i bonuspotentialer, dvs. et positivt afkast vil alt andet lige medføre, at porteføljen har flere midler, der kan investeres for. I tillæg til bonuspotentialer investerer porteføljen også for midler der lånes af afdækning, hvilket bl.a. sikrer, at porteføljen kan opnå det ønskede risikoniveau. Dermed består markedsværdien af porteføljens samlede aktiver af; bonuspotentialer, akkumuleret resultat og internt lån.

Det betyder, at størrelsen af markedsværdien afhænger af størrelsen af disse komponenter samt ændringerne til disse. Derfor kan ændringer i markedsværdi heller ikke alene forklares af porteføljens afkast, ligesom størrelsen af porteføljen i høj grad varierer alt efter det ønskede risikoniveau samt implementeringen heraf.

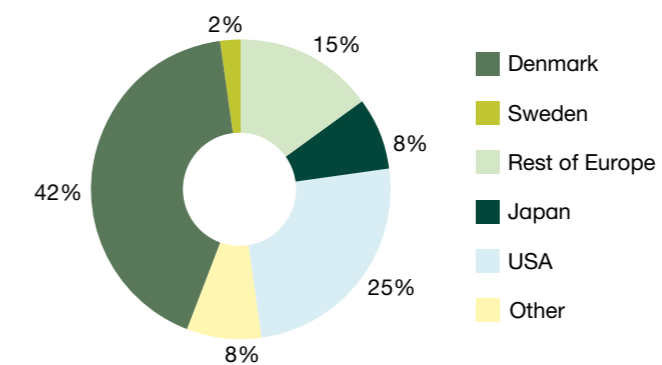
Note 9: Noterede aktier

ATP Koncernen Mio. kr.	Danske noterede aktier		Udenlandske noterede aktier		Noterede aktier i alt	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Dagsværdi pr. 01.01.	22.005	42.224	29.015	75.424	51.020	117.648
Årets tilgang	8.600	13.145	39.613	73.936	48.213	87.081
Årets afgang	-9.453	-24.983	-39.922	-113.677	-49.374	-138.660
Årets dagsværdiregulering	1.468	-8.381	2.722	-6.668	4.190	-15.049
Dagsværdi pr. 31.12.	22.620	22.005	31.428	29.015	54.048	51.020
Heraf placeret under investeringsaktiver tilknyttet Livrente med markedseksposering i balancen					923	165

Beholdningen af børsnoterede aktier er steget med 3,0 mia. kr., hvilket hovedsageligt skyldes en nettoafgang på 1,2 mia. kr., mens årets dagsværdiregulering udgør 4,2 mia. kr. Nettoafgangen er sket i både danske og udenlandske aktier.

Nedenstående figur viser den geografiske fordeling af ATP Koncernens noterede aktieportefølje pr. 31.12.2023.

Landeopdelt fordeling af børsnoterede aktier

De fem største beholdninger af henholdsvis danske og udenlandske noterede aktier udgør:

Danske noterede aktier	Markedsværdi (Mio. kr.)	Andel af danske aktier	Udenlandske noterede aktier	Markedsværdi (Mio. kr.)	Andel af udenlandske aktier
Vestas Wind Systems A/S	1.607	7,1%	Össur HF (Island)	595	1,9%
Novo Nordisk A/S	1.500	6,6%	UCB SA (Belgien)	421	1,3%
Bavarian Nordic A/S	1.402	6,2%	Boozt AB (Sverige)	314	1,0%
NKT A/S	1.272	5,6%	Almirall S.A. (Spanien)	217	0,7%
Danske Bank A/S	1.147	5,1%	Grupo Financiero Banorte (Mexico)	103	0,3%

Note 10: Unoterede kapitalandele

ATP Koncernen Mio. kr.	Unoterede kapitalandele i alt	
	2023	2022
Dagsværdi pr. 01.01.	115.044	119.886
Overførsel	0	0
Årets tilgang	11.331	15.207
Årets afgang	-21.081	-29.557
Årets dagsværdiregulering	5.949	9.508
Dagsværdi pr. 31.12.	111.243	115.044
Heraf investeringer, der klassificeres som associerede virksomheder og joint ventures	49.199	47.278
Heraf investeringer, der klassificeres som kapitalandele	62.044	67.766
Dagsværdi pr. 31.12.	111.243	115.044
Heraf placeret under investeringsaktiver tilknyttet Livrente med markedseksponeering i balancen	695	614

Porteføljen af unoterede kapitalandele består primært af infrastrukturinvesteringer, ejendomsinvesteringer og private equity, som er kapitalfonde investeret igennem ATP Private Equity Partners.

I 2023 er der sket en nettoafgang på 9,8 mia. kr., mens årets værdiregulering udgør 5,9 mia. kr.

Årets værdireguleringer er positivt påvirket af værdireguleringer fra salg af private equity investeringer.

ATP har i 2023 erhvervet 50 pct. af Danske Bank's nye domicil i Postbyen, København, i et partnerskab med Danica Ejendomme.

Kapitalandele, kapitalandele i associerede virksomheder og joint ventures samt kapitalandele i tilknyttede virksomheder indregnes og måles til dagsværdi med værdiregulering over resultatopgørelsen. Investeringer i associerede virksomheder og joint ventures struktureres ofte som en kombination af aktieinvestering og udlån. I de tilfælde, hvor alle investorer har den samme andel af udlån og aktieinvestering, og hvor der ikke er væsentlig fremmedfinansiering i selskabet, anses risikoen på udlånet at være identisk med risikoen på aktieinvesteringen.

I både den interne rapportering til ledelsen og den eksterne rapportering præsenteres disse udlån som en integreret del af investeringen i den associerede virksomhed eller joint venture. Udlån, som er en integreret del af investeringen i den associerede virksomhed eller joint venture, indregnes og måles til dagsværdi. En samlet oversigt over kapitalandele, som ATP har investeret i, kan findes på:

→ www.atp.dk/dokument/specifikation-af-kapitalandele-2023

Koncern	Dagsværdi 31.12.2023	Dagsværdi 31.12.2022	Dagsværdi-hierarki	Værdiansættelses-input	Dagsværdiernes følsomhed overfor ændringer i ikke-observerbare input
	Mio. kr.	Mio. kr.			
Unoterede kapitalandele					-
Handelspris for nylige transaktioner					
Private Equity	1.960	7.051	2	Handelspriser	-
Infrastruktur	404	155	2	Handelspriser	-
Rapporteret dagsværdi ¹					
Infrastruktur	15.296	15.462	3	Rapportering	-
Kredit	4.933	6.052	3	Rapportering	-
Private Equity	46.871	41.832	3	Rapportering	-
Skov	1.650	1.563	3	Rapportering	-
Ejendom	10.493	11.703	3	Rapportering	-
Øvrige	1.455	1.487	3	Rapportering	-
Multipel analyse					
Private Equity	1.531	3.607	3	Anvendte værdiansættelsesmultipler	Ved en ændring på -10 pct. i anvendte værdiansættelses-multiple ændres dagsværdien med -209 mio. kr.
Tilbagediskontering af fremtidige cash flows					
Infrastruktur	14.334	15.053	3	Anvendt tilbagediskonteringsfaktorer	Ved ændring af tilbagediskonteringsfaktoren med -0,5 pct. vil dagsværdien ændre sig med -1.564 mio. kr.
Afkastbaseret model					
Ejendom	12.315	11.080	3	Anvendte afkastsatser	Det gennemsnitlige afkastkrav er på 5,21 pct. og ved en ændring på 25 bp ændres dagsværdien med -554 mio. kr.

¹ Rapporteret dagsværdi baseret på modtagne rapporteringer fra relevante selskaber, hvor underliggende aktiver og forpligtelser værdiansættes til dagsværdi. I de tilfælde rapporteringsdatoen afviger fra Koncernens balancedato, korrigeres for betydelige ændringer i markedets observerbare inputs og de underliggende aktivers noterede priser.

Ovenstående opgørelse viser følsomheder ved ændring i væsentlige inputparametre for koncernen. Moderselskabet ATP har investeret i kapitalandele i tilknyttede virksomheder, som hovedsageligt består af investeringsvirksomheder, der værdiansætter alle væsentlige aktiver og forpligtelser til dagsværdi ved brug af de metoder, som er beskrevet i note 9-12 og note 14. Eftersom alle væsentlige aktiver og forpligtelser i de tilknyttede virksomheder er indregnet til dagsværdi, svarer dagsværdien af de tilknyttede virksomheder til ATP's andel af den rapporterede Net Asset Value.

Væsentlige regnskabsmæssige skøn

Væsentlige regnskabsmæssige skøn og estimater knytter sig primært til målingen af unoterede kapitalandele, hvor værdiansættelsen er baseret på ikke-observerbare input.

Der anvendes skøn i forbindelse med valg af værdiansættelsesmodel og vurdering af de væsentligste ikke-observerbare inputparametre, herunder multipler og diskonteringsfaktorer.

Størstedelen af koncernens unoterede kapitalandele er værdiansat ved rapporteret dagsværdi. Ved rapporteret dagsværdi vurderer ledelsen, om de værdiansættelsesmetoder og input, som de eksterne managers anvender, er relevante, men også om der skal ske justeringer til den rapporterede dagsværdi pga. begivenheder efter rapporteringsperioden.

Note 11: Obligationer og udlån

ATP Koncernen Mio. kr.	Obligationer		Udlån	
	2023	2022	2023	2022
Dagsværdi pr. 01.01.	483.903	651.574	4.369	5.327
Årets tilgang	200.475	136.201	832	3.194
Årets afgang	-215.750	-138.036	-1.535	-4.687
Årets dagsværdiregulering	21.070	-165.835	-92	535
Dagsværdi pr. 31.12.	489.698	483.903	3.574	4.369
Heraf placeret under investeringsaktiver tilknyttet Livrente med markedseksponering i balancen	1.067	549	22	41

Obligationens beholdning er steget med 5,8 mia. kr. i 2023, hvilket skyldes positive kursreguleringer på 21,1 mia. kr., og en nettoafgang på 15,3 mia. kr.

Af obligationsbeholdningen, som indgår i afdækningsforretningen, udgør danske og tyske statsobligationer 331,2 mia. kr.

Obligationens beholdning indeholder også danske realkreditobligationer og kreditobligationer, som udgør en del af Investeringsporteføljen.

Ultimo 2023 udgør porteføljen af "grønne obligationer" 57,9 mia. kr. Grønne obligationer er karakteriseret ved, at udstederen af obligationen bruger lånet til at finansiere klimavenlige investeringer. En klimavenlig investering kan være investering i fx øget energieffektivitet, vandkraft og vindmøller.

Udlån består af lån til kreditinstitutter og fonde, som

bl.a. investerer i banklån, ejendomsrelaterede lån og virksomhedslån og indgår som en del af Investeringsporteføljen.

Beholdningen af udlån ultimo 2023 er faldet med 0,8 mia. kr. sammenlignet med begyndelsen af året. Faldet er hovedsageligt sket i virksomhedsudlån.

Grønne obligationer

ATP stiller ESG-krav til de grønne obligationer og har derfor udviklet egne standarder og krav til udstederne, der går udover anbefalingerne i 'Green Bond Principles'. ATP stiller krav til transparens omkring, hvilke projekter obligationerne er med til at finansiere samt kvaliteten af rapporteringen.

Koncern	Dagsværdi 31.12.2023	Dagsværdi 31.12.2022	Dagsværdihierarki	Anvendt værdiansættelsesmetode	Anvendte observerbare/ikke-observerbare input	Dagsværdierne følsomhed overfor ændringer i ikke-observerbare input
	Mio. kr.	Mio. kr.				
Obligationer, noterede	474.812	461.315	1	Noteret pris eller priskvotering	-	-
Obligationer, observerbare input	5.659	6.723	2	Tilbagediskontering ved anvendelse af relevant rentekurve tillagt et spread	Rentekurver, spreads	-
Obligationer, uobserverbare input	9.227	15.865	3	Tilbagediskontering af forventede fremtidige cash flows ved anvendelse af relevante rentekurver og investerings-specifikke kreditspændstillæg	Anvendte investerings-specifikke kreditspændstillæg til rentekurve	Ved forøgelse med 1 procentpoint i investerings-specifikke kreditspændstillæg ændres dagsværdien med -206 mio. kr.
Udlån, uobserverbare input - rapporteret værdi	3.474	4.187	3	Tilbagediskontering af forventede fremtidige cash flows ved anvendelse af relevante rentekurver og investerings-specifikke kreditspændstillæg	Anvendte investerings-specifikke kreditspændstillæg på mellem 9,0% og 17,2% (gns. 11,8%)	-
Udlån, uobserverbare input	100	182	3	Tilbagediskontering af forventede fremtidige cash flows ved anvendelse af relevante rentekurver og investerings-specifikke kreditspændstillæg	Anvendte investerings-specifikke kreditspændstillæg til rentekurve	Ved forøgelse på 1 procentpoint i investerings-specifikke kreditspændstillæg ændres dagsværdien med 0 mio. kr.

Væsentlige regnskabsmæssige skøn

Væsentlige regnskabsmæssige skøn og estimater knytter sig primært til målingen af obligationer og udlån, hvor værdiansættelsen er baseret på ikke-observerbare input.

Obligationer, hvor værdiansættelsen er baseret på observerbare input, omfatter obligationer, hvor der ikke har været opdaterede eksterne kurser indenfor

de seneste to handelsdage forud for balancedagen. For disse obligationer beregnes en teoretisk pris.

Udlån værdiansættes ved tilbagediskontering af de fremtidige betalingsstrømme fra udlånene. I de fremtidige betalingsstrømme korrigeres der for ændringer i kreditrisiko. Fastlæggelse af diskonteringsrente og kreditrisiko indeholder en vis grad af skøn, som påvirker fastlæggelsen af dagsværdien.

Supplerende oplysninger om koncernens beholdning af statsobligationer og kreditobligationer kan findes på: www.atp.dk/supplerende-oplysninger-2023

De supplerende oplysninger om beholdninger af statsobligationer og kreditobligationer er ikke omfattet af revision.

Note 12: Investeringsejendomme

Koncernens investeringsejendomme består af ejendomsinvesteringer i form af kontorer, boliger og hoteller samt skovinvesteringsejendomme. Begge typer har til formål at skabe et afkast gennem løbende indtægter samt værdireguleringer, hvorfor de præsenteres samlet i balancen.

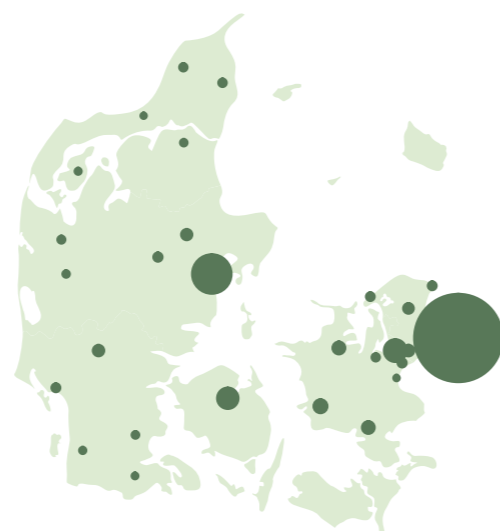
ATP Koncernen	Skovinvesterings-ejendomme		Ejendoms-investeringer		Investeringsejendomme i alt	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Mio. kr.						
Dagsværdi pr. 01.01.	5.711	5.460	19.291	24.616	25.002	30.076
Årets tilgang	23	24	1.003	1.685	1.026	1.709
Årets afgang	-120	-152	-4	-7.248	-124	-7.400
Årets dagsværdiregulering	457	379	-1.943	239	-1.486	618
Dagsværdi pr. 31.12.	6.071	5.711	18.347	19.291	24.418	25.002
Heraf placeret under investeringsaktiver tilknyttet Livrente med markedseksponering i balancen					150	144

Ejendomsinvesteringer

Ejendomsinvesteringer i ATP Koncernen varetages af datterselskabet ATP Ejendomme A/S. Ejendomsinvesteringer består af 100 pct. ejede ejendomme. Danske ejendomsinvesteringer udgør 17,1 mia. kr. og består hovedsageligt af velbeliggende kontorejendomme i København og Århus.

Udenlandske investeringsejendomme udgør 1,2 mia. kr.

Placering af ejendomme i Danmark baseret på markedsværdi

Mio. kr.	Koncern	
	2023	2022
Lejeindtægter af ejendomsinvesteringer	1.098	1.021
Årets værdireguleringer af ejendomsinvesteringer	-1.985	239
Driftsomkostninger vedrørende investeringsejendomme	-228	-282
Vedligeholdelsesomkostninger vedrørende ejendomsinvesteringer	-9	-11
Afkast fra ejendomsinvesteringer i alt	-1.124	967
På balancetidspunktet har koncernen indgået lejeaftaler, hvor de fremtidige lejeindtægter forventes at fordele sig således:		
Indenfor 1 år	775	744
Mellem 1 og 5 år	1.717	1.634
Efter 5 år	2.628	2.194
Lejeindtægter i alt	5.120	4.572

Ved fastsættelse af dagsværdien er følgende overordnede afkastprocenter lagt til grund:

	Koncern	
	2023	2022
Vægtet gennemsnitlig afkastprocent	5,1%	4,7%
Højeste afkastprocent	9,0%	8,1%
Laveste afkastprocent	4,2%	3,6%

Ændringer i afkastkravet påvirker som det væsentligste dagsværdien på koncernens ejendomsinvesteringer. Tabellen nedenfor viser detaljerne for de væsentligste grupperinger af ejendomme.

2023								
Land	Beliggenhed	Type	Antal ejendomme	Antal '000 kvm.	Markedsværdi (mia. kr.)	Vægtet gns. afkastprocent	Følsomhed ved ændring på 25bp (mio. kr.)	Markedsværdi pr. kvm (kr./kvm)
Danmark	Storkøbenhavn og Århus	Kontor	46	447,7	11,8	4,8%	584	26.378
Danmark	Større byer i Danmark	Detailhandels-ejendomme	38	71,3	1,5	6,3%	59	21.710
Udland	Større byer	-	-	81,9	1,1	6,0%	44	13.436
Danmark	Storkøbenhavn	Udviklingsprojekter	4	-	1,1	-	-	-
Danmark	Storkøbenhavn	Øvrige ¹	9	118,4	2,7	5,4%	122	23.166

¹ Øvrige består af 4 hotelejendomme, 4 parkeringshuse og 1 boligejendom.

Samlet for alle typer af ejendomme vil en stigning i afkastkravet på 0,25 pct. (25bp) medføre, at dagsværdien på koncernens ejendomsinvesteringer pr. 31.12.2023 reduceres med 809 mio. kr.

2022								
Land	Beliggenhed	Type	Antal ejendomme	Antal '000 kvm.	Markedsværdi (mia. kr.)	Vægtet gns. afkastprocent	Følsomhed ved ændring på 25bp (mio. kr.)	Markedsværdi pr. kvm (kr./kvm)
Danmark	Storkøbenhavn og Århus	Kontor	46	432,5	12,7	4,4%	689	29.370
Danmark	Større byer i Danmark	Detailhandels-ejendomme	38	71,1	1,6	5,9%	65	22.717
Udland	Større byer	-	-	89,0	1,5	5,3%	62	15.414
Danmark	Storkøbenhavn	Udviklingsprojekter	4	-	0,6	-	-	-
Danmark	Storkøbenhavn	Øvrige ¹	9	118,4	3,0	5,0%	144	25.414

¹ Øvrige består af 4 hotelejendomme, 4 parkeringshuse og 1 boligejendom.

Samlet for alle typer af ejendomme vil en stigning i afkastkravet på 0,25 pct. (25bp) medføre, at dagsværdien på koncernens ejendomsinvesteringer pr. 31.12.2022 reduceres med 980 mio. kr.

Væsentlige regnskabsmæssige skøn

Dagsværdien af koncernens ejendomsinvesteringer påvirkes af flere faktorer, hvor en af de væsentligste faktorer er det fastsatte afkastkrav til de enkelte ejendomme. ATP Koncernen anvender eksterne

mægleres vurdering af markedsniveauet til fastlæggelse af afkastkravet og markedsløje. Fastlæggelse af driftsafkastet er i mindre grad påvirket af skøn, hvoraf fastlæggelse af tomgangsleje er den væsentligste.

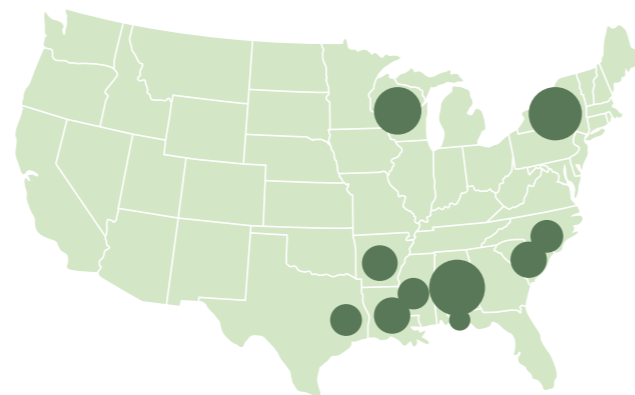
Note 12: Investeringsejendomme, fortsat

Skovinvesteringsejendomme

Koncernens skovinvesteringsejendomme består af skovområder i det østlige USA med et samlet areal på ca. 204 tusinde hektar. Sammenlagt med de investeringer i skove, som er klassificeret som kapitalandele i unoterede selskaber, jf. note 10, har ATP investeret i skovarealer på samlet 263 tusinde hektar, svarende til ca. 40 pct. af Danmarks samlede skovareal.

Skovdriften varetages af eksterne managers med speciale i skovdrift, og afkastet består hovedsageligt af værdireguleringer som følge af tilvækst og i mindre omfang af indkomst fra fældning af skov. På enkelte skovområder har ATP fået certificeret CO₂-kvoter, som løbende er blevet frasolgt. Ultimo 2023 indgår de resterende CO₂-kvoter med en markedsværdi på 32 mio. kr.

Placering af skove i USA

Mio. kr.	Koncern	
	2023	2022
Indtægter af skovinvesteringsejendomme	396	414
Årets værdireguleringer af skovinvesteringsejendomme	460	379
Driftomkostninger vedrørende skovinvesteringsejendomme	-313	-326
Afkast fra skovinvesteringsejendomme i alt	543	467

Koncernens skovinvesteringsejendomme værdiansættes hovedsageligt på baggrund af tilbagediskontering af fremtidige pengestrømme. De væsentligste parametre i værdiansættelsesmodellen er diskonteringsfaktoren og forudsætninger om prisudviklingen.

Mio. kr.	Dagsværdi ved +0,25% ændring	Dagsværdi 31/12 2023	Dagsværdi ved -0,25% ændring
Diskonteringsfaktor	5.974	6.071	6.162
Forudsætninger om prisudvikling	6.101	6.071	6.034

Væsentlige regnskabsmæssige skøn

Koncernens skovinvesteringsejendomme værdiansættes af eksterne eksperter, der typisk anvender en række forskellige værdiansættelsesmodeller, som fx tilbagediskontering af fremtidige pengestrømme, sammenlignelige salg eller kostmetoden.

Den mest anvendte metode er tilbagediskontering af fremtidige pengestrømme, hvor den fremtidige indtjening er estimeret på baggrund af forventninger til salgspriser, omkostninger og værditilvækst.

Note 13: Aktiver tilknyttet Livrente med markedseksposering

For medlemmer, der har mere end 15 år til pensionering indbetales 20% af ATP bidraget til Livrente med markedseksposering. Bidrag indbetalt til Livrente med markedseksposering investeres med en højere risiko end rentebidraget og pensionen som optjenes, afhænger af det afkast, der opnås. Når der er mindre end 15 år til pensionering konverteres opsparingen

gradvist til en fuldt garanteret livslang pension.

Aktiver og forpligtelser tilknyttet Livrente med markedseksposering er placeret i en særskilt markedsafkastportefølje. Investeringsaktiverne i markedsafkastporteføljen er præsenteret samlet på balancen, mens øvrige poster ikke er udskilt.

Mio. kr.	ATP Koncernen		ATP	
	2023	2022	2023	2022
Investeringsaktiver				
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender	40	61	21	61
Obligationer	1.067	549	1.015	538
Noterede aktier	923	165	882	153
Unoterede kapitalandele	695	614	462	424
Afledte finansielle instrumenter	423	878	414	861
Udlån	22	41	16	14
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	-	-	498	401
Investeringsejendomme	150	144	-	-
Investeringsaktiver tilknyttet Livrente med markedseksposering	3.321	2.452	3.307	2.452
Øvrige poster				
Øvrige aktiver	264	115	260	115
Udskudt pensionsafkastskat	-18	13	-18	13
Afledte finansielle instrumenter	-333	-687	-329	-687
Anden gæld	-36	-511	-23	-511
Hensættelse til Livrente med markedseksposering	3.198	1.382	3.198	1.382

Note 14: Afledte finansielle instrumenter

ATP Koncernen

2023	Dagsværdi, netto			Dagsværdi, brutto		
	Til og med 1 år	1 år til og med 5 år	Over 5 år	Positiv markedsværdi	Negativ markedsværdi	Netto markedsværdi
Mio kr.						
Rentekontrakter						
Swaps	-108	-1.510	-67.994	63.297	-132.909	-69.612
Swaptioner	0	560	799	1.765	-405	1.360
Futures og Cross-currency swaps	38	3	0	48	-7	41
Aktiekontrakter						
Indeksfutures, optioner	213	5	0	298	-80	218
Inflationskontrakter						
Swaps	0	215	7.233	8.381	-934	7.448
Råvarekontrakter						
Futures	198	0	0	426	-228	198
Kreditkontrakter						
Credit default swaps	1	452	0	706	-253	453
Valutakontrakter						
Non-deliverable forward	-13	0	0	25	-39	-13
Terminkontrakter	330	0	0	2.402	-2.072	330
Afledte finansielle instrumenter i alt	659	-275	-59.962	77.348	-136.926	-59.578
Heraf placeret under investeringsaktiver tilknyttet Livrente med markedseksposering i balancen				423		

ATP Koncernen anvender forskellige afledte finansielle instrumenter fx renteswaps, aktieindeksfutures, inflationsswaps og valutaterminskontrakter som en del af koncernens risikostyring samt afdæknings- og investeringsstrategi. Afledte finansielle instrumenter gør det muligt at øge eller mindske eksponeringen overfor markeds-, valuta- og renterisici.

De oftest anvendte afledte finansielle instrumenter er renteswaps i danske kroner og euro, som hovedsageligt bruges til at afdække rentefølsomheden på de garanterede ydelser, mens terminkontrakter anvendes til at afdække valutarisici på investeringer i udenlandsk valuta. I investeringsporteføljen anvendes bl.a. aktie-

indeksfutures og aktieindeksoptioner for at få eksponering mod forskellige aktieindeks, mens solgte Credit Default Swaps (CDS) anvendes for at få krediteksponering.

Afledte finansielle instrumenter er kendetegnet ved, at værdien afhænger af udviklingen i værdien af et underliggende instrument, indeks eller lignende. Efterhånden som værdierne ændres, stilles eller modtages der sikkerhed overfor modparterne. En stigende del af renteswaps, inflationsswaps og CDS'er afvikles via central clearing houses.

Renteswaps er med til at afdække pensionsforpligtelserne.

ATP Koncernen

2022	Dagsværdi, netto			Dagsværdi, brutto		
	Til og med 1 år	1 år til og med 5 år	Over 5 år	Positiv markedsværdi	Negativ markedsværdi	Netto markedsværdi
Mio kr.						
Rentekontrakter						
Swaps	-201	-4.830	-101.605	61.645	-168.282	-106.636
Swaptioner	-1.041	459	584	1.392	-1.390	1
Futures og Cross-currency swaps	34	10	0	54	-10	44
Aktiekontrakter						
Indeksfutures, optioner	788	439	0	1.252	-25	1.227
Inflationskontrakter						
Swaps	651	1.313	9.772	13.261	-1.525	11.737
Råvarekontrakter						
Futures	-16	0	0	24	-40	-16
Kreditkontrakter						
Credit default swaps	4	-194	0	103	-293	-190
Valutakontrakter						
Non-deliverable forward	-15	0	0	45	-60	-15
Terminkontrakter	4.157	0	0	5.372	-1.216	4.157
Afledte finansielle instrumenter i alt	4.360	-2.802	-91.250	83.148	-172.840	-89.692
Heraf placeret under investeringsaktiver tilknyttet Livrente med markedseksposering i balancen				878		

Væsentlige regnskabsmæssige skøn

Væsentlige regnskabsmæssige skøn i forbindelse med værdiansættelsen af afledte finansielle instrumenter vedrører valg af metode, herunder om der skal foretages justering til de observerbare input, som typisk udgøres af rentekurver.

Den igangværende benchmarkreform, hvor eksisterende IBOR-renter udskiftes med nye risikofrie reference renter, giver anledning til regnskabsmæssige skøn, idet der er usikkerhed om timing og metoder for overgang til de alternative risikofrie renter.

Koncern	Dagsværdi 31.12.2023	Dagsværdi 31.12.2022	Dagsværdi-hierarki	Anvendt værdiansættelsesmetode
	Mio. kr.	Mio. kr.		
Noterede afledte finansielle instrumenter i form af råvarefutures og indeksfutures (Netto) ¹	427	1.208	1	Noteret pris eller priskvotering
Unoterede afledte finansielle instrumenter i form af rente- og valutawaps, terminkontrakter, non-deliverable forwards, optioner, swaptioner og credit default swaps (Netto) ¹	-60.005	-90.939	2	Lineære finansielle instrumenter (ex. renteswaps) værdiansættes med input af relevante kurver, index, spreads til beregning af fremtidige betalinger samt diskontering med relevant rentekurve. For ikke-lineære finansielle instrumenter anvendes tillige volatiliteter og metoder, der afspejler gældende markedspraksis for værdiansættelse af disse.
Unoteret afledt finansielt instrument i form af terminkontrakt vedrørende fastprisaftale på køb af kapitalandele i et ejendomsselskab	0	39	3	Forskel imellem aktuelt afkastkrav og kontraktaftalt afkastkrav anvendes til at fastlægge værdien af terminkontrakten.

¹ Afledte finansielle instrumenter er præsenteret netto (aktiv fratrukket forpligtelse), idet oplysningerne er identiske for aktiver og forpligtelser bortset for beløbene.

Note 15: Dagsværdi

Finansielle instrumenter indregnes i balancen til enten dagsværdi eller amortiseret kostpris. Ved opgørelse af dagsværdi anvender ATP Koncernen et foruddefineret hierarki i IFRS13 bestående af tre niveauer.

ATP Koncernen	Noterede priser		Observerbare input		Ikke-observerbare input		I alt		Heraf vedrørende Livrente med markedseksponering ¹		Balance 31/12	
	Niveau 1		Niveau 2		Niveau 3							
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Mio. kr.												
Aktiver												
Tilgodehavender vedrørende reverseforretninger	0	0	38.613	25.669	0	0	38.613	25.669	0	0	38.613	25.669
Obligationer	474.812	461.315	5.659	6.723	9.227	15.865	489.698	483.903	-1.067	-549	488.630	483.354
Noterede aktier	54.048	51.020	0	0	0	0	54.048	51.020	-923	-165	53.125	50.855
Unoterede kapitalandele	0	0	2.364	7.206	108.879	107.838	111.243	115.044	-695	-614	110.548	114.430
Afledte finansielle instrumenter	737	1.279	76.611	81.830	0	39	77.348	83.148	-423	-878	76.925	82.270
Udlån	0	0	0	0	3.574	4.369	3.574	4.369	-22	-41	3.552	4.328
Investeringsejendomme	0	0	0	0	24.418	25.002	24.418	25.002	-150	-144	24.268	24.858
I alt	529.597	513.614	123.247	121.427	146.098	153.113	798.941	788.155	-3.281	-2.391	795.661	785.764
Forpligtelser												
Gæld vedrørende repoforretninger	0	0	1.099	10.709	0	0	1.099	10.709	0	-	1.099	10.709
Afledte finansielle instrumenter	310	71	136.616	172.769	0	0	136.926	172.840	0	-	136.926	172.840
I alt	310	71	137.714	183.478	0	0	138.025	183.549	0	-	138.025	183.549

ATP	Noterede priser		Observerbare input		Ikke-observerbare input		I alt		Heraf vedrørende Livrente med markedseksponering ¹		Balance 31/12	
	Niveau 1		Niveau 2		Niveau 3							
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Mio. kr.												
Aktiver												
Tilgodehavender vedrørende reverseforretninger	-	-	38.613	25.669	-	-	38.613	25.669	0	0	38.613	25.669
Obligationer	471.725	458.377	5.659	6.723	9.215	15.818	486.599	480.918	-1.015	-538	485.584	480.380
Noterede aktier	51.625	48.745	-	-	-	-	51.625	48.745	-882	-153	50.743	48.592
Unoterede kapitalandele	-	-	2.364	7.206	72.808	69.604	75.173	76.810	-461	-424	74.712	76.386
Afledte finansielle instrumenter	662	1.219	76.413	81.483	-	-	77.075	82.702	-414	-861	76.661	81.841
Udlån inkl. udlån til tilknyttede virksomheder	-	-	-	-	2.641	2.322	2.641	2.322	-16	-14	2.625	2.308
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	-	-	-	-	67.074	71.457	67.074	71.457	-498	-401	66.576	71.056
I alt	524.011	508.340	123.049	121.081	151.738	159.202	798.798	788.624	-3.286	-2.391	795.512	786.233
Forpligtelser												
Gæld vedrørende repoforretninger	-	-	1.099	10.709	-	-	1.099	10.709	0	-	1.099	10.709
Afledte finansielle instrumenter	262	54	137.096	173.927	-	-	137.358	173.982	0	-	137.358	173.982
I alt	262	54	138.195	184.636	-	-	138.457	184.691	0	-	138.457	184.691

¹ Aktiver tilknyttet Livrente med Markedseksponering er i balancen præsenteret i en særskilt post.

Niveau 1 – Noterede priser: Markedsprisen for det finansielle instrument anvendes, når der eksisterer et aktivt marked. Markedsprisen kan være i form af en noteret pris eller priskotering.

Niveau 2 – Observerbare input: Hvis et finansielt instrument er noteret i et marked, der ikke er aktivt, tager værdiansættelsen udgangspunkt i den seneste transaktionspris. Der korrigeres for efterfølgende ændringer i markedsforsholdene. For nogle af de finansielle aktiver og forpligtelser findes der ikke et decideret marked. Værdiansættelsen af disse foretages ved en estimeret værdi, hvor nylige transaktioner i lignende instrumenter anvendes. For afledte finansielle instrumenter anvendes i høj grad vurderingsteknikker, som er baseret på markedsbetingelser, fx rentekurver og valutakurser.

For aktiver og forpligtelser, der er målt til dagsværdi ved brug af ikke observerbare inputdata (niveau 3), sammensætter årets bevægelser sig som følger:

ATP Koncernen	Obligationer		Unoterede kapitalandele		Afledte finansielle instrumenter		Udlån		Investeringsejendomme		I alt	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
	Mio. kr.											
Balance pr. 01.01	15.865	17.263	107.838	115.465	39	-	4.369	5.327	25.002	27.601	153.113	165.656
Årets realiserede/urealiserede afkast indregnet i resultatet	892	669	2.808	9.284	-	39	-92	535	-1.486	618	2.123	11.145
Køb/indskud	-	34	10.112	12.279	-	-	832	3.194	1.026	1.712	11.970	17.219
Salg/udlodning	-7.530	-2.100	-14.738	-29.544	-	-	-1.535	-4.687	-121	-4.928	-23.925	-41.259
Reklassifikation	-	-	39	-	-39	-	-	-	-3	-	-3	-
Flytning til niveau 3	-	-	6.253	353	-	-	-	-	-	-	6.253	353
Flytning ud af niveau 3	-	-	-3.433	-	-	-	-	-	-	-	-3.433	-
Balance pr. 31.12.	9.227	15.865	108.879	107.838	0	39	3.574	4.369	24.418	25.002	146.098	153.113
Tab/gevinst på aktiver i behold	289	96	1.462	5.841	-	39	58	146	-1.490	4	319	6.087

ATP	Obligationer		Unoterede kapitalandele		Udlån inkl. udlån til tilknyttede virksomheder		Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		I alt	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
	Mio. kr.									
Balance pr. 01.01	15.818	17.249	69.604	75.524	2.322	4.630	71.457	77.246	159.202	174.649
Årets realiserede/urealiserede afkast indregnet i resultatet	892	669	1.562	5.461	23	137	608	2.396	3.085	8.663
Køb/indskud	-	-	3.133	2.423	2.025	5.239	3.877	11.562	9.036	19.223
Salg/udlodning	-7.496	-2.099	-4.310	-14.157	-1.729	-7.684	-8.869	-19.747	-22.404	-43.688
Reklassifikation	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Flytning til niveau 3	-	-	6.253	353	-	-	-	-	6.253	353
Flytning ud af niveau 3	-	-	-3.433	-	-	-	-	-	-3.433	0
Balance pr. 31.12.	9.215	15.818	72.808	69.604	2.641	2.322	67.074	71.457	151.738	159.202
Tab/gevinst på aktiver i behold	289	95	205	2.246	95	-56	597	3.743	1.186	6.028

Niveau 3 – Ikke-observerbare input: Værdiansættelsen af visse finansielle aktiver og forpligtelser er i høj grad præget af ikke-observerbare input. For en væsentlig andel af koncernens kapitalandele og en mindre andel af koncernens obligationsbeholdning er værdiansættelsen baseret på ikke-observerbare input. I note 29 er nærmere beskrevet de enkelte værdiansættelsesmetoder, som anvendes ved fastlæggelsen af dagsværdien af disse finansielle aktiver.

Der er ikke sket væsentlige overførsler mellem niveau 1 og 2 i 2023 og 2022.

Flytning ud af niveau 3 i 2023 består primært af en investering som i løbet af 2023 blev fusioneret med et børsnoteret selskab. Flytning til niveau 3 består af kapitalandele, som tidligere blev værdiansat til "købspris for nylige transaktioner" (niveau 2), og som i 2023 bliver værdiansat ved brug af en værdiansættelsesmetode, der anvender ikke-observerbare input.

Tab og gevinster vedrørende niveau 3 er indregnet i resultatopgørelsen i regnskabsposterne 'Finansielt afkast'.

Note 16: Pensionsmæssige hensættelser

Pensionsmæssige hensættelser består af summen af garanterede ydelser, Livrente med markedseksposering, Langsigtet supplerende hensættelse, risikojustering for ikke-finansielle risici samt bonuspotentialer. De garanterede ydelser er de pensioner, som er lovet til ATP's medlemmer, mens Livrente med markedseksposering er den pension, som investeres med en højere risiko, og som reguleres med det opnåede afkast. Langsigtet supplerende hensættelse er forskellen imellem de garanterede ydelser opgjort med og uden illikviditetsspænd med fradrag af risikojusteringen og tillæg af afkast fra den Supplerende afdækningsportefølje. Risikojustering for ikke-finansielle risici udgør en reservation som tager højde for usikkerheden ved opgørelsen af de fremtidige pengestrømme. Bonuspotentialer er den reserve, der bl. a. kan anvendes til dækning af risikotagning, levetidsforbedringer og tildeling af bonus.

2023	Nettoforpligtelser vedrørende resterende dækning						
	Garan-terede ydelser ¹	Livrente med markeds-eksponering	Langsigtet supplerende hensættelse	Bonus-potentiale	Risikojustering for ikke-finansielle risici	Forpligtelser vedrørende udbetalinger af ydelser	I alt
Mio. kr.							
Pensionsmæssige hensættelser primo	538.341	1.382	37.265	99.572	954	293	677.806
Forventede udbetalinger af pensioner ved årets start	-18.562	-	-	-	-	-	-18.562
Forventede omkostninger ved årets start	-293	-6	-14	-570	-	-	-883
Forventet afløb af Risikojustering ved årets start	-	-	-	-	-53	-	-53
Forsikringsindtægter	-18.855	-6	-14	-570	-53	-	-19.498
Udgifter til forsikringservice							
Udbetalte ydelser	-	-	-	-	-	18.408	18.408
Administrations og investeringsomkostninger	-	-	-	-	-	917	917
Forskel mellem faktiske udbetalinger og forventede udbetalinger	-	-	-	120	-	-	120
Ændringer i risikojusteringen	-	-	53	-	-	-	53
Udgifter til forsikringservice i alt	-	-	53	120	-	19.325	19.498
Resultat af forsikringservice	-18.855	-6	39	-449	-53	19.325	0
Finansielle forsikringsindtægter eller udgifter							
Ændring i opgørelsesrente	19.078	-	1.420	-	-	-	20.498
Løbetidsforkortelse	14.122	-	-1.272	-	-	-	12.850
Tilskrevet forrentning	-	206	625	6.938	-	-	7.769
Finansielle forsikringsindtægter eller udgifter i alt	33.200	206	773	6.938	-	-	41.117
Beløb registreret i totalindkomstopgørelsen i alt	14.345	200	811	6.489	-53	19.325	41.117
Opdatering af levetid	-1.809	3	-76	1.881	-	-	0
Overførsel mellem LMM og GY	3	-3	-	-	-	-	0
Bonusudlodning	5.696	0	115	-5.811	-	-	0
Øvrige ændringer	417	16	96	-627	-	98	0
Ændring i risikojustering udover periodens afløb	-	-	75	-	-75	-	0
Pengestrømme i perioden, herunder;							
Bidragsindtægter	8.240	1.739	986	2.611	11	-	13.587
Arbejdsmarkedsbidrag	-659	-139	-79	-85	-1	-	-963
Udbetalte ydelser samt omkostninger	-	-	-	-	-	-19.325	-19.325
Pengestrømme i alt	7.581	1.600	907	2.526	10	-19.325	-6.701
Pensionsmæssige hensættelser ultimo	564.575	3.198	39.193	104.030	835	391	712.222

Risikojusteringen pr. 31.12.2023 udgør 835 mio. kr., hvilket svarer til et konfidensniveau på 51 pct., såfremt konfidensniveauet anvendes.

¹ Garanterede ydelser er i denne note eksklusive erstatningshensættelser.

2022	Nettoforpligtelser vedrørende resterende dækning						
	Garan-terede ydelser ¹	Livrente med markeds-eksponering	Langsigtet supplerende hensættelse	Bonus-potentiale	Risikojustering for ikke-finansielle risici	Forpligtelser vedrørende udbetalinger af ydelser	I alt
Mio. kr.							
Pensionsmæssige hensættelser primo	787.560	-	-	159.537	-	249	947.346
Effekt af implementering af IFRS17 og ny forretningsmodel	-44.678	0	59.683	-16.289	1.285	-	0
Pensionsmæssige hensættelser - tilpasset primo	742.882	0	59.683	143.248	1.285	249	947.346
Forventede udbetalinger af pensioner ved årets start	-18.141	-	-	-	-	-	-18.141
Forventede omkostninger ved årets start	-323	-1	-	-714	-	-	-1.037
Forventet afløb af Risikojustering ved årets start	-	-	-	-	-49	-	-49
Forsikringsindtægter	-18.464	-1	-	-714	-49	-	-19.227
Udgifter til forsikringservice							
Udbetalte ydelser	-	-	-	-	-	17.957	17.957
Administrations og investeringsomkostninger	-	-	-	-	-	1.037	1.037
Forskel mellem faktiske udbetalinger og forventede udbetalinger	-	-	-	184	-	-	184
Ændringer i risikojusteringen	-	-	49	-	-	-	49
Udgifter til forsikringservice i alt	-	-	49	184	-	18.995	19.227
Resultat af forsikringservice	-18.464	-1	49	-530	-49	18.995	0
Finansielle forsikringsindtægter eller udgifter							
Ændring i opgørelsesrente	-200.664	-	-21.527	-	-	-	-222.190
Løbetidsforkortelse	11.622	-	-1.729	-	-	-	9.892
Tilskrevet forrentning	-	-73	-	-50.175	-	-	-50.249
Finansielle forsikringsindtægter eller udgifter i alt	-189.042	-73	-23.256	-50.175	-	-	-262.547
Beløb registreret i totalindkomstopgørelsen i alt	-207.506	-74	-23.207	-50.705	-49	18.995	-262.547
Opdatering af levetid	-3.489	-5	-393	3.887	-	-	-
Øvrige ændringer	461	-3	130	-581	-	44	51
Ændring i risikojustering udover periodens afløb	-	-	289	-	-289	-	-
Pengestrømme i perioden, herunder;							
Bidragsindtægter	6.514	1.592	829	3.950	8	-	12.893
Arbejdsmarkedsbidrag	-521	-127	-66	-227	-1	-	-942
Udbetalte ydelser samt omkostninger	-	-	-	-	-	-18.995	-18.995
Pengestrømme i alt	5.993	1.464	763	3.724	7	-18.995	-7.044
Pensionsmæssige hensættelser ultimo	538.341	1.382	37.265	99.572	954	293	677.806

¹ Garanterede ydelser er i denne note eksklusive erstatningshensættelser.

Note 16: Pensionsmæssige hensættelser, fortsat

2023 Mio. kr.	Skøn over nutidsværdien af fremtidige pengestrømme					I alt
	Garan- terede ydelse	Livrente med markeds- eksponering	Langsigtet supplerende hensættelse	Bonus- potentiale	Risikojustering for ikke- finansielle risici	
Pensionsmæssige hensættelser primo	538.634	1.382	37.265	99.572	954	677.806
Ændringer som vedrører aktuelle tjenester						
Erfaringsbaserede justeringer	-120	-	53	120	-53	0
Ændringer som vedrører aktuelle tjenester i alt	-120	-	53	120	-53	0
Resultat af forsikringservice	-120	-	53	120	-53	0
Finansielle forsikringsindtægter eller udgifter						
Ændring i opgørelsesrente	19.078	-	1.420	-	-	20.498
Løbetidsforkortelse	14.122	-	-1.272	-	-	12.850
Tilskrevet forrentning	-	206	625	6.938	-	7.769
Finansielle forsikringsindtægter eller udgifter i alt	33.200	206	773	6.938	-	41.117
Beløb registreret i totalindkomstopgørelsen i alt	33.080	206	826	7.058	-53	41.117
Opdatering af levetid	-1.809	3	-76	1.881	-	-
Overførsel mellem LMM og GY	3	-3	-	-	-	-
Bonusudlodning	5.696	0	115	-5.811	-	-
Øvrige ændringer	515	16	96	-627	-	-
Ændring i risikojustering udover periodens afløb	-	-	75	-	-75	-
Pengestrømme i perioden, herunder;						
Bidragsindtægter	8.240	1.739	986	2.611	11	13.587
Arbejdsmarkedsbidrag	-659	-139	-79	-85	-1	-963
Udbetalte ydelser samt omkostninger	-18.735	-6	-14	-570	-	-19.325
Pengestrømme i alt	-11.154	1.595	893	1.956	10	-6.701
Pensionsmæssige hensættelser ultimo	564.966	3.198	39.193	104.030	835	712.222

2022 Mio. kr.	Skøn over nutidsværdien af fremtidige pengestrømme					I alt
	Garan- terede ydelse	Livrente med markeds- eksponering	Langsigtet supplerende hensættelse	Bonus- potentiale	Risikojustering for ikke- finansielle risici	
Pensionsmæssige hensættelser primo	787.809	-	-	159.537	-	947.346
Effekt af implementering af IFRS17 og ændret afdækningsstrategi	-44.678	0	59.683	-16.289	1.285	0
Pensionsmæssige hensættelser - tilpasset primo	743.131	0	59.683	143.248	1.285	947.346
Ændringer som vedrører aktuelle tjenester						
Erfaringsbaserede justeringer	-184	-	49	184	-49	0
Ændringer som vedrører aktuelle tjenester i alt	-184	-	49	184	-49	0
Resultat af forsikringservice	-184	-	49	184	-49	0
Finansielle forsikringsindtægter eller udgifter						
Ændring i opgørelsesrente	-200.664	-	-21.527	-	-	-222.191
Løbetidsforkortelse	11.622	-	-1.729	-	-	9.893
Tilskrevet forrentning	-	-73	-	-50.175	-	-50.249
Finansielle forsikringsindtægter eller udgifter i alt	-189.042	-73	-23.256	-50.175	-	-262.547
Beløb registreret i totalindkomstopgørelsen i alt	-189.226	-73	-23.207	-49.992	-49	-262.547
Opdatering af levetid	-3.489	-5	-393	3.887	-	0
Øvrige ændringer	505	-3	130	-581	-	51
Ændring i risikojustering udover periodens afløb	-	-	289	-	-289	0
Pengestrømme i perioden, herunder;						
Bidragsindtægter	6.514	1.592	829	3.950	8	12.893
Arbejdsmarkedsbidrag	-521	-127	-66	-227	-1	-942
Udbetalte ydelser samt omkostninger	-18.280	-1	-	-714	-	-18.995
Pengestrømme i alt	-12.288	1.464	763	3.010	7	-7.044
Pensionsmæssige hensættelser ultimo	538.634	1.382	37.265	99.572	954	677.806

Note 16: Pensionsmæssige hensættelser, fortsat

Mio. kr.	2023	2022	Rentekurvepunkter	2023	2022	Diskonteringsrente	2023	2022
Følsomhedsoplysninger:								
Rentestigning på 1 pct. point								
Aktiver	-91.653	-85.168	1 år	3,22%	2,86%	Renteswaps i danske kroner	12,5%	12,5%
Pensionsmæssige hensættelser eksklusive bonuspotentiale	-71.547	-68.597	5 år	2,30%	3,00%	Renteswaps i euro	42,5%	42,5%
Bonuspotentiale	-20.106	-16.571	10 år	2,56%	3,12%	Danske statsobligationer	22,5%	22,5%
			15 år	2,83%	3,23%	Tyske statsobligationer	22,5%	22,5%
			20 år	2,94%	3,21%			
			30 år	2,80%	2,91%			
			Inflation	0,4%	9,6%			
Rentefald på 1 pct. point								
Aktiver	110.361	102.552						
Pensionsmæssige hensættelser eksklusive bonuspotentiale	86.006	82.824						
Bonuspotentiale	24.355	19.728						
Stigning i dødelighedsintensiteten på 10 pct.								
Aktiver	0	0						
Pensionsmæssige hensættelser eksklusive bonuspotentiale	-19.170	-17.766						
Bonuspotentiale	19.170	17.766						
Fald i dødelighedsintensiteten på 10 pct.¹								
Aktiver	0	0						
Pensionsmæssige hensættelser eksklusive bonuspotentiale	21.233	19.652						
Bonuspotentiale	-21.233	-19.652						

¹ I 2023 svarede et fald i dødelighedsintensiteten på 10 pct. til en forøgelse af levetiden på 0,8 år (2022: 0,8 år).

Ovenstående tabel viser effekten på ATP's aktiver, pensionsmæssige hensættelser eksklusive bonuspotentialet samt bonuspotentialet isoleret ved et rentefald og stigning på 1 pct. point og en stigning/fald i dødelighedsintensiteten på 10 pct.

Garanterede ydelser opgøres som summen af de forventede fremtidige pengestrømme, diskonterings-effekt samt en risikjustering for at tage højde for ikke-finansielle risici. Garanterede ydelser opgøres efter variabel margenmetoden. Diskonteringsfaktorerne, som anvendes til at opgøre værdien af de garanterede ydelser, beregnes ud fra en underliggende rentekurve. Rentekurven tager højde for forpligtelsesernes illikviditet via anvendelsen af et illikviditets-spænd.

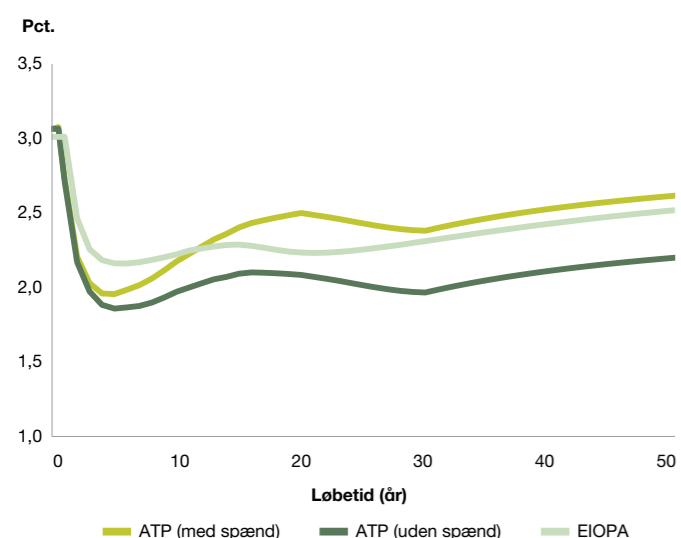
Langsigtet supplerende hensættelse er en del af de ufordelte midler, som ATP har valgt at styre mere langsigtet end bonuspotentialet. Hensættelsen opgøres i overensstemmelse med det hensættelsesgrundlag, som ATP har anmeldt til Finanstilsynet. Den Langsigtet supplerende hensættelse er givet ved de garanterede ydelser opgjort med markedsrentekurven uden illikviditets-

spænd minus de garanterede ydelser opgjort med markedsrentekurven med illikviditetsspænd plus risikjusteringen plus det akkumulerede afkast i den Supplerende afdækningsportefølje minus de akkumulerede overførsler til bonuspotentialet.

Hensættelsen til Livrente med markedseksponering opgøres til kapitalværdien af ATP's pensionsforpligtelser vedr. Livrente med markedseksponering. Kapitalværdien regnes med en rente på 0 pct., da pensionsrettighederne er op- eller nedskrevet med det realiserede afkast frem til balancetidspunktet. Bidrag til Livrente med markedseksponering, kaldet markedsbidraget, udgør 20 pct. af medlemmernes bidrag indtil 15 år før pensionering. Derfra vil den opnåede ret til pension i Livrente med markedseksponering gradvis konverteres til almindelig livrente og indgå som en del af ATP's garanterede ydelser.

Note 16: Pensionsmæssige hensættelser, fortsat

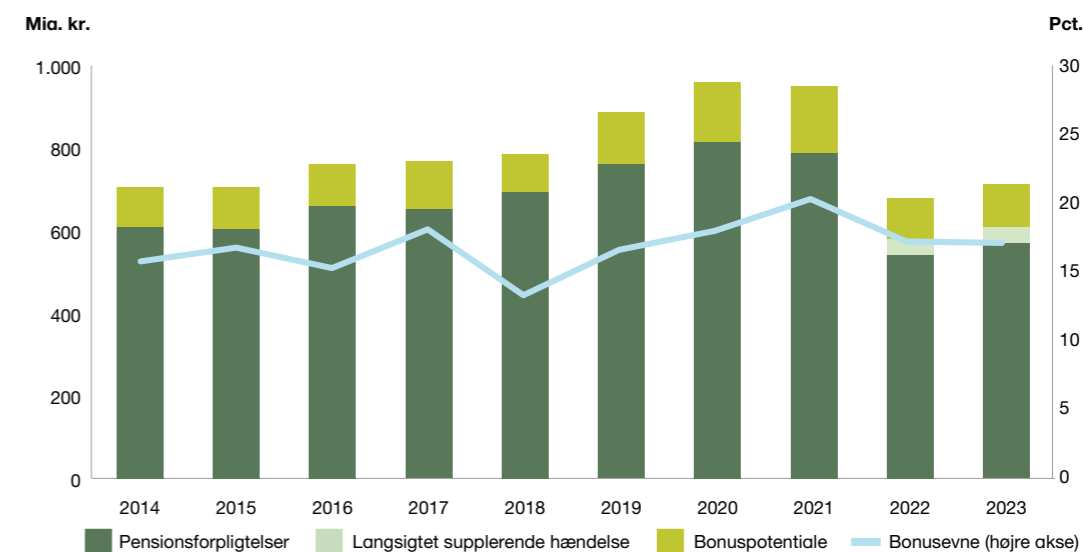
Rentekurver 31. december 2023 (efter Pal)

ATP Koncernens garanterede ydelser opgjort ved anvendelse af henholdsvis ATP's diskonterings-satser og EIOPA's diskonterings-satser

Mio. kr.	2023	2022
Garanterede ydelser opgjort med illikviditetsspænd	564.966	538.634
Garanterede ydelser opgjort uden illikviditetsspænd	604.384	576.853
Garanterede ydelser opgjort med EIOPA's diskonterings-satser	579.220	550.181

Udvikling i bonusevnen

De garanterede ydelser beregnes med diskonterings-satser, der er i overensstemmelse med det til Finanstilsynet anmeldte hensættelsesgrundlag. Der anvendes renter på danske og tyske statsobligationer samt rente swaps i danske kroner og euro. ATP's diskonteringskurve er fastsat under hensyntagen til ATP's mulighed for at kunne afdække renterisikoen på pensionsforpligtelserne efter PAL-skat på en hensigtsmæssig måde. Ved beregning af den regnskabsmæssige værdi af de garanterede ydelser tillægges et illikviditetsspænd til kurven. Ved beregning af ATP's bonusevne anvendes diskonteringskurven uden illikviditetsspænd.

Ved beregning af de garanterede ydelser med EIOPA's diskonterings-satser er anvendt rentekurven pr. ultimo december 2023 inklusive volatilitetsjustering offentliggjort på EIOPA's hjemmeside. I figuren ovenfor ses ATP's diskonteringskurve med og uden illikviditetsspænd sammenlignet med EIOPA's diskonteringskurve inklusive volatilitetsjustering.

Forskellene i diskonterings-satser kurverne imellem giver anledning til forskellene i de beregnede værdier af de garanterede ydelser. Således er værdien af de garanterede ydelser opgjort med EIOPA's diskonterings-satser lavere end med ATP's diskonteringskurve uden spænd, men højere end når ATP anvender illikviditetsspændet.

Bonusevnen

Bonuspotentiallet i forhold til værdien af ATP's samlede forpligtelser overfor medlemmerne kaldes bonusevnen. Opbygningen og fastholdelsen af bonusevnen har stor betydning for ATP's fremadrettede evne til at kunne skabe afkast og dermed kunne give bonus i fremtiden. Bonuspotentiallet er forøget med 8,2 mia. kr. i de sidste 10 år, svarende til 8,6 pct. Bonusevnen er i samme periode kun forøget fra 15,7 pct. til 17,1 pct., hvilket skyldes at pensionsforpligtelserne ligger på samme niveau som for 10 år siden.

Bonuspotentiallet og Langsigtet supplerende hensættelse udgør de reserver, som ikke er fordelt til ATP's medlemmer. Bonuspotentiallet opgøres til det beløb, der svarer til den regnskabsmæssige værdi af de samlede aktiver tilknyttet ATP med fradrag af de garanterede ydelser, Livrente med markedseksponeering, Langsigtet supplerende hensættelse, risikojustering for ikke-finansielle risici og summen af den regnskabsmæssige værdi af ATP's øvrige forpligtelser. Bestyrelsen kan tage beslutning om udlodning af bonus fra reserverne. Tilskrivning af bonus overføres til de garanterede ydelser og Livrente med markedseksponeering som en direkte balancepostering.

Bonuspolitik

Rammerne for ATP's bonuspolitik er defineret i Bekendtgørelse af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension § 18 stk. 3, som definerer, at der skal tilstræbes en langsigtet bonuspolitik, der sikrer

pensionernes realværdi. Den årlige bonusbeslutning træffes på baggrund af en samlet vurdering af en række forhold med udgangspunkt i bonusevnen. Bonusevnen defineres som bonuspotentiallet i forhold til summen af de garanterede ydelser opgjort uden illikviditetsspænd tillagt Livrente med markedseksponeering.

Ud fra en samlet vurdering af robustheden i ATP's økonomi har bestyrelsen besluttet at hæve pensionerne med 3 pct. for alle pensionister. Det sker med virkning fra 1. januar 2024.

Læs mere om ATP's pensionsprodukt:

www.atp.dk/supplerende-oplysninger-2023

(se afsnittet Baggrund om ATP Livslang Pension)

Baggrund om ATP Livslang Pension er ikke omfattet af revision.

Mio. kr.	2023	2022
Bonuspotentiallet, der ville kunne anvendes til forhøjelse af de garanterede ydelser og Livrente med markedseksponeering	0	18.278
Bonuspotentiallet, der skal tilbageholdes som ufordelt bonus	104.030	81.294
I alt	104.030	99.572

Note 17: Værdiskabelsen i ATP fra pensioner og ufordelte midler (efter skat)

Pct.	2023	2022	2021	2020	2019
Værdiskabelse fra garanterede ydelser	3,1	3,1	3,3	3,4	3,4
Værdiskabelse fra Livrente med markedseksposering	9,2	-	-	-	-
Værdiskabelse fra pensioner (efter skat)	3,1	3,1	3,3	3,4	3,4
Værdiskabelse fra bonuspotentiale	5,8	-38,7	24,5	13,3	30,3
Værdiskabelse fra Langsigtet supplerende hensættelser	1,7	-	-	-	-
Værdiskabelse fra ufordelte midler (efter skat)	4,7	-38,7	24,5	13,3	30,3
Samlet værdiskabelse (efter skat)	3,4	-7,2	8,5	5,5	8,0

Regnskabet afspejler det årlige resultat af ATP's virksomhed, herunder hvordan årets resultat påvirker bonuspotentialet. Afdækningen af pensionerne er ligeledes beskrevet i regnskabet, men den forrentning, der ligger i pensionerne, belyses ikke direkte. Med sigte på at forbedre beskrivelsen af den samlede værdiskabelse beregner ATP nogle supplerende nøgletal.

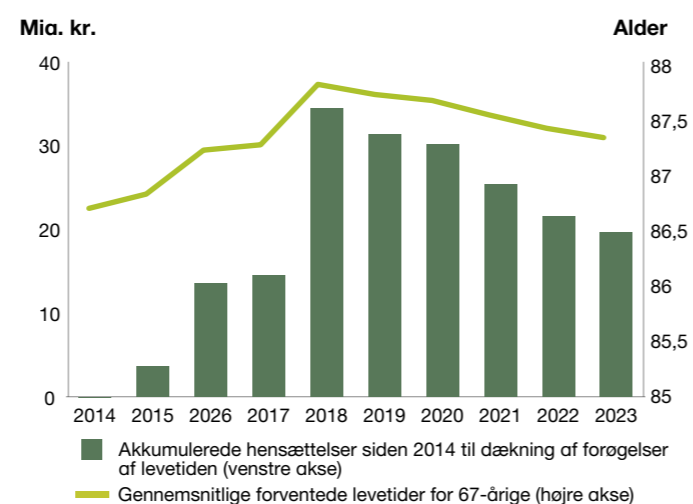
Værdiskabelse fra pensionerne illustrerer den gennemsnitlige forrentning af de pensioner, ATP har lovet medlemmerne over tid, på tværs af aldersgrupper. Nøgletallet er beregnet ud fra historiske indbetalte bidrag og de tilknyttede pensioner. For de garanterede ydelser er værdiskabelsen på 3,1 pct. for 2023. For Livrente med markedseksposering er værdiskabelsen på 9,2 pct. udtryk for et opnået afkast i perioden og ikke en decideret forrentning. Værdiskabelsen fra pensionerne på 3,1 pct. er en vægtet beregning af værdiskabelsen fra henholdsvis de garanterede ydelser og Livrente med markedseksposering.

Værdiskabelse fra ufordelte midler illustrerer forrentningen af ATP's såkaldte ufordelte midler, dvs. bonuspotentialet og den Langsigtet supplerende hensættelse. Værdiskabelsen i bonuspotentialet på 5,8 pct. er hovedsageligt drevet af investeringsafkastet, men er eksempelvis også påvirket af resultatet af Afdækning og omkostninger. Da der endnu ikke er taget risiko i den Supplerende afdækningsportefølje, er værdiskabelsen i den Langsigtet

supplerende hensættelse på 1,7 pct. Værdiskabelsen fra ufordelte midler på 4,7 pct. er en vægtet beregning af værdiskabelsen i henholdsvis bonuspotentialet og den Langsigtet supplerende hensættelse.

Samlet værdiskabelse viser ATP's evne til at generere værdiskabelse under ét. Nøgletallet er en vægtet beregning af værdiskabelsen i henholdsvis pensionerne og de ufordelte midler.

For yderligere oplysninger om definition af ATP's nøgletal for værdiskabelse henvises til supplerende oplysninger på www.atp.dk/resultater-rapporter/aars- og kvartalsrapporter/atp-koncernen

Note 18: Risikostyring

ATP's risikoprofil

ATP's risikoprofil er afstemt til formålet om at sikre de garanterede livslange udbetalinger, at kunne dække eventuelle uforudsete levetidsforlængelser af pensionerne og andre uforudsete udgifter samt at muliggøre at øge pensionernes realværdi. Dette betyder, at der lægges vægt på sikkerheden for at kunne levere de lovede livslange garantier, og samtidig afvejes muligheden for et passende afkast mod risikoen for at miste ATP's reserver. Det overordnede princip er således, at den samlede risiko skal være afstemt i forhold til ATP's reserver, bonuspotentialet, og Langsigtet supplerende hensættelse. Risikoprofilen for ATP udtrykkes overordnet set ud fra en opgørelse af den samlede risiko med en ATP udviklet risikomodel suppleret med en række risikoopgørelser og -analyser. Disse har til formål at give et nuanceret og detaljeret indblik i de specifikke risici, som ATP er eksponeret imod. ATP's soliditet vurderes ved at sammenholde de opgjorte risici med bonuspotentialet.

For at beskytte ATP's bonuspotentiale og økonomiske handlemfrihed har ATP's bestyrelse fastsat et risikobudget, der er en øvre grænse for, hvor stort det samlede risikoforbrug må være. Risikobudgettet afspejler bestyrelsens overordnede risikotolerance og er fastsat til 50 pct. af bonuspotentialet. Dermed ændrer risikobudgettet sig dynamisk i takt med bonuspotentialet.

Ved udgangen af 2023 var ATP's bonuspotentiale 104,0 mia. kr., og dermed var risikobudgettet på 52,0 mia. kr. ATP opgør dagligt et risikoforbrug. Risikoforbruget opgøres med en ATP-udviklet risikomodel, som beregner et samlet risikoforbrug med baggrund i de risici, der er forbundet med ATP's forretningsmodel.

Risikomålet og horisonten for risikoforbruget er Expected Shortfall (ES) med et sikkerhedsniveau på 99 pct. og en 3-måneders tidshorisont. Risikoforbruget er et her og nu-stress uden risikotilpasning, som således udtrykker gennemsnittet af de 1 pct. største tab af bonuspotentiale, hvis et 3-måneders stress indtræffer øjeblikkeligt.

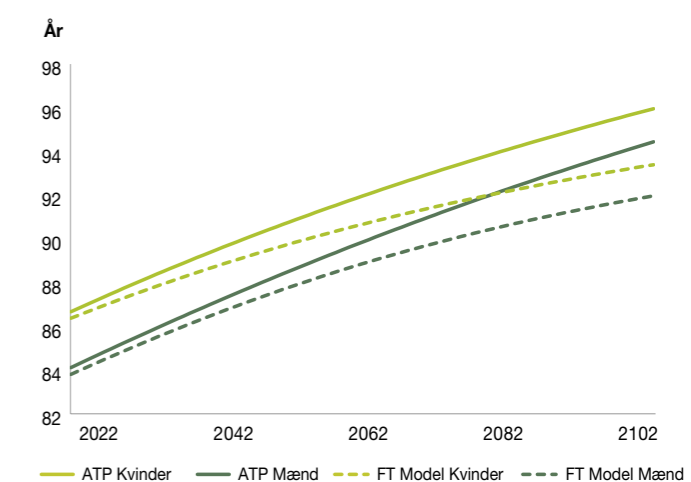
Pensionsmæssige risici

ATP udbetaler en månedlig pension, lige så længe medlemmerne lever. Derfor er udviklingen i levetid den største pensionsmæssige risiko, ATP har. Såfremt forventede levetider stiger mere end forudsat, reduceres bonuspotentialet, som følge af at ATP skal hensætte et større beløb til at dække pensionsforpligtelserne, da der skal udbetales pensioner i længere tid. ATP har valgt ikke at afdække sin levetidsrisiko og skal derfor dække tab ved øgede forventede levetider. ATP følger udviklingen i levetider tæt med udgangspunkt i en egenudviklet levetidsmodel.

Hensættelser til længere forventet levetid reducerer bonuspotentialet, men har i modsætning til eksempelvis investeringsmæssige tab ikke reduceret medlemmernes samlede formue. De yderligere hensættelser som følge af længere levetid er derimod et udtryk for, at ATP's medlemmer i forventning lever længere, og hensættelserne kommer dermed ATP's medlemmer til gode.

Andre danske pensionselskaber anvender en model baseret på levetidsforudsætninger udviklet af Finanstilsynet til brug for forsikrede i liv- og pensionselskaberne. Nedenstående figur viser forventede levetider for 67-årige mænd og kvinder ved brug af henholdsvis ATP's og Finanstilsynets model for levetidsforudsætninger, sidstnævnte tilpasset de observerede levetider i ATP. Det ses, at ATP's levetidsmodel på lang sigt forventer større levetidsforbedringer end Finanstilsynets model.

Forventninger til fremtidige forbedringer i levetid

Note 18: Risikostyring, fortsat

Finanstilsynets levetidsforudsætninger udgør et benchmark for den nuværende observerede levetid, der er baseret på oplysninger fra en række danske livsforsikringsselskaber og tværgående pensionskasser med tilsammen 3,6 mio. kunder, samt et benchmark for levetidsforbedringer, der er baseret på befolkningsdata fra hele Danmark. ATP's model er dels baseret på oplysninger vedrørende ATP's 5,6 mio. medlemmer, dels på oplysninger vedrørende ca. 350 mio. indbyggere i 18 OECD-lande. Det er således forskellige data, der anvendes ved modellering af levetidsforudsætningerne, ligesom selve modellerne er forskellige.

Modellen udviklet i ATP bygger på en antagelse om, at levetidsudviklingen i Danmark følger samme mønster som de 18 udvalgte OECD-lande, samt at det efterslæb, som Danmark har i forhold de udvalgte lande, bliver indhentet over tid. Data over de seneste 50 år viser, at landene overordnet set har gennemgået den samme levetidsudvikling, selvom det er forskelligt fra land til land, hvornår og hvor hurtigt levetidsforbedringerne sker. ATP inddrager de internationale data for at give en stabil prognose for de fremtidige forbedringer i levetiden.

Markedsrisici

Markedsrisici afspejler risici forbundet med investeringer på de finansielle markeder og renterisikoen på pensionsforpligtelserne. Markedsrisici styres ud fra strukturerede risikomodeller med tæt risikoovervågning og detaljerede risikomæssige rammer.

Markedsrisiciene i Renteafdækningsporteføljen og de garanterede ydelser udgøres primært af renterisici. Renteafdækningsporteføljen har stort set samme høje rentefølsomhed som de garanterede ydelser. En generel renteændring har stor betydning for størrelsen af ATP's balance, mens bonuspotentialet næsten vil være upåvirket, idet markedsværdiændringerne i Renteafdækningsporteføljen og værdien af de garanterede ydelser stort set vil udligne hinanden. Markedsrisici knyttet til renteafdækning er derfor begrænset.

Den langsigtede markedsrisiko tilføjet via den Supplerende afdækningsportefølje (SAP) i Afdækning, har sin egen dedikerede tabsabsorberende buffer i form af den Langsigtet supplerende hensættelse (LSH). Så længe LSH er tilstrækkelig stor til at kunne dække markedsri-

sikoen i SAP, vil denne tilføjede risiko ikke påvirke risikoforbruget. Ved større tab i SAP, vil LSH på et tidspunkt kunne påvirke bonuspotentialet, da bonuspotentialet i givet fald vil skulle overføre midler til LSH. Denne risiko benævnes overførselsrisiko og medregnes i risikoforbruget. Det bidrag, der går til Livrente med markedseksponering, investeres i markedsafkastporteføljen i Afdækning. Ved at investere dette bidrag med en højere risiko forventes der over tid et højere afkast og dermed en højere pension. Risikoen i markedsafkastporteføljen tilpasses til hensættelserne for Livrente med markedseksponering.

ATP's markedsrisici i relation til bonuspotentialet udgøres hovedsageligt af markedsrisici knyttet til Investeringsporteføljen. Den langsigtede målsætning for Investeringsporteføljen er at skabe et afkast, der giver mulighed for dels at opbygge reserver til dækning af eksempelvis længere levetid end forventet, så ATP sikrer pensionerne hele livet, dels at forhøje de garanterede pensioner og dermed tilstræbe at realværdisikre de livslange pensioner over tid. For at få en robust Investeringsportefølje med et højt forventet afkast styres Investeringsporteføljen ud fra en strategi om risikospredning. ATP deler risikoen på hver enkelt investering op i fire risikofaktorer, der kan sammensættes i et passende forhold for at opnå en portefølje med den ønskede risikoprofil. De fire grundlæggende risikofaktorer er: Aktiefaktor, Rentefaktor, Inflationsfaktor og Andre faktorer. For hver enkelt investering kan risikoen henregnes til de fire forskellige faktorer, alt efter hvilke typer risici, den pågældende investering er eksponeret imod.

Modpartsrisici

Modpartsrisici er risici forbundet med en eventuel misligholdelse hos en finansiell modpart i aftaler om derivater, repo- og reverseforretninger samt bankindestående.

Brugen af derivater, specielt til renteafdækningen, udgør en særskilt risiko for ATP. Ændringer i værdien af instrumenterne medfører, at ATP eller ATP's modparter får en forpligtelse eller et tilgodehavende. ATP kan derfor lide et tab, hvis en modpart – fx som følge af en konkurs – misligholder en indgået aftale. For at begrænse modpartsrisikoen kræver både ATP og ATP's modparter, at der stilles sikkerhed for tilgodeha-

vender hos hinanden. Der er typisk stillet sikkerhed, så markedsværdien af sikkerheden overstiger markedsværdien af den tilhørende kontrakt med en vis margin.

Likviditetsrisici

Likviditetsrisici er risici forbundet med eventuel mangelfuld honorering af krav om betaling eller sikkerhedsstillelse. ATP har udviklet en model til styring af likviditetsrisici, der skal sikre, at ATP til enhver tid er i stand til at overholde sine kontraktuelle forpligtelser enten om at tilvejebringe likviditet eller stille sikkerhed. Dette skal gøres ved at sikre, at likviditet og likviditetsbehov både på kort og længere sigt er passende i forhold til hinanden.

Valutarisici

ATP's investeringer er i hovedreglen valutaafdækket ind i danske kroner og euro. Eksponeringen overfor andre valutaer end danske kroner og euro er derfor begrænset. I lyset af den høje tillid til Danmarks fastkurspolitik accepterer ATP en betydelig eksponering over for euro.

Koncentrationsrisici

Koncentrationsrisici er risici som følger af en uforholdsmæssig afhængighed af en bestemt form for eksponering, såsom bestemt kategori af aktiver, investeringsmarked eller enkeltinvestering. Bestyrelsen har fastlagt retningslinjer og rammer for koncentrationsrisici, der skal sikre at unødige koncentrationsrisici undgås.

Bæredygtighedsrisici

ATP ser bæredygtighedsrisici på linje med andre investeringsmæssige risici, herunder markedsrisiko.

ATP's arbejde med bæredygtighedsrisici peger i retning af, at målemetoder, data mv., til at vurdere indvirkningen på værdien af investeringerne ikke er udviklet på samme niveau som traditionelle risikofaktorer.

Derfor kan der hverken identificeres eller laves en nuanceret og konkret vurdering af, hvordan forskellige bæredygtighedsrisici gør sig gældende på tværs af typer af investeringer på samme måde som ved traditionelle finansielle risici. Derfor arbejdes der med en mere overordnet og samlet tilgang til vurderingen af bæredygtighedsrisici. Som det er tilfældet med øvrige investeringsmæssige risici, stræber ATP efter at identificere ESG-relaterede risikokilder og vurdere, i hvilken grad ATP kompenseres. ATP arbejder løbende på at forbedre mulighederne for at integrere bæredygtighedsrisici ved at udvikle og prøve nye metoder fx ved at arbejde med klimadata, som er det område, der i ATP's vurdering er længst fremme.

Operationelle risici

De operationelle risici knyttet til forvaltningen af ATP Livslang Pension dækker over mulige økonomiske, omdømmemæssige eller compliancemæssige påvirkninger forbundet med især handelsaktivitet, risikomåling, ind- og udbetalinger til ATP's medlemmer samt drift af systemer og informationssikkerhed. De operationelle risici manifesterer sig oftest som økonomiske tab og indgår som en del af opgørelsen af risikoforbrug. Bestyrelsen har fastsat nærmere principper for styring af de operationelle risici, der skal sikre, at de operationelle risici's påvirkning begrænses – økonomisk, omdømmemæssigt og compliancemæssigt.

Note 18a: Markedsrisici og valutarisici

Markedsrisici knyttet til Investeringsporteføljen

ATP's markedsrisici udgøres hovedsageligt af markedsrisici knyttet til Investeringsporteføljen. Investeringsporteføljen forvaltes med henblik på at opnå et stabilt afkast, der er så uafhængigt af konjunkturudviklingen som muligt. Derfor sammensættes Investeringsporteføljen ud fra en strategi om risikospredning på fire grundlæggende faktorer: Aktiefaktor, Rentefaktor, Inflationsfaktor og Andre faktorer. For hver enkelt investering kan risikoen henregnes til de fire forskellige faktorer, alt efter hvilke typer af risici den pågældende investering er eksponeret imod.

I ATP's risikostyring er der fastlagt rammer for fordeling af risiko til de fire risikofaktorer med henblik på at sikre en passende spredning af ATP's investeringer. Risikofordelingen opgøres som den enkelte risikofaktors andel af summen af risiko for de fire risikofaktorer. ATP's bestyrelse har fastsat et langsigtet pejlemærke samt nedre og øvre rammer for de enkelte risikofaktorer andel af risikoen i investeringsporteføljen.

Investeringsporteføljens markedsrisiko på faktorer

	Expected Shortfall i mio. kr.		Relativ risikoallokering i procent		Langsigtet pejlemærke ¹
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	
Aktiefaktor	35.328	31.429	50,5	53,1	42,8
Rentefaktor	20.084	14.672	28,7	24,8	31,5
Inflationsfaktor	8.953	7.476	12,8	12,6	14,5
Andre faktorer	5.647	5.635	8,1	9,5	11,3

¹ Beregnet på baggrund af de langsigtede pejlemærker for den likvide hhv. illikvide portefølje og en langsigtet 75/25 fordeling mellem disse.

Ultimo 2023 lå fordelingen i Aktiefaktor over det langsigtede pejlemærke, mens fordelingen i de øvrige faktorer lå under pejlemærket. Fordelingen holder sig dog inde for de øvre og nedre rammer, som bestyrelsen har fastsat for risikofordelingen.

Markedsrisici knyttet til Afdækningsporteføljen og de garanterede ydelser

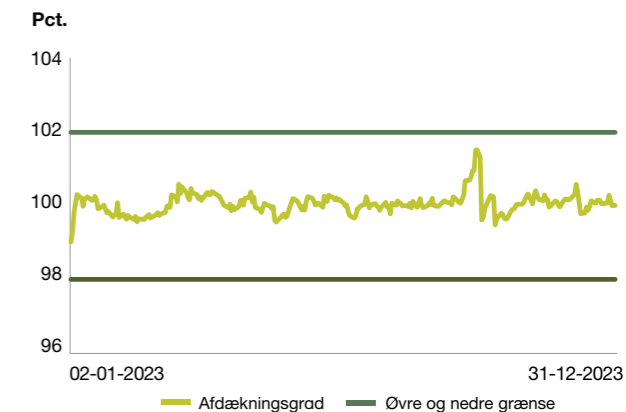
Markedsrisiciene i Afdækningsporteføljen og de garanterede pensioner udgøres primært af renterisici. Afdækningsgraden² angiver Afdækningsporteføljens evne til at afdække de garanterede ydelsers rentefølsomhed. ATP tilstræber, at afdækningsgraden, målt ved kronevarighed efter skat, ligger i et snævert interval omkring 100 pct. Markedsrisici knyttet til Afdækningsporteføljen er derfor begrænset.

² Afdækningsgraden opgøres som efter-skat kronevarigheden på Rentefafdækningsporteføljen i forhold til kronevarigheden på de garanterede ydelser.

Kronevarighed og afdækningsgrad

	31.12.2023	31.12.2022
Garanterede ydelsers kronevarighed efter skat i mio. kr.	-78.268	-71.313
Afdækningsporteføljens kronevarighed efter skat i mio. kr.	78.279	75.398
Afdækningsgrad i procent	100	106

Note: Kronevarigheden angiver markedsværdieffekten af en marginal renteændring skaleret til et rentefald på 1 pct.

Afdækningsgraden er opgjort til 100 pct. pr. ultimo 2023. Som det fremgår af figuren ovenfor, var afdækningsgraden i hovedparten af året tæt på 100 pct.

Valutarisici

ATP's valutarisici afdækkes som hovedregel i danske kroner og euro. Der er dog en ramme for valutaeksponering mod øvrige valutaer, da det kan være u hensigtsmæssigt at afdække nogle valutaer. Valutaeksponering overfor udviklingslande afdækkes som hovedregel ikke.

ATP's valutaeksponering pr. 31.12.2023	Valutaeksponering i mia. kr.	Valutaafdækning i mia. kr.	Valutaeksponering inkl. Valutaafdækning i mia. kr.	I procent af finansielle instrumenter målt til dagsværdi
<i>Valuta</i>				
USD	59,7	-63,0	-3,3	-0,5
SEK	19,9	-19,7	0,1	0,0
Øvrige totalt ¹	27,4	-23,4	3,9	0,6

¹ Øvrige totalt er ex. EUR og DKK

ATP's valutaeksponering pr. 31.12.2022	Valutaeksponering i mia. kr.	Valutaafdækning i mia. kr.	Valutaeksponering inkl. Valutaafdækning i mia. kr.	I procent af finansielle instrumenter målt til dagsværdi
<i>Valuta</i>				
USD	57,7	-59,6	-1,9	-0,3
SEK	17,2	-17,8	-0,6	-0,1
Øvrige totalt ¹	26,1	-23,9	2,2	0,3

¹ Øvrige totalt er ex. EUR og DKK

Note 18b: Kreditrisici

Kredit- og modpartsrisici

Som en del af ATP's investeringstrategi påtager ATP sig aktivt kreditrisici i Investeringsporteføljen. Koncernens kreditrisici knytter sig primært til deciderede kreditinvesteringer. Kreditinvesteringer udgøres af investeringer i virksomhedsobligationer, statsobligationer fra udviklingslande, CDS'er, kreditfonde, lån mv.

Herudover har koncernen en række forretningsmæssige afledte kreditrisici (modpartsrisici), herunder tilgodehavender, likvide beholdninger og ikke-børsnoterede afledte finansielle instrumenter med positiv dagsværdi.

Sikkerhedsstillelser

ATP Koncernen afgiver og modtager aktiver til sikkerhed i forbindelse med repo- og reverseforretninger samt til clearingscentraler og øvrige modparter i forbindelse med indgåelse af finansielle transaktioner. ATP Koncernen har ret til at sælge eller genbelåne de modtagne aktiver. Modparterne har ligeledes adgang til at sælge eller genbelåne de modtagne aktiver, når ATP Koncernen stiller aktiver til sikkerhed. Afgivne obligationer og udlån til sikkerhedsstillelse er fortsat indregnet i koncernens balance.

Aktiver afgivet og modtaget som sikkerhed fremgår af nedenstående tabel:

Mio. kr.	Koncern		ATP	
	2023	2022	2023	2022
Afgivne aktiver:				
Obligationer	81.909	113.472	81.909	113.472
Udlån	0	95	0	95
Likvider	586	412	567	412
Afgivne aktiver i alt	82.495	113.979	82.475	113.979
Modtagne aktiver:				
Obligationer	48.589	33.010	48.589	33.010
Likvider	51	28	-	-
Modtagne aktiver i alt	48.641	33.037	48.589	33.010

Endelig indebærer ATP's øvrige beholdning af obligationer en kreditrisiko. For statsobligationer eksklusive udviklingslande vurderes kreditrisikoen at være tæt på nul, da 100 pct. af denne beholdning bestod af tyske og danske statsobligationer ultimo 2023. For realkreditobligationer, obligationer udstedt af internationale organisationer (supranationals) og obligationer udstedt af offentligt garanterede myndigheder (agencies) vurderes kreditrisikoen at være beskedent.

Markedsværdi pr. 31.12.

Mia. kr.	2023	2022
Kreditinvesteringer	26	34
Realkreditobligationer	90	86
Statsobligationer ekskl. Emerging Markets-lande	336	335
Obligationer udstedt af internationale organisationer eller offentligt garanterede myndigheder	46	38
Ikke-børsnoterede afledte finansielle instrumenter, netto (før sikkerhedsstillelse)	-23	-83
Ikke-børsnoterede afledte finansielle instrumenter, netto (efter sikkerhedsstillelse)	-3	10
Likvide beholdninger	7	7
Andre tilgodehavender, tilgodehavende bidrag og marginstillelse	16	21

Note: I markedsværdien for kreditinvesteringer indgår CDS'er med en samlet markedsværdi ultimo 2023 på 0,5 mia. kr. (2022: -0,2 mia. kr.) og hovedstol ultimo 2023 på 25,8 mia. kr. (2022: 16,3 mia. kr.). Herudover har ATP udstedte garantier ultimo 2023 for 0,0 mia. kr. (2022: 0,0 kr.).

Andre tilgodehavender består hovedsageligt af uafviklede handler, tilgodehavende ATP-bidrag samt tilgodehavende husleje. Der hensættes til forventede tab på tilgodehavende ATP-bidrag og tilgodehavende husleje ud fra en forenklet hensættelsesmatrix, hvor der anvendes en fast hensættelsesprocent, afhængig af hvor mange dage, tilgodehavendet er overskredet. Hensættelsesprocenten fastlægges på baggrund af historiske data.

Note 18c: Likviditetsrisici

Likviditetsrisici er risici forbundet med eventuel mangelfuld honorering af krav om betaling eller sikkerhedsstillelse. ATP har udviklet en model til styring af likviditetsrisici, der skal sikre, at ATP til enhver tid er i stand til at overholde sine kontraktuelle forpligtelser enten om at tilvejebringe likviditet eller stille sikkerhed.

Dette gøres ved at sikre, at likviditet og likviditetsbehov både på kort sigt (5 bankdage) og længere sigt (1 år) er passende i forhold til hinanden. Tilvejebringelsen af likviditet kan ske ved salg af aktiver, men også ved at skaffe likviditet ved hjælp af repomarkedet. Nettolikviditetspåvirkningen for bidragsindbetalinger og pensionsudbetalinger er hen over året stabil.

Forfaldsanalyse

I nedenstående tabel opdeles koncernens finansielle forpligtelser efter kontraktligt forfaldstidspunkt inklusive renter.

2023 ATP Koncernen						
Mio. kr.	0-1 år	1-5 år	6-15 år	16-20 år	Over 20 år	I alt
<i>Afledte finansielle instrumenter</i>						
Bruttoafregnede afledte finansielle instrumenter, afgivne betalinger	26.738	49.416	116.335	30.998	17.788	241.276
Bruttoafregnede afledte finansielle instrumenter, modtagne betalinger	-13.490	-24.065	-50.855	-14.077	-10.887	-113.374
Afledte finansielle instrumenter, afregnet netto	2.461	0	405	0	0	2.866
Afledte finansielle forpligtelser i alt	15.709	25.351	65.885	16.921	6.901	130.768
<i>Andre finansielle forpligtelser</i>						
Garanterede ydelser og Livrente med markedsseksporering	19.927	104.832	219.267	110.361	463.931	918.318
Gæld til kreditinstitutter	1.099	0	0	0	0	1.099
Skyldig selskabs- og pensionsafkastskat	2	0	0	0	0	2
Anden gæld	14.626	597	1.296	14	0	16.533
Andre finansielle forpligtelser i alt	35.654	105.429	220.563	110.375	463.931	935.952
I alt	51.363	130.780	286.448	127.296	470.832	1.066.720

2022 ATP Koncernen						
Mio. kr.	0-1 år	1-5 år	6-15 år	16-20 år	Over 20 år	I alt
<i>Afledte finansielle instrumenter</i>						
Bruttoafregnede afledte finansielle instrumenter, afgivne betalinger	28.454	72.651	135.712	30.103	16.648	283.567
Bruttoafregnede afledte finansielle instrumenter, modtagne betalinger	-19.888	-29.687	-52.367	-14.657	-12.448	-129.047
Afledte finansielle instrumenter, afregnet netto	2.165	284	349	0	0	2.799
Afledte finansielle forpligtelser i alt	10.731	43.247	83.694	15.446	4.199	157.318
<i>Andre finansielle forpligtelser</i>						
Garanterede ydelser og Livrente med markedsseksporering	18.621	99.917	215.409	107.855	426.061	867.863
Gæld til kreditinstitutter	10.709	0	0	0	0	10.709
Skyldig selskabs- og pensionsafkastskat	2	0	0	0	0	2
Anden gæld	4.434	774	1.304	9	0	6.521
Andre finansielle forpligtelser i alt	33.767	100.691	216.713	107.864	426.061	885.096
I alt	44.498	143.939	300.407	123.310	430.260	1.042.414

Udover ovenstående finansielle forpligtelser har ATP Koncernen afgivet en række investerings- og lånetilsagn, jf. note 21 "Eventualforpligtelser". Det er ikke muligt at opgøre det forventede kontraktlige forfaldstidspunkt på disse eventualforpligtelser, ligesom det er usikkert, om eventualforpligtelserne vil føre til et træk på koncernens likviditet.

Øvrige regnskabsnoter

Denne sektion indeholder Øvrige regnskabsnoter. Den omfatter noter og oplysninger, som ledelsen mener er mindre væsentlige for forståelsen af ATP og ATP Koncernen.

- 108 Note 19: Finansielle aktiver og forpligtelser samt afkast
 - 110 Note 20: Interesser i andre selskaber
 - 112 Note 21: Eventualforpligtelser
 - 114 Note 22: Oplysninger om modregning
 - 115 Note 23: Transaktioner med nærtstående parter
 - 116 Note 24: Aflønning af ledelsen og revisionshonorar
 - 117 Note 25: Femårsoversigt for ATP
 - 118 Note 26: Specifikation af ATP's aktiver og deres afkast til markedsværdi
 - 120 Note 27: Specifikation af ATP's pensionsmæssige hensættelser
-

Note 19: Finansielle aktiver og forpligtelser samt afkast

ATP Koncernen	2023	2022
Mio. kr.	Kursreguleringer, renter og øvrigt afkast	Kursreguleringer, renter og øvrigt afkast
Afkast af noterede aktier ¹	4.190	-15.049
Afkast af unoterede kapitalandele ¹	2.887	9.391
Obligationer	29.297	-157.864
Udlån	145	869
Afledte finansielle instrumenter	11.548	-148.779
Tilgodehavende og gæld vedr. repo/reverseforretninger	911	161
Finansielle aktiver og forpligtelser til dagsværdi over resultatopgørelsen	48.976	-311.270
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender	406	442
Øvrige	-33	11
Finansielle aktiver og forpligtelser til amortiseret kostpris	373	453
Afkast af investeringsejendomme	-581	1.391
I alt	48.769	-309.425

Opgørelsen af finansielle aktiver og -forpligtelser samt afkast fordelt på regnskabskategorier præsenteres kun for koncernen. Tilknyttede virksomheder til ATP måles til dagsværdi over resultatopgørelsen.

¹ Afkast af aktier omfatter udbytter samt realiserede og urealiserede kursregulering. Unoterede aktier omfatter investeringer i selskaber, hvor ATP Koncernen har en ejerandel på op til 50%.

Væsentlige regnskabsmæssige skøn

Væsentlige regnskabsmæssige skøn knytter sig primært til målingen af finansielle aktiver og forpligtelser til dagsværdi, hvor værdiansættelsen er baseret på ikke-observerbare input.

Opgørelsesmetoderne til dette omfatter tilbagediskontering af fremtidige pengestrømme og vurdering af de underliggende markedsmæssige forhold. Ved brug af disse metoder indgår der forudsætninger om rente, risikotillæg, volatilitet, misligholdelse, forudbetalinger

og andre informationer. Dagsværdien for finansielle aktiver og forpligtelser, herunder afledte finansielle instrumenter, for hvilke noterede markedspriser ikke eksisterer, er baseret på de efter omstændighederne bedste informationer, der er tilgængelige.

Aktiver, hvor værdiansættelsen er baseret på ikke-observerbare input, omfatter dele af koncernens obligationer, unoterede kapitalandele, afledte finansielle instrumenter, investeringsejendomme og udlån.

ATP Koncernen	2023	2022
Mio. kr.		
Finansielle aktiver:		
Tilgodehavender vedrørende reverseforretninger	38.613	25.669
Obligationer	489.698	483.903
Noterede aktier	54.048	51.020
Unoterede kapitalandele	111.243	115.044
Afledte finansielle instrumenter	77.348	83.148
Udlån	3.574	4.369
Finansielle aktiver målt til dagsværdi over resultatopgørelsen	774.523	763.152
Tilgodehavende bidrag	3.310	3.150
Afgivet sikkerhedsstillelse vedr. afledte finansielle instrumenter	6.267	13.380
Andre tilgodehavender	6.823	4.763
Finansielle aktiver målt til amortiseret kostpris	16.399	21.294
Finansielle forpligtelser:		
Afledte finansielle instrumenter	136.926	172.840
Finansielle forpligtelser målt til dagsværdi over resultatopgørelsen	136.926	172.840
Gæld vedrørende repoforretninger	1.099	10.709
Finansielle forpligtelser målt til dagsværdi over resultatopgørelsen (valgt)	1.099	10.709
Anden gæld	16.533	6.521
Finansielle forpligtelser målt til amortiseret kostpris	16.533	6.521

Fordeling af koncernens finansielle aktiver og investeringsejendomme som værdiansættes efter niveau 3 i dagsværdihierarkiet.

	2023		2022	
	Mio. kr.	Pct.	Mio. kr.	Pct.
Obligationer	9.227	6%	15.865	10%
Unoterede kapitalandele	108.879	75%	107.838	70%
Afledte finansielle instrumenter	0	0%	39	0%
Udlån	3.574	2%	4.369	3%
Investeringsejendomme	24.418	17%	25.002	16%
	146.098	100%	153.113	100%

Note 20: Interesser i andre selskaber

ATP Koncernen investerer løbende i unoterede kapitalandele. Hvis koncernen har betydelig, men ikke bestemmende indflydelse, klassificeres selskaberne som associerede virksomheder/joint ventures. På www.atp.dk/dokument/specifikation-af-kapitalandele-2023 findes en fuldstændig liste over de selskaber, som ATP Koncernen har klassificeret som henholdsvis associerede og joint ventures.

Nedenfor angives regnskabsoplysninger for de væsentligste associerede virksomheder/joint ventures, hvilket defineres som virksomheder, hvor ATP Koncernens andel af dagsværdien udgør mere end 1 mia. kr. Derudover angives sammendragne oplysninger for ikke-væsentlige associerede virksomheder/joint ventures. De anførte oplysninger er iht. seneste offentliggjorte årsrapport.

2023									
Finansielle oplysninger for væsentlige associerede virksomheder / joint ventures									
Mio. kr.	Omsætningsaktiver	Anlægsaktiver	Kortfristet gæld	Langfristet gæld	Omsætning	Resultat efter skat	Øvrig totalindkomst	Samlet totalindkomst	Modtaget udbytte/udlodning
3i Managed Infrastructure Acquisitions LP	82	10.769	73	72	0	2.207	-	2.207	152
ATPFA K/S	139	4.913	17	10	248	-745	-	-745	110
Basilisk Holdings Inc. ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Casper TopCo SAS	2.133	27.526	3.439	19.062	7.114	-95	-	-95	0
Colombo Topco Limited	10	3.970	0	0	0	1.278	-	1.278	66
Danske Shoppingcentre P/S	192	15.065	261	191	978	424	-	424	0
Ejendomsselskabet Project Sunflower P/S	0	0	0	0	0	-0	-	-0	11
FIC DBR Co-Invest, LP	2	4.386	0	0	0	888	-	888	78
Hancock Queensland Plantations Pty Ltd.	851	1.079	0	228	90	90	-	90	38
Harbour P/S	22	2.765	0	0	102	6	-	6	46
Kastrup Airports Parent ApS	1.061	7.616	244	1.473	0	-381	-	-381	-
Redexis Gas S.A.	1.193	15.791	856	11.914	1.857	211	-	211	-

¹ Basilisk Holdings Inc. offentliggør ikke årsrapport.

Finansielle oplysninger for ikke-væsentlige associerede virksomheder og joint ventures

	Resultat fra fortsættende aktiviteter	Resultat efter skat fra ophørte aktiviteter	Øvrig totalindkomst	Samlet totalindkomst
Associerede virksomheder	2.458	-	-	2.458
Joint ventures	-64	-	-	-64

2022									
Finansielle oplysninger for væsentlige associerede virksomheder / joint ventures									
Mio. kr.	Omsætningsaktiver	Anlægsaktiver	Kortfristet gæld	Langfristet gæld	Omsætning	Resultat efter skat	Øvrig totalindkomst	Samlet totalindkomst	Modtaget udbytte/udlodning
3i Managed Infrastructure Acquisitions LP	13	9.126	300	0	0	799	-	799	53
ATPFA K/S	80	5.888	4	20	245	263	-	263	88
Basilisk Holdings Inc.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Casper TopCo SAS	1.926	25.222	2.468	17.580	3.715	-705	7	-698	-
Colombo Topco Limited	6	3.203	53	-	-	250	-	250	153
Danske Shoppingcentre P/S	153	14.983	157	197	882	517	-	517	32
Hancock Queensland Plantations Pty Ltd.	669	6.048	100	4.883	579	-24	-	-24	60
Harbour P/S	14	2.848	1	0	97	256	-	256	37
Kastrup Airports Parent ApS	648	6.884	526	5.422	0	-526	-	-526	-
Redexis Gas S.A.	949	15.742	1.045	11.418	1.784	283	-	283	60

¹ Basilisk Holdings Inc. offentliggør ikke årsrapport.

Finansielle oplysninger for ikke-væsentlige associerede virksomheder og joint ventures

	Resultat fra fortsættende aktiviteter	Resultat efter skat fra ophørte aktiviteter	Øvrig totalindkomst	Samlet totalindkomst
Associerede virksomheder	1.051	-	-	1.051
Joint ventures	468	-	-	468

Note 21: Eventualforpligtelser

Mio. kr.	Koncern		ATP	
	2023	2022	2023	2022
Investerings- og lånetilsagn				
Investeringstilsagn, kapitalandele	9.919	11.279	438	604
Investeringstilsagn, ejendomsfonde	7	19	7	14
Investeringstilsagn, danske ejendomme	600	396	41	33
Investeringstilsagn, udenlandske ejendomme	22	0	22	0
Investeringstilsagn, infrastruktur	4.221	5.247	4.221	5.247
Investeringstilsagn, kreditfonde	534	539	534	539
Lånetilsagn, erhvervsvirksomheder	221	629	154	489
Lånetilsagn, kreditfonde	0	1.230	0	1.230
Investeringstilsagn, tilknyttede virksomheder	-	-	18.788	19.535
Lånetilsagn, tilknyttede virksomheder	-	-	1.460	1.860
Øvrige eventualforpligtelser				
Leje-/leasingforpligtelser samt kontraktlige forpligtelser ifm. køb af immaterielle og materielle aktiver	978	929	971	922
Potentiel udskudt skat vedr. ejendomme ¹	119	481	-	0
'Letters of credit' til erhvervsvirksomheder	20	36	20	36

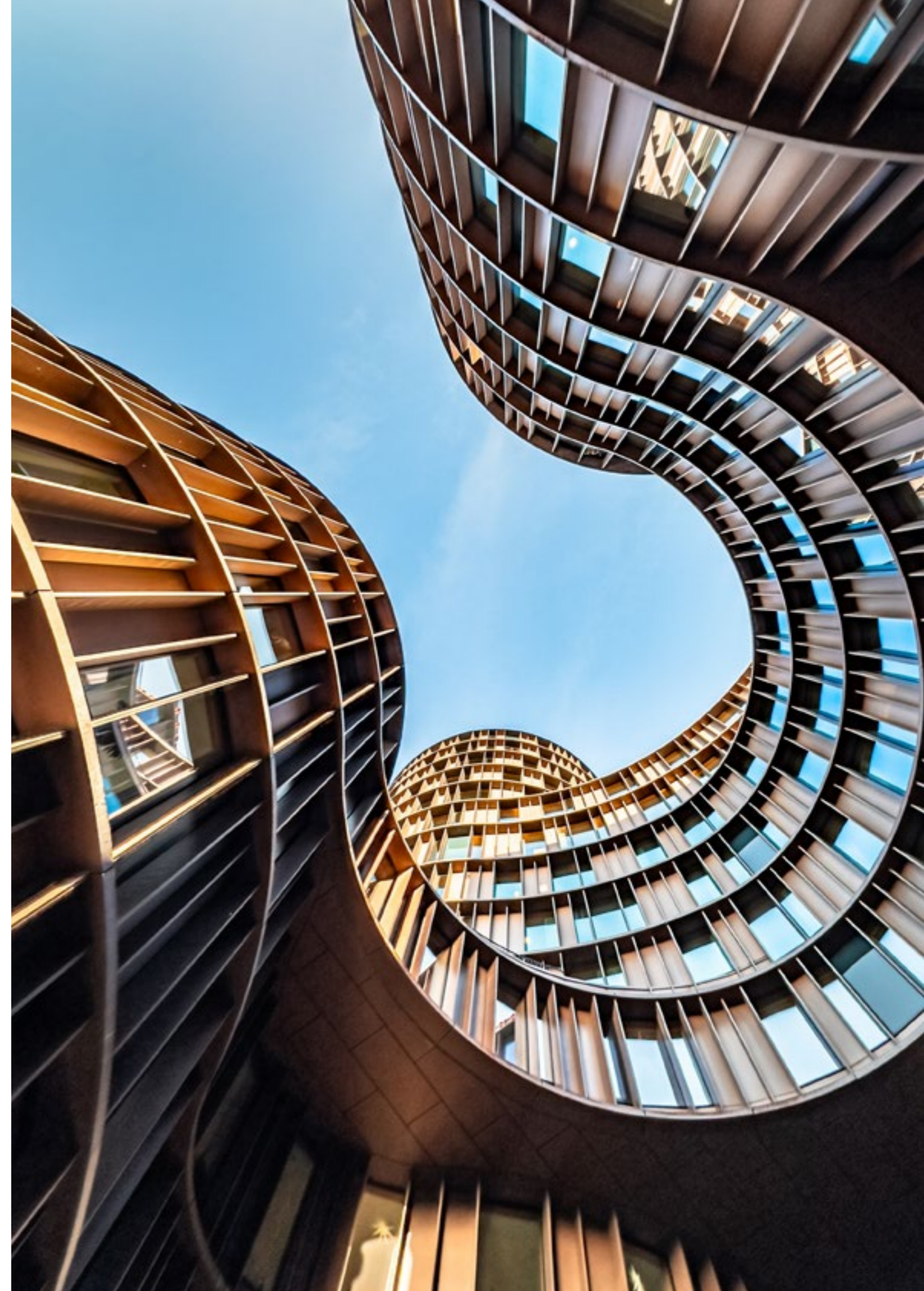
ATP indgår i fælles momsregistrering med en række dattervirksomheder. Disse enheder hæfter solidarisk for moms og lønsumsafgift, der indgår i den fælles momsregistrering.

ATP Koncernens størrelse og forretningsomfang indebærer, at koncernen til stadighed er part i diverse retssager og tvister. Sagerne vurderes løbende, og de verserende retssager og tvister vurderes ikke at kunne få væsentlig betydning for ATP Koncernens økonomiske stilling.

¹ Fra og med 2001 er ATP Koncernen – under visse betingelser – ikke selskabsskattepligtig af aktiviteten i datterselskabet ATP Ejendomme A/S. Såfremt betingelserne for skattefritagelse ikke er opfyldt, afsættes såvel aktuelle som udskudte skatter i selskabet. ATP Ejendomme A/S har i 2023 opfyldt betingelsen for skattefritagelse.

Den regnskabsmæssige behandling af eventualaktiver og eventualforpligtelser er baseret på en vurdering af det forventede udfald af det pågældende forhold. Hvis det er så godt som sikkert, at ATP Koncernen vil få en økonomisk fordel, indregnes aktivet og de tilknyttede indtægter. Er det sandsynligt, at ATP Koncernen må afgive økonomiske fordele for at indfri forpligtel-

sen, indregnes denne som en forpligtelse. Hvis det ikke er muligt at estimere et beløb med tilstrækkelig sikkerhed, eller det ikke er muligt at vurdere udfaldet af en given sag, vil der blive givet oplysning om forholdet. Afgørelser i tilknytning til sådanne forhold kan i kommende regnskabsperioder medføre realiserede gevinster eller tab, der overstiger de indregnede beløb.

Note 22: Oplysninger om modregning

ATP Koncernen anvender i mindre grad modregning i forbindelse med afregning af finansielle aktiver og forpligtelser. ATP Koncernen anvender i høj grad sikkerhedsstillelser til og fra modparter i forbindelse med indgåelse af finansielle kontrakter. Nettobeløb angiver således eksponeringen efter sikkerhedsstillelser. Der er ikke angivet oplysninger specifikt for modervirksomheden ATP, idet oplysningerne i al væsentlighed er identiske med oplysningerne for koncernen.

2023 Koncern				Relaterede beløb, som ikke er modregnet i balancen		
Finansielle aktiver						
Mio. kr.	Indregnede aktiver brutto	Forpligtelser modregnet i balancen	Nettobeløb for finansielle aktiver præsenteret i balancen	Finansielle instrumenter	Finansielle sikkerhedsstillelser	Nettobeløb
Afledte finansielle instrumenter	78.164	-815	77.348	-73.609	-3.271	469
Tilgodehavende hos kreditinstitutter	38.613	-	38.613	-69	-38.513	31
I alt	116.776	-815	115.961	-73.678	-41.784	500
Finansielle forpligtelser						
Mio. kr.	Indregnede forpligtelser brutto	Aktiver modregnet i balancen	Nettobeløb for finansielle forpligtelser præsenteret i balancen	Finansielle instrumenter	Finansielle sikkerhedsstillelser	Nettobeløb
Afledte finansielle instrumenter	137.741	-815	136.926	-73.609	-61.919	1.398
Gæld til kreditinstitutter	1.099	0	1.099	-69	-1.018	12
I alt	138.840	-815	138.024	-73.678	-62.937	1.410

2022 Koncern				Relaterede beløb, som ikke er modregnet i balancen		
Finansielle aktiver						
Mio. kr.	Indregnede aktiver brutto	Forpligtelser modregnet i balancen	Nettobeløb for finansielle aktiver præsenteret i balancen	Finansielle instrumenter	Finansielle sikkerhedsstillelser	Nettobeløb
Afledte finansielle instrumenter	83.621	-473	83.148	-80.707	-1.597	844
Tilgodehavende hos kreditinstitutter	25.669	-	25.669	-2.146	-23.522	0
I alt	109.290	-473	108.817	-82.853	-25.120	844

2022 Koncern				Relaterede beløb, som ikke er modregnet i balancen		
Finansielle forpligtelser						
Mio. kr.	Indregnede forpligtelser brutto	Aktiver modregnet i balancen	Nettobeløb for finansielle forpligtelser præsenteret i balancen	Finansielle instrumenter	Finansielle sikkerhedsstillelser	Nettobeløb
Afledte finansielle instrumenter	173.313	-473	172.840	-80.707	-90.382	1.751
Gæld til kreditinstitutter	10.709	-	10.709	-2.146	-8.456	107
I alt	184.022	-473	183.549	-82.853	-98.838	1.858

Note 23: Transaktioner med nærtstående parter

ATP og ATP Koncernen

ATP Koncernens nærtstående parter omfatter associerede virksomheder og joint ventures samt selvstændige ordninger, som ATP administrerer.

Medlemmer af ATP's bestyrelse, direktion og disse personers nære familiemedlemmer anses ligeledes som nærtstående parter. Nærtstående parter omfatter desuden virksomheder, hvori denne personkreds har bestemmende eller betydelig indflydelse. Ingen anses for at have bestemmende eller betydelige indflydelse over koncernen.

ATP og ATP Koncernen har haft følgende transaktioner med nærtstående parter:

2023		Terminskontrakter, netto og renter af				Udlodninger	Tilgodehavende/	Eventualforpligtelser
Mio. kr.	Salg	Køb	udlån	Indskud	Gæld ¹	Lån ¹		
Tilknyttede virksomheder (ATP)	8	21	1.037	4.773	9.380	605	2.637	20.248
Associerede virksomheder og joint ventures (ATP)	-	-	-	1.025	1.571	2	-	-
Associerede virksomheder og joint ventures (ATP Koncern)	19	-	-	1.025	1.634	-	-	-
Selvstændige ordninger som ATP administrerer (ATP og ATP Koncern)	2.484	-	-	-	-	776	298	-

2022		Terminskontrakter, netto og renter af				Udlodninger	Tilgodehavende/	Eventualforpligtelser
Mio. kr.	Salg	Køb	udlån	Indskud	Gæld ¹	Lån ¹		
Tilknyttede virksomheder (ATP)	7	28	-3.266	12.605	18.134	1.395	2.163	21.395
Associerede virksomheder og joint ventures (ATP)	-	-	-	166	1.299	-	-	-
Associerede virksomheder og joint ventures (ATP Koncern)	11	-	-	166	1.372	-	-	5
Selvstændige ordninger som ATP administrerer (ATP og ATP Koncern)	2.568	-	-	-	-	933	322	-

Ovenstående transaktioner er alle foretaget på markedsmæssige vilkår.

¹ Gæld og tilgodehavender indeholder positive/negative markedsværdier af koncerninterne terminsforretninger.

Salg til associerede virksomheder, joint ventures, tilknyttede virksomheder samt ordninger omfatter en række administrative funktioner, herunder regnskabsfunktioner, it-drift og udvikling samt personaleadministration mv.

Terminskontrakter, netto indeholder nettobetaling vedrørende interne valutaterminsforretninger foretaget af ATP på vegne af de tilknyttede virksomheder. Endvidere indgår renter af udlån til tilknyttede virksomheder med 95 mio. kr. (2022: 29 mio. kr.). Udlånene er usikrede, og der er ikke foretaget nedskrivninger.

Indskud indeholder indskud af kapital i tilknyttede virksomheder samt associerede virksomheder og joint ventures, mens udlodninger indeholder udlodninger, herunder udbytter. Eventualforpligtelser overfor associerede virksomheder, joint ventures og tilknyttede virksomheder omfatter investerings- og lånetilsagn.

Transaktioner med nærtstående parter afregnes på markedsbaserede vilkår, eller for tilknyttede virksomheder og ordninger på omkostningsdækket basis.

Ledelsesafkløning fremgår af note 24 samt af vederlagsrapporten, som findes på www.atp.dk/dokument/vederlagsrapport-2023.

Note 24: Aflønning af ledelsen og revisionshonorar

Mio. kr.	Koncern ¹		Koncern	
	2023	Heraf	2022	Heraf
Vederlag til direktører:	Samlet vederlag	pensionsbidrag	Samlet vederlag	pensionsbidrag
Direktør:				
Martin Præstegaard	7,0	1,0	3,5	0,5
Bo Foged	-	-	4,7	0,5
Vederlag til direktører i alt	7,0	1,0	8,2	1,0

¹ Direktøren aflønnes med et fast vederlag, pensionsbidrag samt en række arbejdsrelaterede personalegoder herunder firmabil.

Vederlag til ATP's bestyrelse og repræsentantskab

mio. kr.	2023	2022
Samlet vederlag til ATP's bestyrelse	2,3	2,2
Samlet vederlag til ATP's repræsentantskab	0,3	0,3
Samlet vederlag til ATP's forretningsudvalg	0,3	0,3
Samlet vederlag til ATP's revisionsudvalg	0,3	0,3
Samlet vederlag til ATP's risikoudvalg	0,3	0,3
De årlige honorarer udgør i t.kr. for:		
Bestyrelsesformand (samlet vederlag)	853	825
Medlem af forretningsudvalget	95	92
Medlem af bestyrelsen (inklusive honorar for repræsentantskab)	143	138
Medlem af repræsentantskabet	16	15
Formand for revisionsudvalget	94	90
Medlem af revisionsudvalget	72	69
Medlem af risikoudvalget	72	69

Der henvises til vederlagsrapporten for yderligere information. Oplysninger om lønpolitik og -praksis for repræsentantskab, bestyrelsen, direktionen og andre væsentlige risikotagere, som krævet i henhold til bekendtgørelse om lønpolitik, samt vederlagsrapporten kan findes på www.atp.dk/dokument/vederlagsrapport-2023.

Revisionshonorar i mio. kr.:

Samlet honorar til revisorer kan specificeres således:	Koncern		ATP	
	2023	2022	2023	2022
Lovpligtig revision	2,4	4,2	1,6	3,3
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	0,4	0,1	0,3	0,1
Skatte- og momsmæssig assistance	0,0	0,0	0,0	0,0
Andre ydelser	0,5	0,9	0,4	0,7
Honorar til revision i alt	3,3	5,2	2,3	4,2

Honorarer for ikke-revisionsydelser leveret af Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab til ATP koncernen i 2023 udgør 0,9 mio. kr. og vedrører afgivelse af erklæringer og vurderingsberetninger samt anden regnskabsmæssig rådgivning.

Note 25: Femårsoversigt for ATP

Hovedtal i mio. kr.	2023	2022	2021	2020	2019
Bidrag	12.624	11.951	11.497	10.744	10.061
Pensionsydelser	18.408	17.957	17.260	17.180	17.054
Investeringsafkast	47.683	-310.633	-7.828	80.849	107.340
Pensionsmæssige driftsomkostninger, i alt	214	215	213	210	201
Overførsel til/fra bonuspotentiale	6.748	-50.377	13.316	20.251	33.893
Årets resultat	0	0	0	0	0
Pensionsmæssige hensættelser, i alt	712.222	677.806	947.346	959.810	885.608
Aktiver i alt	865.204	867.058	1.087.438	1.140.345	1.024.472
Nøgletal					
Afkastnøgletal					
Afkastprocent relateret til garanterede ydelser, Langsigtet supplerende hensættelse, risikojustering samt bonuspotentiale (N1)	8,2	-32,9	-0,8	10,8	16,2
Afkastprocent relateret til Livrente med markedseksposering (N2)	12,2	-12,4	-	-	-
Omkostningsnøgletal					
Omkostningsprocent af pensionsmæssige hensættelser ¹	0,03	0,03	0,02	0,02	0,02
Omkostninger pr. medlem (i kr.)	38	39	40	40	38
Øvrige nøgletal					
Bonusevne (i pct.)	17,1	17,2	20,3	18,0	16,6

¹ Definitionen af nøgletallet er i ATP's seneste regnskabsbekendtgørelse ændret fra "pensionsmæssige driftsomkostninger i forhold til garanterede ydelser" til "pensionsmæssige driftsomkostninger i forhold til pensionsmæssige hensættelser". Pensionsmæssige hensættelser består udover de garanterede ydelser af hensættelse til Livrente med markedseksposering, Langsigtet supplerende hensættelse, risiko justering og bonuspotentialet. Sammenligningstal er tilpasset.

Der henvises til beskrivelse af nøgletallene i bilag 3 i ATP's regnskabsbekendtgørelse udstedt af Finanstilsynet (Bekendtgørelse om finansielle rapporter for Arbejdsmarkedets Tillægspension, BEK nr. 1600 af 14/12/2023).

ATP styrer ikke efter Finanstilsynets afkastnøgletal. Nøgletallet afspejler ofte i høj grad markedsvær-

diændringer på ATP's Afdækningsportefølje, hvilket ikke vil påvirke de lovede pensioner nævneværdigt. Da nøgletallet ikke tager højde for forskellig værdiskabelse i de garanterede produkter, giver nøgletallet ikke et dækkende billede af værdiskabelsen for ATP's medlemmer det enkelte år. På meget langt sigt derimod afspejler nøgletallet i højere grad værdiskabelsen.

Note 26: Specifikation af ATP's aktiver og deres afkast til markedsværdi

Aktiver tilknyttet garanterede ydelser, Langsigtet supplerende hensættelse, risikjustering og bonuspotential	Regnskabsmæssig værdi 2023		Afkast p.a. før pensionsafkastskat pct.
	mio. kr.		
	Primo	Ultimo	
Grunde og bygninger	40.740	41.317	-5,1%
Noterede kapitalandele	48.567	51.490	8,3%
Unoterede kapitalandele	102.119	95.462	4,8%
Kapitalandele i alt	150.686	146.952	5,8%
Stats- og realkreditobligationer	463.654	469.795	6,4%
Indeksobligationer	1.068	8.400	-8,0%
Kreditobligationer og emerging markets-obligationer	19.818	19.468	8,4%
Udlån m.v.	2.637	2.941	1,8%
Obligationer og udlån i alt	487.178	500.603	6,3%
Øvrige investeringsaktiver	24.431	36.037	n/a ¹
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser	-81.441	-61.526	n/a ¹
Investeringsaktiver i alt	621.594	663.383	7,7%

¹ De to aktiv klasser "Øvrige investeringsaktiver" og "Afledte finansielle instrumenter til sikringen af nettoændringen af aktiver og forpligtelser" indeholder kun derivater og har som primære formål at afdække henholdsvis valuta risiko på investeringerne og rente risiko på de garanterede ydelser. Det giver derfor ikke mening at angive et separat afkast tal for disse aktivklasser. Der henvises til beskrivelse af nøgletallene i bilag 2 i ATP's regnskabsbekendtgørelse udstedt af Finanstilsynet (Bekendtgørelse om finansielle rapporter for Arbejdsmarkedets Tillægspension, BEK nr. 1600 af 14/12/2023)

Aktiver tilknyttet Livrente med markedseksposering	Regnskabsmæssig værdi 2023		Afkast p.a. før pensionsafkastskat pct.
	mio. kr.		
	Primo	Ultimo	
Grunde og bygninger	268	255	-5,1%
Noterede kapitalandele	305	888	9,0%
Unoterede kapitalandele	633	629	5,0%
Kapitalandele i alt	939	1.516	8,8%
Stats- og realkreditobligationer	436	841	13,3%
Indeksobligationer	56	146	-8,9%
Kreditobligationer og emerging markets-obligationer	158	235	10,1%
Udlån m.v.	17	18	1,6%
Obligationer og udlån i alt	667	1.241	10,3%
Øvrige investeringsaktiver	-137	-224	n/a ¹
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser	28	33	n/a ¹
Investeringsaktiver i alt	1.765	2.822	8,2% ²

¹ De to aktiv klasser "Øvrige investeringsaktiver" og "Afledte finansielle instrumenter til sikringen af nettoændringen af aktiver og forpligtelser" indeholder kun derivater og har som primære formål at afdække henholdsvis valuta risiko på investeringerne og rente risiko på de garanterede ydelser. Det giver derfor ikke mening at angive et separat afkast tal for disse aktivklasser.

² Afkastprocenten afviger fra afkast af markedsafkastporteføljen på 9,1 pct., da sidstnævnte afkast mål beregnes i forhold til hensættelsen til Livrente med markedseksposering. Tallene er ikke direkte sammenlignelige med note 13, da disse opgøres efter forskellige principper. Der henvises til beskrivelse af nøgletallene i bilag 2 i ATP's regnskabsbekendtgørelse udstedt af Finanstilsynet (Bekendtgørelse om finansielle rapporter for Arbejdsmarkedets Tillægspension, BEK nr. 1600 af 14/12/2023)

Note 27: Specifikation af ATP's pensionsmæssige hensættelser

2023						
Mio. kr.	Garanterede ydelser	Livrente med markeds-eksponering	Risikojustering	Langsigtet supplerende hensættelse	Bonus-potentiale	I alt
Pensionsmæssige hensættelser primo	538.634	1.382	954	37.265	99.572	677.806
Periodens ændring af hensættelserne						
Bidrag	7.581	1.600	10	907	2.526	12.624
Pensionsydelse	-18.562	-	-	-	-	-18.562
Ændring af opgørelsesrente	19.078	-	-	1.420	-	20.498
Ændring som følge af løbetidsforkortelse	14.122	-	-	-1.272	-	12.850
Ændring som følge af opdatering af levetid	-1.809	3	-	-76	1.881	-
Ændring som følge af afkast	-	204	-	618	6.748	7.570
Ændring som følge af bonus	5.696	-	-	115	-5.811	-
Overførsel mellem LMM og GY	3	-3	-	-	-	-
Overførsel mellem LSH og BP	-	-	-	0	0	-
Øvrige ændringer	222	12	-128	217	-886	-564
Periodens ændring af hensættelserne i alt	26.332	1.816	-118	1.928	4.458	34.416
Pensionsmæssige hensættelser ultimo	564.966	3.198	835	39.193	104.030	712.222

2022						
Mio. kr.	Garanterede ydelser	Livrente med markeds-eksponering	Risikojustering	Langsigtet supplerende hensættelse	Bonus-potentiale	I alt
Pensionsmæssige hensættelser primo	787.809	-	-	-	159.537	947.346
Effekt af implementering af IFRS17 og ny forretningsmodel	-44.678	0	1.285	59.683	-16.289	0
Pensionsmæssige hensættelser - tilpasset primo	743.131	0	1.285	59.683	143.248	947.346
Periodens ændring af hensættelserne						
Bidrag	5.993	1.464	7	763	3.775	12.002
Pensionsydelse	-18.141	-	-	-	-	-18.141
Ændring af opgørelsesrente	-200.664	-	-	-21.527	-	-222.190
Ændring som følge af løbetidsforkortelse	11.622	-	-	-1.729	-	9.892
Ændring som følge af opdatering af levetid	-3.489	-5	-	-393	3.887	-
Ændring som følge af afkast	-	-73	-	-	-	-73
Ændring som følge af bonus	-	-	-	-	-50.377	-50.377
Overførsel mellem LMM og GY	-	-	-	-	-	-
Overførsel mellem LSH og BP	-	-	-	-	-	-
Øvrige ændringer	182	-4	-338	469	-961	-652
Periodens ændring af hensættelserne i alt	-204.497	1.382	-331	-22.418	-43.676	-269.539
Pensionsmæssige hensættelser ultimo	538.634	1.382	954	37.265	99.572	677.806

Regnskabspraksis og væsentlige skøn og vurderinger

Denne sektion indeholder den samlede beskrivelse af regnskabspraksis og væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger.

- 124 Note 28: Ny regnskabsregulering
 - 128 Note 29: Anvendt regnskabspraksis
 - 136 Note 30: Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger
-

Note 28: Ny regnskabsregulering

Implementering af ændringer til "Bekendtgørelse om finansielle rapporter for Arbejdsmarkedets Tillægspension"

"Bekendtgørelse om finansielle rapporter for Arbejdsmarkedets Tillægspension" er med virkning fra 1. januar 2024 blevet ændret og opdateret på en række områder. Det er muligt at anvende bekendtgørelsen allerede fra 2023, hvilket ATP har valgt. Den væsentligste ændring med effekt på årsrapporten hænger sammen med implementering af IFRS17 og opdatering af ATP's forretningsmodel, se yderligere nedenfor.

Implementering af nye eller ændrede regnskabsstandarder

ATP Koncernen og ATP har med virkning fra 1. januar 2023 implementeret følgende nye eller ændrede standarder og fortolkningsbidrag:

- IFRS17, Forsikringskontrakter
- Ændret IAS1, Oplysning om anvendt regnskabspraksis
- Ændret IAS8, Definition af regnskabsmæssige skøn
- Ændret IAS12, Udskudt skat vedrørende aktiver og forpligtelser, som stammer fra en enkelt transaktion

Udover IFRS17 er alle standarder og fortolkningsbidrag implementeret uden effekt på årsrapporten for ATP Koncernen og ATP.

IFRS17, Forsikringskontrakter

En forsikringskontrakt er i henhold til IFRS17 "en kontrakt, hvori den ene part (udstederen) påtager sig betydelige forsikringsrisici for den anden part (forsikringstager) ved at indvillige i at yde erstatning til forsikringstager, hvis en bestemt usikker fremtidig begivenhed (den forsikrede begivenhed) påvirker forsikringstager negativt".

ATP tegner ikke kontrakter med medlemmerne, idet "kontrakten" mellem ATP og medlemmerne er defineret i lovgivningen. "Kontrakten" mellem ATP og medlemmerne er implicit en forsikringskontrakt som er omfattet af IFRS17.

Metode til opgørelse af pensionsforpligtelser

IFRS17 indfører en ensartet metode til at indregne og måle samt præsentere pensionsforpligtelserne. Værdien af pensionsforpligtelserne opgøres som summen af de forventede fremtidige pengestrømme tillagt fortjenstmargen, diskonteringseffekt samt en risikjustering for at tage højde for ikke-finansielle risici.

Da ATP's bonuspotentiale er fælles for alle medlemmer, er ATP's kontrakter kendetegnet ved at være kontrakter med elementer af direkte deltagelse. Derfor opgøres pensionsforpligtelserne efter variabel margenmetoden.

ATP's kontrakter skal inddeles i årlige kohorter efter, om de er "tabsgivende", "potentielt tabsgivende" eller "øvrige". Alle ATP's kontrakter er "øvrige", da de på indbetalingstidspunktet hverken er tabsgivende eller potentielt tabsgivende. ATP har valgt at gruppere i årlige kohorter på baggrund af det tariffår, som ATP-bidraget vedrører.

Fortjenstmargen

Alle midler bliver udbetalt til ATP's medlemmer, og ATP har ingen fortjeneste ved at levere ydelserne, hvorfor ATP's fortjenstmargen vil være 0.

Forventede fremtidige pengestrømme

Ved opgørelsen af de forventede fremtidige pengestrømme medtages pengestrømmene i de kollektive reserver bestående af bonuspotentialet og den Langsigtet supplerende hensættelse, jf. omtalen nedenfor, uanset om disse forventes udbetalt til nuværende eller fremtidige medlemmer.

Diskontering

Diskonteringsfaktorerne, som anvendes til at opgøre værdien af de garanterede ydelser, beregnes ud fra en underliggende rentekurve jævnt over note 16, side 95. Rentekurven er tilpasset ved, at der tages højde for forpligtelsernes illikviditet og ved en justering af, hvordan rentekurven fastsættes på lang sigt.

Tilpasningen af rentekurven medfører dels, at forpligtelser med en løbetid over 30 år anvendes en forwardrente på 3 pct. til at beregne den risikofri rentekurve,

dels at den risikofri rentekurve tillægges et illikviditetsspænd, som afspejler forpligtelsernes illikviditet. Tilpasningen af rentekurven har udelukkende en betydning for den regnskabsmæssige værdi af ATP's garanterede ydelser og har derfor ingen betydning for pensionerne til ATP's medlemmer.

Den tilpassede rentekurve medfører samlet, at den regnskabsmæssige værdi af de garanterede ydelser pr. 1. januar 2023 reduceres med 35,2 mia. kr., hvoraf 3,0 mia. kr. påvirker bonuspotentialet, mens 37,3 inkluderes i en særskilt reserve benævnt Langsigtet supplerende hensættelse, og 1,0 mia. kr. indgår som risikjustering for ikke-finansielle risici. Langsigtet supplerende hensættelse bliver initialt opgjort som forskellen mellem garanterede ydelser eksklusivt illikviditetsspænd og garanterede ydelser inklusivt illikviditetsspænd. Herudover fratrækkes risikjusteringen og afkast fra den Supplerende afdækningsportefølje (efter skat) overføres til den Langsigtet supplerende hensættelse.

Risikjustering

IFRS17 indfører en risikjustering, som udgør en reservation, som ATP foretager for at tage højde for usikkerheden forbundet med ikke-finansielle risici i opgørelsen af de fremtidige pengestrømme. For ATP består ikke-finansielle risici i det væsentligste af levetidsrisikoen. Idet bonuspotentialet kan dække uforudsete udgifter forbundet med eksempelvis uforudsete levetidsforbedringer, er risikjusteringen beregnet som de ikke-finansielle risicis betydning for den investeringsmæssige risikotagning i bonuspotentialet, og ikke ved hjælp af konfidensniveaumetoden.

Ændret præsentation

IFRS17 indfører en række obligatoriske regnskabslinjer, som medfører, at opstillingen af resultatopgørelsen ændres væsentligt, samt at de pensionsmæssige hensættelser på balancen underopdeles med nye poster.

Resultatopgørelse

Forsikringsindtægter består af forventede pensionsydelser samt forventede omkostninger, som indgik i pensionshensættelserne ved begyndelsen af regnskabsperioden. Udgifter til forsikringservice består af udbeta-

linger af pensionsydelser samt administrations- og investeringsomkostninger. Finansielle forsikringsindtægter eller -udgifter består af løbetidsforkortelser og renteændringer og indeholder også forrentningen af den Langsigtet supplerende hensættelse og bonuspotentialet, jf. nedenfor.

Resultat af forsikrings- og investeringsaktiviteter

Under IFRS4 præsenteres og behandles bonuspotentialet som en art egenkapital, som årets resultat overføres til via resultatdisponeringen. Under IFRS17 indgår bonuspotentialet som en del af de pensionsmæssige hensættelser og behandles ikke som en art egenkapital, hvorfor bonuspotentialet bliver tilskrevet en forrentning, som svarer til det afkast, som ikke er allokeret til de garanterede ydelser, Livrente med markedseksposering og Langsigtet supplerende hensættelse. Forrentningen af bonuspotentialet medfører, at resultatopgørelsen for ATP vil udvise et 0-resultat.

Bidrag indregnes ikke i resultatopgørelsen, men forøger hensættelserne på balancen. Ændringer i hensættelserne som følge af opdatering af levetid eller tildeling af bonus påvirker ikke forventede eller faktiske udbetalinger indenfor regnskabsåret. Disse ændringer indregnes derfor ikke i resultatopgørelsen, men foretages som reklassificeringer indenfor de pensionsmæssige hensættelser.

Balancen

ATP's pensionsmæssige hensættelser består af pensionsforpligtelser, som er fordelt til medlemmerne enten som en garanteret ydelse eller Livrente med markedseksposering tillagt risikjustering for ikke-finansielle risici. Garanteret ydelser, Livrente med markedseksposering samt risikjustering præsenteres som separate linjer på ATP's balance og udgør samlet pensionsforpligtelserne.

ATP's ufordelte midler udgør den resterende del af de pensionsmæssige hensættelser og består af bonuspotentiale og Langsigtet supplerende hensættelse. Bonuspotentiale og Langsigtet supplerende hensættelse præsenteres ligeledes som separate poster på ATP's balance.

Note 28: Ny regnskabsregulering, fortsat

Som følge af implementering af IFRS17 og ændring af regnskabspraksis med tilbagevirkende kraft, præsenteres i overensstemmelse med IAS1 sammenligningstal for balancen ultimo 2021.

Effekt på de pensionsmæssige hensættelser af implementering af IFRS17 og ny forretningsmodel

Ved implementeringen af IFRS17 har ATP anvendt den retrospektive metode og målt de pensionsmæssige hensættelser, med tilbagevirkende kraft.

IFRS17 stiller to nye krav til opgørelse af de pensionsmæssige hensættelser:

- En afspejling af illikviditeten i de garanterede ydelser. Ved at anvende et illikviditetstillæg til rentekurven, frigøres der midler, som ATP vælger at styre mere langsigtet i den Langsigtet supplerende hensættelse.
- En risikojustering, som afspejler den reservation, som ATP skal afsætte for at kompensere for at påtage sig ikke-finansielle risici.

De pensionsmæssige hensættelser pr. 1. januar 2023 er blevet tilrettet, og effekten på de enkelte regnskabsposter ses i tabellen i højre kolonne. I tabellen og i noterne til årsrapporten vil primoeffekten både omfatte direkte ændringer som følge af IFRS17, og hvordan ATP vælger at implementere ændringerne i kombination med ændret afdækningsstrategi med etablering af den Langsigtet supplerende hensættelse.

Sammenligningstallene for 2022 er tilrettet til de samme principper som 2023. Dette betyder, at resultatet for 2022 ændres, hvor de væsentligste forskelle er:

Resultatet af Investering og Afdækning overføres direkte til bonuspotentialet.

Resultatet af Afdækning ændres, da hensættelserne diskonteres efter den rentekurve, der er et resultat af implementeringen af IFRS17. Rentekurven er mere rentefølsom end den tidligere anvendte kurve, hvilket har en positiv resultateffekt på 13,2 mia. kr.

Resultatet af pension og opdatering af levetid ændrer sig med i alt -7,3 mia. kr., da bidragsindbetalinger og opdatering af levetid efter IFRS17 ikke skal fremgå af resultatopgørelsen, da de påvirker fremtidige udbetalinger.

Regnskabspost (mia. kr.)	IFRS4	IFRS17
Garanterede ydelser	573,8	538,6
Livrente med markedseksponering	1,4	1,4
Risikojustering	-	1,0
Langsigtet supplerende hensættelse	-	37,3
Bonuspotential	102,6	99,6
Pensionsmæssige hensættelser i alt	677,8	677,8

Standarder og fortolkningsbidrag, der endnu ikke er trådt i kraft

Der er udsendt en række ændrede standarder, der forventes at skulle implementeres i 2024 eller senere. Ingen af disse forventes at få væsentlig indvirkning på regnskabsaflæggelsen.

Note 29: Anvendt regnskabspraksis

Koncernregnskabet og årsregnskabet for ATP for 2023 er aflagt i overensstemmelse med IFRS Accounting Standards som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav i 'Bekendtgørelse om finansielle rapporter for Arbejdsmarkedets Tillægspension'.

Ved udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet foretager ledelsen en række skøn og vurderinger og opstiller forudsætninger, der påvirker den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser samt indtægter og omkostninger. I note 30 er oplyst om de regnskabsmæssige vurderinger, som ledelsen foretager i forbindelse med anvendelse af koncernens regnskabspraksis, samt skøn og estimater, som anses for væsentlige for udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet. Regnskabsmæssige skøn for specifikke regnskabsposter fremgår af de enkelte noter.

Udover implementeringen af nye og ændrede regnskabsstandarder, som beskrevet i note 28, er anvendt regnskabspraksis vedrørende domcilejendomme ændret for 2023. Domicilejendomme indregnes fra 2023 efter samme praksis som investeringsejendomme med dagsværdireguleringer over resultatopgørelsen.

Alle tal præsenteres i mio. kr. med mindre andet er anført. De anførte totaler er udregnet på baggrund af faktiske tal, og som følge af afrunding til mio. kr. kan der være mindre forskelle mellem summen af de enkelte tal og de anførte totaler.

Væsentlighed i præsentation

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet foretager ledelsen en vurdering af, hvordan koncernregnskabet og årsregnskabet skal præsenteres. I den forbindelse henses der til, at indholdet af koncernregnskabet og årsregnskabet er af væsentlig karakter for regnskabslæseren. I præsentationen af koncernens og ATP's aktiver, passiver, finansielle stilling samt resultat vurderes det, om man med fordel kan aggregere mindre væsentlige beløb.

Vurderingen af væsentlighed og relevans i præsentationen har medført, at præsentationen af enkelte noter er ændret i forhold til årsrapporten for 2022.

Konsolidering

Koncernregnskabet omfatter årsregnskabet for moder-virksomheden ATP og virksomheder, som ATP har

bestemmende indflydelse over. ATP har bestemmende indflydelse på en virksomhed, hvis ATP er eksponeret for eller har ret til et variabelt afkast fra sin involvering i virksomheden og har mulighed for at påvirke disse afkast gennem sin råderet over virksomheden.

En koncernoversigt fremgår af side 58.

Omregning af fremmed valuta: Funktionel valuta og præsentationsvaluta

Koncernregnskabet præsenteres i danske kroner (DKK), som er modervirksomhedens funktionelle valuta og præsentationsvaluta. Den funktionelle valuta er den valuta, som benyttes i det primære økonomiske miljø, hvori den enkelte rapporterende virksomhed opererer. For hver af de rapporterende virksomheder i koncernen fastsættes en funktionel valuta. Alle koncernens virksomheder har danske kroner som funktionel valuta.

Omregning af transaktioner og beløb

Transaktioner i andre valutaer end den funktionelle valuta er transaktioner i fremmed valuta. Transaktioner i fremmed valuta omregnes til den funktionelle valuta efter transaktionsdagens kurs. Investeringer, tilgodehavender og gæld i fremmed valuta omregnes til den funktionelle valuta efter balancedagens kurs. Realiserede og urealiserede valutakursavancer og -tab medtages i resultatopgørelsen under 'Finansielt afkast'.

Resultatopgørelsen

Forsikringsindtægter

Forsikringsindtægter består af forventede pensionsydelse, forventede omkostninger samt det forventede afløb af risikojustering for ikke-finansielle risici, som indgik i pensionshensættelserne i begyndelsen af regnskabsåret. Årets bidrag, som består af indberettede og opkrævede bidrag med fradrag af arbejdsmarkedsbidrag, indregnes som en balancepost under de pensionsmæssige hensættelser. Bidrag indregnes som forsikringsindtægt i takt med, at forsikringservice leveres i form af udbetalinger og at omkostninger afholdes til administration og investeringsforvaltning.

Udgifter til forsikringservice

Udgifter til forsikringservice består af årets udbetalinger af pensionsydelse samt administrations- og investeringsomkostninger.

Udbetalte pensionsydelse omfatter årets udbetalte egenpensioner, ægtefællepensioner samt kapitaliserede ydelser. Forudbetalte ydelser periodiseres på balancen og præsenteres under regnskabsposten 'Andre periodeafgrænsningsposter'.

Omkostninger allokeres til de enkelte forretningsområder enten som direkte omkostninger eller som en omkostningsfordeling baseret på ATP's interne model for allokering af øvrige omkostninger.

Omkostninger vedrørende Investering og Afdækning omfatter omkostninger, der afholdes for at opnå årets investerings- og afdækningsafkast. Heri indgår direkte og indirekte omkostninger til bl.a. løn og gager, depotomkostninger og transaktionsomkostninger i forbindelse med køb og salg af investeringsaktiver. Afholdte omkostninger i investeringsdattervirksomheder indgår også heri for koncernen.

Omkostninger vedrørende administration af ATP Livslang Pension omfatter omkostninger, der afholdes i forbindelse med administrationen af pensionsordningen ATP herunder SUPP (Supplerende Arbejdsmarkeds-pension for førtidspensionister). Heri indgår direkte og indirekte omkostninger til bl.a. løn og gager, it-drift og afskrivninger på interne udviklingsprojekter og materielle anlægsaktiver.

Finansielt afkast

Finansielt afkast indeholder renteindtægter, renteudgifter, udbytter og kursregulering på de finansielle aktiver og forpligtelser, som indgår i henholdsvis Investerings- og Afdækningsporteføljen. Afkast vedrørende investering indeholder derudover også indtægter af investeringsejendomme. Indtægter af investeringsejendomme omfatter årets lejeindtægter af investeringsejendomme og salg af træ fra skovejendomme med fradrag af omkostninger til ejendomsadministration og driftsomkostninger til skovejendomme.

Finansielle forsikringsindtægter eller -udgifter

Indeholder ændringer i opgørelsesrente og løbetidsforkortelse for de garanterede ydelser og Langsigtet supplerende hensættelse. Herudover indeholder posten overførsel af forrentning tilskrevet Livrente med markedeksponering, bonuspotentialer og den Langsigtet supplerende hensættelse.

Pensionsafkast- og selskabsskat

Pensionsafkastskat består af årets aktuelle pensionsafkastskat, forskydning i udskudt pensionsafkastskat samt eventuelle reguleringer vedrørende tidligere år.

Aktuelle pensionsafkastskatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel pensionsafkastskat indregnes i balancen som beregnet pensionsafkastskat reguleret for foreløbig betalt pensionsafkastskat.

Udskudte pensionsafkastskatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes med den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved udligning i pensionsafkastskat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser.

Udskudt pensionsafkastskat måles efter de gældende skatteregler og med de skattesatser, der forventes at være gældende, når den udskudte pensionsafkastskat forventes udløst som aktuel pensionsafkastskat.

Selskabsskat indregnes efter samme principper som pensionsafkastskat.

Øvrige indtægter/omkostninger

Øvrige indtægter/omkostninger indeholder minoritetsinteressernes andel af afkast, omkostninger og selskabsskat.

Andre indtægter

Andre indtægter omfatter årets salg af administrative ydelser til såvel eksterne kunder som andre nærtstående parter. Herudover indregnes årets øvrige sædvanligt forekommende indtægter, der ikke kan henføres til Resultat af forsikrings- og investeringsaktiviteter.

Andre omkostninger

Andre omkostninger omfatter omkostninger, der afholdes i forbindelse med administrationen af en række større ordninger. Heri indgår direkte og indirekte omkostninger til bl.a. løn og gager, it-drift og afskrivninger på interne udviklingsprojekter.

Note 29: Anvendt regnskabspraksis, fortsat

Balancen

Finansielle aktiver og forpligtelser

Køb og salg af finansielle aktiver og forpligtelser indregnes på handelsdagen, hvis betingelserne for et almindeligt køb eller salg er opfyldt. Såfremt betingelserne ikke er opfyldt, indregnes finansielle aktiver og forpligtelser på afregningsdagen. En ændring i dagsværdien mellem handelsdag og afregningsdagen indregnes i resultatopgørelsen for finansielle aktiver målt til dagsværdi over resultatopgørelsen.

Finansielle aktiver og forpligtelser måles til dagsværdi ved første indregning og måles efterfølgende til enten dagsværdi eller amortiseret kostpris.

Finansielle aktiver

Følgende finansielle aktiver måles efter første indregning til dagsværdi som følge af ATP's forretningsmodel:

- Obligationer
- Udlån, inkl. udlån til tilknyttede virksomheder
- Tilgodehavender vedrørende reverseforretninger

Ovennævnte aktiver styres og vurderes på grundlag af deres dagsværdi i overensstemmelse med koncernens risikostyringsstrategi og måles derfor til dagsværdi med værdiregulering over resultatopgørelsen.

Nedenstående finansielle aktiver er ikke baseret på pengestrømme, der består af betaling af hovedstol og renter, hvorfor de måles til dagsværdi efter første indregning:

- Noterede aktier og unoterede kapitalandele, herunder investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder samt joint ventures
- Afledte finansielle instrumenter

Øvrige finansielle aktiver måles efter første indregning til amortiseret kostpris.

Finansielle forpligtelser

Afledte finansielle instrumenter med en negativ markedsværdi skal indregnes til dagsværdi, mens gæld opstået som led i repoforretninger er valgt indregnet til dagsværdi med værdiregulering over resultatopgørelsen, da de styres

og vurderes på grundlag af deres dagsværdi i overensstemmelse med koncernens risikostyringsstrategi.

Øvrige finansielle forpligtelser måles efterfølgende til amortiseret kostpris.

Regulering af finansielle aktiver og forpligtelses dagsværdi indregnes løbende i resultatopgørelsen under 'Finansielt afkast'. For gæld vedrørende repoforretninger indregnes den del af dagsværdiændringerne, der kan henføres til ændring i ATP's egen kreditrisiko i 'Anden totalindkomst'. Som følge af ATP's stærke finansielle position og repoforretningernes korte løbetid vurderes effekten af ATP's kreditrisiko at være ubetydelig.

Fastsættelse af dagsværdi

For finansielle aktiver og forpligtelser, der handles på en markedsplads, anvendes de offentligt tilgængelige noterede priser. Ved måling af noterede aktier samt afledte finansielle aktiver og forpligtelser anvendes lukkekurs fra relevante børser, mens der på noterede obligationer anvendes købskurser (bid prices). Såfremt der på obligationer ikke har været opdaterede eksterne kurser inden for de seneste to handelsdage forud for balancedagen, beregnes en teoretisk pris, og obligationerne henføres til 'observerbare input' i dagsværdihierarkiet.

For øvrige finansielle aktiver og forpligtelser er dagsværdiansættelserne ATP's mest objektive skøn over de finansielle aktiver og forpligtelses aktuelle dagsværdi baseret på så entydige og ensartede retningslinjer som muligt og i en vis udstrækning støttet af ledelsesmæssige skøn. Ved fastlæggelsen af disse skøn anvendes følgende metoder:

Obligationer, rentebaserede investeringsaktiver og forpligtelser

For investeringer i obligationer, hvor der ikke er et aktivt marked, anvendes rentekurver tillagt et rentespænd og investeringspecifikke tillæg.

Unoterede kapitalandele, herunder investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder samt joint ventures
Unoterede aktieinvesteringer består af investeringer i porteføljefonde, direkte aktieinvesteringer, direkte aktieinvesteringer i porteføljeselskaber og ejendomsfonde.

Porteføljefonde

For en væsentlig del af investeringerne i porteføljefonde er værdiansættelsen baseret på rapporteringer, som modtages fra porteføljefonden. Kapitalandelene i porteføljefondene værdiansættes som udgangspunkt efter IPEV Valuation Guidelines, hvorefter kapitalandelene måles til dagsværdi på balancedagen. Børsnoterede kapitalandele i fondene måles til lukkekurs fra relevant fondsbørs. For unoterede kapitalandele, hvor der ikke findes en noteret pris, værdiansættes kapitalandelene på baggrund af seneste handelspris, enten i form af en kapitaludvidelsesrunde, hvor der sker en forskydning i ejerkredsen, et delvist salg eller på baggrund af værdien af sammenlignelige selskaber.

Direkte aktieinvesteringer

Unoterede direkte aktieinvesteringer værdiansættes på baggrund af en af de følgende metoder
a) Multipel analyse, hvor forholdet mellem værdien af sammenlignelige noterede selskaber og relevante regnskabsnøgletal for disse anvendes i værdiansættelsen af det pågældende selskab, b) i fravær af tilstrækkelige sammenlignelige selskaber foretages en 'Sum-of-the-parts'-værdiansættelse, hvor hvert forretningsområde i det pågældende selskab værdiansættes særskilt, c) for nyere investeringer anvendes anskaffelsessummen.

Direkte aktieinvesteringer i porteføljeselskaber

Direkte aktieinvesteringer i porteføljeselskaber består af co-investeringer sammen med porteføljefonde og værdiansættes ved anvendelse af traditionelle værdiansættelsesmetoder som beskrevet ovenfor for porteføljefonde. Følgende faktorer indgår bl.a. ved opgørelse af dagsværdien:

- Værdiansættelse og andre væsentlige forhold ved seneste gennemførte finansieringsrunde
- Væsentlige begivenheder omkring virksomhedens forretning, produktlanceringer, nye kunder, ændringer i management team
- Opfyldelse eller manglende opfyldelse af væsentlige forud fastsatte milestones og andre forhold, som vurderes at kunne øve indflydelse på dagsværdien, herunder generelle ændringer i marked- og konkurrencevilkår samt ny teknologi.

Ejendomsfonde

Unoterede aktieinvesteringer i ejendomsfonde værdiansættes primært på basis af ejendomsfondenes egne værdiansættelser. Målingen sker gennem anvendelse af en værdiansættelsesmodel, der opgør dagsværdien af egenkapitalen, hvor dagsværdien af de underliggende ejendomme løbende afspejles. Dagsværdien af ejendommene fastsættes oftest på basis af vurderinger fra eksterne mæglere og valuarer. Herudover foretager fondenes managers løbende en intern værdiansættelse baseret på ændringer i markedsforholdene, hvilket typisk udtrykkes i justering af afkastkravet. Andre faktorer, såsom stabiliteten af ejendommenes cash flow, markedslejeniveau, beliggenhed og lejernes bonitet, indgår i værdiansættelsen.

Udlån

Værdiansættelsen af udlån baseres på tilbagediskontering af forventede fremtidige cash flows ved anvendelse af relevante rentekurver og investeringspecifikke kreditspændstillæg.

Tilgodehavende og gæld vedrørende repo- og reverseforretning

Omfatter repo- og reverseforretninger, hvilket vil sige køb/salg af værdipapirer, hvor der samtidig træffes aftale om tilbagesalg/tilbagekøb på et senere tidspunkt. I reverseforretninger indregnes de købte værdipapirer ikke i balancen, og det betalte beløb indregnes som et tilgodehavende. I repoforretninger indregnes de solgte værdipapirer fortsat i balancen, og det modtagne beløb indregnes som en forpligtelse. Tilgodehavender og gæld vedrørende repo- og reverseforretning indregnes første gang til dagsværdi og måles efterfølgende til dagsværdi. Modtagne og betalte renter indregnes hen over kontrakternes løbetid. Værdiansættelsen af repoforretninger baseres på tilbagediskontering af forventede fremtidige cash flows ved anvendelse af relevante rentekurver.

Finansielle aktiver og forpligtelser til amortiseret kostpris

Andre tilgodehavender

Andre tilgodehavender, der hovedsageligt består af uafviklede handler, tilgodehavende bidrag og tilgodehavende husleje, måles til amortiseret kostpris. Amortiseret kostpris svarer sædvanligvis til nominal værdi.

Der hensættes til forventede tab på tilgodehavende ATP-bidrag og tilgodehavende husleje ud fra en

Note 29: Anvendt regnskabspraksis, fortsat

forenklet hensættelsesmatrix, hvor der anvendes en fast hensættelsesprocent, afhængig af hvor mange dage, tilgodehavendet er overskredet. Hensættelsesprocenten fastlægges på baggrund af historiske data.

Hensættelser til forventede tab fratrækkes direkte i de aktivposter, hensættelserne vedrører, mens periodens forskydninger indregnes i resultatopgørelsen.

Øvrige forpligtelser

Omfatter 'Gæld til tilknyttede virksomheder' og 'Anden gæld', måles til amortiseret kostpris, der i al væsentlighed svarer til nominel værdi.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter indregnes første gang på handelsdagen til dagsværdi og måles efterfølgende ligeledes til dagsværdi. For afledte finansielle instrumenter, der handles på en markedsplads, anvendes den offentligt tilgængelige markedskurs. For afledte finansielle instrumenter, der ikke handles på en markedsplads, anvendes forskellige anerkendte værdiansættelsesmetoder afhængig af instrumenttype. For renteinstrumenter baseres værdiansættelsen på markedrenten udtrykt som nulcouponrentestrukturen på statustidspunktet.

Ændringer i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter indregnes løbende i resultatopgørelsen.

Afledte finansielle instrumenter med positiv dagsværdi indregnes i balancen som et aktiv, og afledte finansielle instrumenter med negativ dagsværdi indregnes i balancen som en forpligtelse. Børsnoterede futures, hvor der dagligt afregnes margin, anses som afregnede, hvorfor markedsværdien indregnes til 0 kr.

Øvrige likvider modtaget som led i marginafregning indregnes i balancen, idet ATP har råderet over indeståender på marginkonti. Værdipapirer, der som led i sikkerhedsstilling og kun formelt er overdraget til ATP's eje, indregnes ikke i balancen, idet ATP ikke bærer risiko og afkast på disse. Tilsvarende indregnes værdipapirer, som ATP kun formelt har overdraget til modparter som led i sikkerhedsstilling, fortsat i balancen. ATP indgår valutakontrakter med eksterne modparter på vegne af flere af koncernens dattervirksomheder.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder styres og

vurderes på grundlag af ændringer i dagsværdien i overensstemmelse med ATP's risikostyrings- og investeringsstrategi. Rapporteringen til ATP Koncernens ledelse baseres ligeledes på dette grundlag, hvorfor ATP har valgt muligheden i IAS27 for at indregne og måle kapitalandele i tilknyttede virksomheder iht. bestemmelserne i IFRS9. Pengestrømme fra kapitalandele i tilknyttede virksomheder består ikke af betaling af hovedstol og renter, hvorfor kapitalandele i tilknyttede virksomheder indregnes og måles til dagsværdi med værdiregulering over resultatopgørelsen.

Det vurderes ikke, at der er minoritetsinteresser, der ejer en væsentlig andel af de tilknyttede virksomheder.

Kapitalandele i associerede virksomheder og joint ventures

Associerede virksomheder omfatter virksomheder, hvor koncernen har en betydelig, men ikke bestemmende indflydelse. Betydelig indflydelse opnås typisk ved direkte eller indirekte at eje eller råde over mere end 20 pct. af stemmerettighederne, men mindre end 50 pct. Ved vurdering af, om koncernen har betydelig indflydelse, tages højde for potentielle stemmerettigheder, der kan udnyttes på balancedagen. Joint ventures omfatter virksomheder, hvor der er fælles bestemmelse over virksomheden, hvilket som udgangspunkt er tilfældet, hvis koncernen har 50 pct. af stemmerettighederne.

ATP og ATP Koncernen har valgt iht. IAS28 at indregne og måle kapitalandele i associerede virksomheder og joint ventures efter bestemmelserne i IFRS9. Pengestrømme fra kapitalandele i associerede virksomheder og joint ventures består ikke af betaling af hovedstol og renter, hvorfor kapitalandele i associerede virksomheder og joint ventures indregnes og måles til dagsværdi med værdiregulering over resultatopgørelsen.

Investeringer i associerede virksomheder og joint ventures struktureres ofte som en kombination af aktieinvestering og udlån. I de tilfælde, hvor alle investorer har den samme andel af udlån og aktieinvestering, og hvor der ikke er væsentlig fremmedfinansiering i selskabet, anses risikoen på udlånet at være identisk med risikoen på aktieinvesteringen. I både den interne rapportering til ledelsen og den eksterne rapportering præsenteres disse udlån som en integreret del af investeringen i den associerede virksomhed eller joint venture. Udlån, som er en integreret del af investe-

ringen i den associerede virksomhed eller joint venture, indregnes og måles til dagsværdi.

Kapitalandele i associerede virksomheder og joint ventures præsenteres som en del af regnskabsposten, "Unoterede kapitalandele".

Investeringsejendomme

Investeringsejendomme er ejendomme, som ATP Koncernen besidder for at opnå lejeindtægter og/eller kapitalgevinster. Investeringsejendomme er ejendomme, som ATP Koncernen ikke selv benytter til administration mv., idet sådanne ejendomme klassificeres som domicilejendomme. Ejendomme, som indeholder elementer af både domicil- og investeringsejendomme, opdeles forholdsmæssigt på de to aktivtyper.

Investeringsejendomme indregnes første gang til kostpris inklusive transaktionsomkostninger og måles efterfølgende til dagsværdi. Ved opgørelse af ejendommens dagsværdi anvendes en afkastbaseret model på de danske ejendomme. Disse segmenteres både på ejendommens beliggenhed og kvalitetsniveau. Værdiansættelsen af koncernens udenlandske ejendomme foretages af eksterne vurderingsmænd, idet lokal indsigt i udlandet i højere grad fordrer eksterne input. Ved opgørelse af afkastet i den afkastbaserede model for de enkelte ejendomme tages udgangspunkt i forventede lejeindtægter ved fuld udlejning af ejendommene. Forventede drifts-, administrations- og vedligeholdelsesomkostninger fratrækkes. Den herefter beregnede værdi korrigeres for indregnet tomgangsleje for en passende periode samt forventede omkostninger til større vedligeholdelsesarbejder, ligesom deposita og forudbetalte huslejer tillægges. Til brug for værdiansættelsen er der indhentet ekstern vurdering af markedisleje, og afkastsatserne er fastsat på baggrund af eksterne mægleres bedømmelse af markedsniveauet.

Periodisering af lejerabatter i form af lejefrie perioder, gradvis indfasning af markedisleje samt øvrige incitamentsaftaler indgår som en integreret del af værdien af investeringsejendomme. Periodiseringen justeres hvert år via lejeindtægter med et beløb svarende til forskellen mellem årets fakturerede lejeindtægt og den beregnede periodiserede lejeindtægt.

Afholdte omkostninger i form af nye eller forbedrede egenskaber, og som medfører en forøgelse af

dagsværdien opgjort umiddelbart før afholdelse af omkostningerne, tillægges anskaffelsesprisen som forbedringer.

Skovinvesteringsejendomme

Skovinvesteringsejendomme omfatter landområder beplantet med skov, som besiddes for at opnå indtægter fra salg af træ samt kapitalgevinster.

Skovinvesteringsejendomme indregnes første gang til kostpris inklusive transaktionsomkostninger og måles efterfølgende til dagsværdi. Ved opgørelse af skovinvesteringernes dagsværdi anvendes et vægtet gennemsnit af dagsværdierne i forskellige modeller. De hyppigst anvendte modeller omfatter nylige salg af sammenlignelige skovinvesteringsejendomme justeret for størrelse, beliggenhed og typer af træ samt DCF-modeller, hvor forventede fremtidige indtægter fra salg af skov og land tilbagediskonteres.

Dagsværdierne fastsættes af eksterne værdiansættelseseksperter specialiseret i skovinvesteringsejendomme.

Domicilejendomme

Domicilejendomme er ejendomme, som koncernen selv benytter til administration. Domicilejendomme indeholder både lejede og ejede ejendomme. Ejendomme, som indeholder elementer af både domicil- og investeringsejendom, opdeles forholdsmæssigt på de to ejendomstyper efter kvm.

Domicilejendomme indregnes til kostpris og måles efterfølgende til dagsværdi ved hjælp af en omvurderingsmodel. Der sker omvurdering ved hver kvartalsafslutning. Dagsværdien af domicilejendommene værdiansættes efter samme principper som koncernens investeringsejendomme.

Op- og nedskrivninger af en ejendom fra kostpris til dagsværdi indregnes i resultatopgørelsen.

Leasingaktiver måles ved første indregning til kostpris, hvilket svarer til den tilbagediskonterede værdi af de forventede huslejebetalinger. Leasingperioden, som ligger til grund for opgørelse af lejeforpligtelsen, svarer til den periode, hvor ATP som leasingtager, har ret til og forventer at anvende de underliggende aktiver.

Note 29: Anvendt regnskabspraksis, fortsat

Efterfølgende måles leasingaktivet til kostpris fratrukket akkumulerede af- og nedskrivninger. Leasingaktivet afskrives over den korteste periode af leasingperioden, og leasingaktivets brugstid og afskrivningerne indregnes lineært i resultatopgørelsen.

Leasingforpligtelsen måles efter første indregning til amortiseret kostpris, og en beregnet renteudgift indregnes i resultatopgørelsen.

Immaterielle aktiver

Immaterielle aktiver omfatter alene interne udviklingsprojekter.

Interne udviklingsprojekter

Udviklingsprojekter, der er klart definerede og identificerbare, hvor den tekniske udnyttelsesgrad, tilstrækkelige ressourcer og et potentielt fremtidigt marked eller anvendelsesmulighed i virksomheden kan påvises, og hvor det er hensigten at fremstille, markedsføre eller anvende projektet, indregnes som immaterielle anlægsaktiver, såfremt kostprisen kan opgøres pålideligt, og der er tilstrækkelig sikkerhed for den fremtidige nytteværdi. Øvrige udviklingsomkostninger indregnes i resultatopgørelsen, efterhånden som omkostningerne afholdes. Udviklingsomkostninger omfatter omkostninger, gager og afskrivninger, der kan henføres til koncernens udviklingsaktiviteter.

Interne udviklingsprojekter måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Afskrivning foretages lineært over aktivernes forventede brugstid, der sædvanligvis er fra 3 til 10 år. Aktivernes brugstid vurderes og reguleres om nødvendigt ved hver balancedag.

Nedskrivningstest

Immaterielle anlægsaktiver vurderes årligt for indikationer på værdiforringelse.

Foreligger der indikationer på værdiforringelse, foretages nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv eller gruppe af aktiver. Der foretages nedskrivning til genindvindingsværdien, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi. Genindvindingsværdi er den højeste værdi af kapitalværdi og salgsværdi fratrukket forventede omkostninger ved et salg. Kapitalværdien opgøres som nutidsværdien af de forventede nettopen-

gestrømme fra anvendelsen af aktivet eller aktivgruppen og forventede nettopengestrømme ved salg af aktivet eller aktivgruppen efter endt brugstid.

Garanterede ydelser

Garanterede ydelser opgøres til summen af opfyldelsespengestrømmene som består af de forventede fremtidige pengestrømme, tilbagediskonteret med relevant rentekurve samt en risikjustering for ikke-finansielle risici jf. nedenfor. De garanterede ydelser indeholder ubetalte, forfaldne pensionsydelse, der vedrører begivenheder indtruffet i regnskabsåret eller tidligere (erstatningshensættelser).

Diskonteringsrenten beregnes i overensstemmelse med det til Finanstilsynet anmeldte hensættelsesgrundlag med udgangspunkt i nuluponrentestrukturen på balancetidspunktet, der afspejler løbetiden på de garanterede ydelser. I 2023 er rentekurven tilpasset så der tillægges et illikviditetsspænd og for forpligtelser over 30 år anvendes en forwardrente på 3 pct. jf. note 28, side 124. Den således opgjorte rente er reduceret med skattesatsen i henhold til pensionsafkastbeskatningsloven, som udgør 15,3 pct.

Ændringer, som relaterer sig til ændringer i markedsrenten og ændringer i forkortelsen af løbetiden, indregnes i Finansielle forsikringsindtægter eller -udgifter. Ændringer, som relaterer sig til årets indbetalte bidrag opdatering af levetid og bonus indregnes ikke i resultatopgørelsen men som en direkte balancepostering.

Livrente med markedseksposering

Hensættelsen til Livrente med markedseksposering opgøres til kapitalværdien af ATP's pensionsforpligtelser vedr. Livrente med markedseksposering. Kapitalværdien regnes med en rente på 0 pct., da pensionsretighederne er op- eller nedskrevet med det realiserede afkast frem til balancetidspunktet.

Risikjustering

Hensættelsen til risikjustering afspejler den kompensation, som ATP foretager for at tage højde for usikkerheden forbundet med ikke-finansielle risici i opgørelsen af de fremtidige pengestrømme. For ATP består ikke-finansielle risici i det væsentligste af levetidsrisikoen. Idet bonuspotentialet kan dække uforudsete udgifter forbundet med eksempelvis uforudsete levetidsforbedringer,

er risikjusteringen beregnet som de ikke-finansielle risicis betydning for den investeringsmæssige risikotagning i bonuspotentialet, og ikke ved hjælp af konfidensniveaumetoden. Risikjusteringen beregnes ved at opgøre værdien af den reducerede investeringskapacitet, der skyldes eksistensen af ikke-finansielle risici.

De garanterede ydelser, Livrente med markedseksposering og risikjustering udgør samlet set **pensionsforpligtelser i alt**.

De ufordelte midler opgøres til det beløb, som svarer til den regnskabsmæssige værdi af de samlede aktiver med fradrag af pensionsforpligtelserne og summen af den regnskabsmæssige værdi af øvrige forpligtelser.

De ufordelte midler indeholder posterne:

Langsigtet supplerende hensættelse

Den langsigtede hensættelse er ufordelte midler, som ATP har valgt at styre mere langsigtet end bonuspotentialet. Hensættelsen opgøres i overensstemmelse med det hensættelsesgrundlag, som ATP har anmeldt til Finanstilsynet. Den Langsigtet supplerende hensættelse er givet ved de garanterede ydelser opgjort med markedsrentekurven uden illikviditetsspænd minus de garanterede ydelser opgjort med markedsrentekurven med illikviditetsspænd. Hertil er;

- risikjusteringen fratrukket,
- det akkumulerede afkast i den Supplerende afdækningsportefølje tillagt og
- de akkumulerede overførsler til bonuspotentialet fratrukket.

Bonuspotentialer

Bonuspotentialer udgør reserver, som udover den Langsigtet supplerende hensættelse ikke er fordelt til ATP's medlemmer. Bonuspotentialer opgøres til det beløb, som svarer til den regnskabsmæssige værdi af de samlede aktiver tilknyttet ATP med fradrag af de garanterede ydelser, Livrente med markedseksposering, risikjustering, Langsigtet supplerende hensættelse og summen af den regnskabsmæssige værdi af ATP's øvrige forpligtelser.

Reserverne kan udloddes som bonus. Tilskrivning af bonus overføres til de garanterede ydelser og Livrente med markedseksposering som en balancepostering,

og påvirker ikke resultat- og totalindkomstopgørelsen. Årets finansielle afkast efter skat med fradrag af, ændringer i opgørelsesrente og løbetidsforkortelse samt forrentning tilskrevet Livrente med markedseksposering og Langsigtet supplerende hensættelse udgør årets forrentning af bonuspotentialet. Forrentningen af bonuspotentialet, som indgår i resultatopgørelsesposten "Finansielle forsikringsindtægter eller -udgifter" medfører, at resultatopgørelsen for ATP vil udvise et 0-resultat. En andel af årets indbetalinger, afløb på forventede udbetalinger og omkostninger og opdatering af levetid overføres til bonuspotentialet. Bonuspotentialet stiger og falder således i takt med størrelsen af årets forrentning af bonuspotentialet, indbetalinger, afløb, opdatering af levetid og tilskrivning af bonus.

Pengestrømsopgørelse

Koncernens pengestrømsopgørelse viser pengestrømme for året opdelt på drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet, årets forskydning i likvide beholdninger samt koncernens likvide beholdning ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrømme fra driftsaktivitet præsenteres direkte og opgøres som indbetalte bidrag med fradrag af udbetalte pensionsydelse. Endvidere medtages modtagne forvaltningsindtægter, indbetalinger vedrørende administration, betalinger til leverandører og medarbejdere samt skatter og afgifter.

Pengestrømme fra investeringsaktivitet omfatter regnskabsårets købs- og salgsbevægelser vedrørende obligationer, kapitalandele, afledte finansielle instrumenter, udlån, repo- og reverseforretninger, investeringsejendomme samt immaterielle anlægsaktiver og driftsmateriel.

Pengestrømme fra finansieringsaktivitet omfatter regnskabsårets transaktioner med minoritetsinteressent.

Likvide beholdninger omfatter kontanter og indestående på anfordringskonti samt tidsindskud med en oprindelig restløbetid på under tre måneder.

Note 30: Væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger

Ved udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet foretager ledelsen skøn, opstiller forudsætninger og foretager vurderinger, der påvirker de regnskabsmæssige rapporterede forhold.

Regnskabsmæssige vurderinger

Ledelsen har foretaget en række vurderinger i forbindelse med anvendelse af koncernens regnskabspraksis. De væsentligste regnskabsmæssige vurderinger vedrører følgende områder:

Måling af skovinvesteringsejendomme

Skovinvesteringsejendomme består af biologiske aktiver (træer), land samt CO₂-kvoter. ATP betragter skovinvesteringsejendomme som et samlet og integreret investeringsaktiv, hvilket skyldes, at der typisk sker realisation af skovinvesteringsejendommene ved salg af den samlede ejendom inkl. land og CO₂-kvoter og kun i mindre grad ved høst og salg af de biologiske aktiver. Skovinvesteringsejendomme anses derfor som en samlet enhed, der indregnes til dagsværdi med værdireguleringer over resultatopgørelsen og præsenteres som en del af 'Investeringsejendomme'.

Danske kroner er funktionel valuta i alle datterselskaber
ATP Koncernen foretager investeringer i hele verden og har som en konsekvens af dette også udenlandske datterselskaber. Kendetegnen for de udenlandske datterselskaber er, at de fungerer som investeringsselskaber uden selvstændig driftsaktivitet, idet formålet med disse investeringer ligesom koncernens investeringer i øvrigt er at investere medlemmernes bidrag og opnå et afkast, der sikrer stabile pensionsydelse til medlemmerne i danske kroner. Det er ledelsens vurdering, at den relevante valuta for måling og vurdering af disse investeringer også er danske kroner.

ATP's forretningsmodel

ATP's forretningsmodel er at styre og vurdere aktiver og forpligtelser på grundlag af ændringer i dagsværdien i overensstemmelse med ATP's risikostyringsstrategi. Derfor måles de garanterede ydelser og de tilknyttede investeringsaktiver til dagsværdi med indregning af værdiregulering over resultatopgørelsen, uanset at visse investeringsaktiver i udgangspunktet opfylder betingelserne for måling til amortiseret kostpris, herunder obligationer, udlån og tilgodehavender hos kreditinstitutter.

Anlægsaktiver, som besiddes med henblik på salg

I koncernen sker der løbende tilpasninger af den investerede kapital, og i den forbindelse træffes der løbende ledelsesmæssige beslutninger om salg af aktiver. Dette omfatter også illikvide aktiver med en længere salgsproces. Eksempelvis kan ledelsen beslutte at sælge én ejendom for i stedet at investere i andre ejendomme, som er på et andet udviklingsstadium eller har en anden beliggenhed. ATP betragter dette som løbende porteføljepleje og betragter ikke aktiverne, som 'aktiver, der besiddes med henblik på salg' iht. IFRS5.

Måling af associerede virksomheder, joint ventures og tilknyttede virksomheder til dagsværdi

Associerede virksomheder og joint ventures måles i koncernregnskabet og i årsregnskabet til dagsværdi iht. IFRS9 med henvisning til de særlige bestemmelser i IAS28, associerede virksomheder, der gælder for visse investeringsselskaber, herunder pensionselskaber. Ligeledes måles kapitalandele i tilknyttede virksomheder til dagsværdi i ATP's årsregnskab. Ledelsen begrundede denne praksis med, at disse investeringer indgår på lige fod med andre investeringer i ATP's forretningsmodel, hvor aktiver og forpligtelser styres og vurderes på grundlag af ændringer i dagsværdien i overensstemmelse med ATP's risikostyringsstrategi, jf. beskrivelsen ovenfor af ATP's forretningsmodel.

Aktivisering af pensionsafkastskattemæssige underskud til fremførsel

ATP's skattepligtige indkomst kan blive kraftigt påvirket af renteændringer, hvor rentestigninger vil føre til kurstab på beholdningen af obligationer og swaps. Dette hidrører primært fra afdækningsforretningen, hvor udsving ikke har nogen effekt på evnen til at skabe overskud fremadrettet.

ATP lagerbeskattes af værdiændringer, hvorfor kursgevinster i det ene år kan føre til en stor skattepligtig indkomst, mens efterfølgende kurstab kan medføre skattemæssige underskud til fremførsel. Den skattemæssige værdi af underskud til fremførsel aktiveres, da det er ledelsens skøn, at underskuddene vil blive anvendt på et fremtidigt tidspunkt. ATP har – når der ses bort fra påvirkningen fra renteændringer – en underliggende positiv skattepligtig indkomst bestående af renteindtægter fra obligationer, udlån og swaps samt indtægter fra investeringsejendomme og skovinvesteringer, som vil kunne modregnes i de skattemæssige underskud til fremførsel.

Præsentation af udlån, der er en integreret del af aktieinvesteringer

Investeringer i associerede virksomheder, joint ventures og kapitalandele i andre virksomheder struktureres ofte som en kombination af egenkapitalinvestering og udlån til de pågældende virksomheder. I de tilfælde, hvor alle investorer har forholdsmæssigt den samme andel af både udlån og egenkapitalinvestering, og hvor der ikke er væsentlig fremmedfinansiering i selskabet i øvrigt, anses risikoen på udlånet at være identisk med risikoen på egenkapitalinvesteringen. ATP anser sådanne udlån som en integreret del af egenkapitalinvesteringen og præsenterer derfor både udlånet og egenkapitalinvesteringen som kapitalandele, der begge måles til dagsværdi med værdireguleringer over resultatopgørelsen.

Regnskabsmæssige skøn

Opgørelsen af den regnskabsmæssige værdi af visse aktiver og forpligtelser kræver skøn og forudsætninger om fremtidige begivenheder. Ledelsen baserer sit skøn på erfaring samt en række andre forudsætninger, som ledelsen vurderer rimelige og relevante under de givne

omstændigheder. ATP's ledelse anser følgende skøn for væsentlige for udarbejdelse af koncernregnskabet:

- Skøn i forbindelse med fastlæggelse af dagsværdien for kapitalandele, obligationer og udlån er beskrevet i note 10 og 11.
- Skøn i forbindelse med værdiansættelse af koncernens investeringsejendomme er beskrevet i note 12.
- Skøn i forbindelse med værdiansættelse af afledte finansielle instrumenter er beskrevet i note 14.
- Skøn i forbindelse med værdiansættelse af garanterede ydelser, hvor de væsentligste vedrører diskonteringsfaktor samt forventning om fremtidige levealder for ATP's medlemmer. For Livrente med markedseksposering vedrører skøn alene forventning om fremtidig levealder. I note 16 fremgår de væsentligste forudsætninger anvendt i forbindelse med værdiansættelsen af de garanterede ydelser.

Intern Revisions påtegning

Til repræsentantskabet

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Arbejdsmarkedets Tillægspension for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2023, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, pengestrømsopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis for såvel koncernen som modervirksomheden. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter IFRS Accounting Standards som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav i 'Bekendtgørelse om finansielle rapporter for Arbejdsmarkedets Tillægspension'.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og modervirksomhedens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2023 samt af resultatet af koncernens og modervirksomhedens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2023 i overensstemmelse med IFRS Accounting Standards som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav i 'Bekendtgørelse om finansielle rapporter for Arbejdsmarkedets Tillægspension'.

Den udførte revision

Vi har udført revisionen i overensstemmelse med Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i Arbejdsmarkedets Tillægspension, Arbejdsmarkedets Erhvervs sygdomssikring, Lønmodtagernes Dyrtdsfond og internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen med henblik på at opnå høj grad af sikkerhed for, at koncernregnskabet og årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

Revisionen er planlagt og udført, således at vi har vurderet de forretningsgange og interne kontrolprocedurer, herunder den af ledelsen tilrettelagte risikostyring, der er rettet mod regnskabsaflæggelsesprocessen og væsentlige forretningsmæssige risici.

En revision omfatter udførelse af revisionshandling for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i koncernregn-

skabet og årsregnskabet. De valgte revisionshandling afhænger af revisors vurdering, herunder vurdering af risici for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikouurderingen overvejer revisor interne kontroller, der er relevante for Arbejdsmarkedets Tillægspensions udarbejdelse af et koncernregnskab og årsregnskab, der giver et retvisende billede. Formålet hermed er at udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne. En revision omfatter endvidere en vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af koncernregnskabet og årsregnskabet. Vores revision har omfattet de væsentlige og risikofyldte områder, og det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet, årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen, eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, hvorvidt ledelsesberetningen indeholder de krævede oplysninger i henhold til 'Bekendtgørelse om finansielle rapporter for Arbejdsmarkedets Tillægspension'.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er udarbejdet i overensstemmelse med 'Bekendtgørelse om finansielle rapporter for Arbejdsmarkedets Tillægspension', og at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Hillerød, den 7. februar 2024

Per Graabæk Ventzel
Revisionschef

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til repræsentantskabet

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Arbejdsmarkedets Tillægspension for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2023, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, pengestrømsopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som modervirksomheden. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter IFRS Accounting Standards som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav i 'Bekendtgørelse om finansielle rapporter for Arbejdsmarkedets Tillægspension'.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og modervirksomhedens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2023 samt af resultatet af koncernens og modervirksomhedens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023 i overensstemmelse med IFRS Accounting Standards som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav i 'Bekendtgørelse om finansielle rapporter for Arbejdsmarkedets Tillægspension'.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisionsudvalget og bestyrelsen.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit 'Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet'. Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisorers etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Vi blev første gang valgt som revisor for Arbejdsmarkedets Tillægspension den 4. februar 2009 og er genvalgt årligt ved repræsentantskabsbeslutning i en sammenhængende opgaveperiode på 15 år frem til og med regnskabsåret 2023.

Vi blev genudpeget den 9. februar 2019 efter en udbudsprocedure.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2023. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Implementering af ny regnskabsbekendtgørelse, herunder den internationale regnskabsstandard IFRS17 om Forsikringskontrakter	
Centralt forhold	Arbejdsmarkedets Tillægspension har med virkning for regnskabsåret 2023 implementeret regnskabsbekendtgørelsen om finansielle rapporter for Arbejdsmarkedets Tillægspension af 12. december 2023, herunder implementering af den internationale regnskabsstandard IFRS 17 om Forsikringskontrakter.
	Dette har haft en væsentlig indvirkning på opstillingen af resultatopgørelsen, underopdeling af de pensionsmæssige hensættelser og noter, samt ændring af diskonteringsrenten, der bruges til opgørelse af de pensionsmæssige hensættelser.
Revision af det centrale forhold	Vi henviser til anvendt regnskabspraksis, note 28, for en yderligere beskrivelse og opgørelse af beløbsmæssig effekt. Sammenfattende har ændringerne medført, at bonuspotentialer er reduceret med 3 mia.kr. pr. 1.1.2023
	IFRS17 er en kompleks regnskabsstandard, der kræver væsentlige fortolkninger og antagelser i forbindelse med implementeringen.
Vi har derfor vurderet, at implementeringen af IFRS17 er et centralt forhold for revisionen, særligt i relation til fortolkninger og antagelser i forbindelse med tilpasningen af regnskabsposter og noter, samt metode til diskontering af hensættelser.	
Baseret på vores risikovurdering har vi gennemgået de af ledelsen anlagte fortolkninger og antagelser i forbindelse med tilpasningen af regnskabsposter og noter, samt metode til diskontering af hensættelser.	
Vores revisionshandling, hvori vi har inddraget vores egne nationale og internationale IFRS17-specialister samt kvalificerede aktuarer, har blandt andet omfattet følgende elementer:	
<ul style="list-style-type: none"> Vurdering af rimeligheden af ledelsens fortolkninger og antagelser foretaget i forbindelse med implementeringen af IFRS17, og hvorvidt de er i overensstemmelse med standarden. Vurdering af den anvendte metode til fastsættelse af diskonteringsrenten, herunder illikviditetstillæg. Vurdering af, om opstillingen af og indholdet i posterne i resultatopgørelsen, herunder ændring af sammenligningstal, er i overensstemmelse med kravene i standarden. Vurdering af, om ændringerne af og indholdet i noterne i årsregnskabet er i overensstemmelse med kravene i regnskabsbekendtgørelsen og standarden. 	

Den uafhængige revisors revisionspåtegning, fortsat

Måling af unoterede investeringer		Måling af garanterede ydelser	
Centralt forhold	<p>Unoterede investeringer udgør 146,1 mia.kr. pr. 31. december 2023 (2022: 153,1 mia.kr.) for koncernen.</p> <p>Unoterede investeringer består af investeringer i ejendomme, kapitalfonde, infrastrukturfonde, unoterede aktier og udlånsporteføljer. Måling af unoterede investeringer vurderes at være et centralt forhold ved revisionen, idet målingen er påvirket af ledelsesmæssige skøn, antagelser om fremtidige begivenheder og særligt for 2023 de makroøkonomiske usikkerheder.</p> <p>Vi har vurderet, at de væsentligste risici kan henføres til ændringer i forudsætninger samt anvendte metoder og modeller. Ændringer i forudsætninger og de anvendte metoder og modeller kan have væsentlig indvirkning på målingen af unoterede investeringer.</p> <p>Forudsætninger med størst ledelsesmæssigt skøn omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vurdering af fremtidige pengestrømme Fastsættelse af afkastkrav Fastsættelse af værdiansættelsesmultipler Fastsættelse af rentekurver og kreditspændstillæg <p>Ledelsen har nærmere beskrevet målingen af unoterede investeringer i note 19, Finansielle aktiver og forpligtelser samt afkast og note 15, Dagsværdi.</p>	Centralt forhold	<p>Garanterede ydelser udgør for koncernen 565,0 mia.kr. pr. 31. december 2023 (2022: 538,6 mia.kr.).</p> <p>Måling af garanterede ydelser vurderes at være et centralt forhold ved revisionen, idet opgørelsen af garanterede ydelser er kompleks og i et betydeligt omfang er påvirket af regnskabsmæssige skøn baseret på ledelsesmæssige vurderinger og antagelser vedrørende fremtidige begivenheder. Vi har vurderet, at de væsentligste risici kan henføres til ændringer i antagelser samt anvendte metoder og modeller. Ændringer i antagelser og anvendte metoder og modeller kan have væsentlig indvirkning på målingen af garanterede ydelser.</p> <p>Områderne med de største ledelsesmæssige skøn omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> Modeller for værdiansættelse af garanterede ydelser. Opgørelse af forventet fremtidig levealder (levetidsmodellen SAINT). Fastsættelse af diskonteringsrente. <p>Ledelsen har nærmere beskrevet målingen af garanterede ydelser i note 16, pensionsmæssige hensættelser</p>
	Revision af det centrale forhold		<p>Baseret på vores risikovurdering har vi gennemgået den af ledelsen foretagne værdiansættelse af unoterede investeringer og vurderet de fastlagte forudsætninger samt de anvendte metoder og modeller.</p> <p>Vores gennemgang har omfattet følgende elementer:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vurdering af kontroller for værdiansættelse af unoterede investeringer, herunder processer for fastlæggelse af forudsætninger. Vurdering af forudsætninger med størst ledelsesmæssigt skøn, herunder de makroøkonomiske usikkerheders påvirkning herpå. Vurdering af de anvendte metoder og modeller ved at anvende vores branchekendskab og erfaring med fokus på bl.a. ændringer sammenlignet med sidste år.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med IFRS Accounting Standards som godkendt af EU og danske oplysningskrav i 'Bekendtgørelse om finansielle rapporter for Arbejdsmarkedets Tillægspension'. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og virksomhedens evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller virksomheden, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandling som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af

besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og virksomhedens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og virksomhedens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og virksomheden ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncernregnskabet og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med

Den uafhængige revisors revisionspåtegning, fortsat

rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed, og, hvor det er relevant, anvendte sikkerhedsforanstaltninger eller handlinger foretaget for at eliminere trusler.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele, den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til 'Bekendtgørelse om finansielle rapporter for Arbejdsmarkedets Tillægspension'.

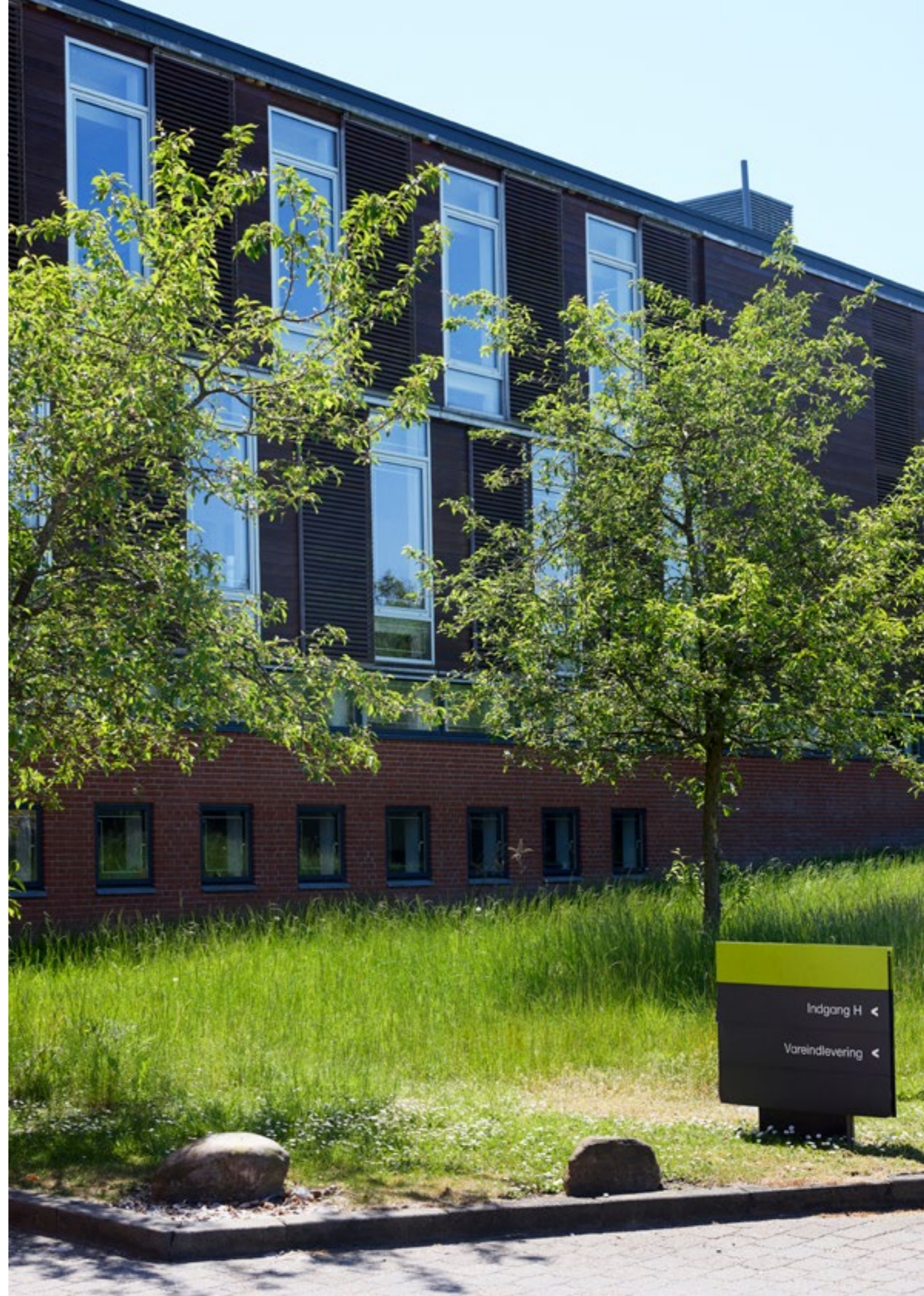
Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med 'Bekendtgørelse om finansielle rapporter for Arbejdsmarkedets Tillægspension'. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Hillerød, den 7. februar 2024

Deloitte
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 96 35 56

Jacques Peronard
statsautoriseret revisor
MNE-nr. 16613

Lars Kronow
statsautoriseret revisor
MNE-nr. 19708

Ledelseshverv og kompetencer

145 Koncernledelsens øvrige ledelseshverv

146 Bestyrelsens kompetencer, øvrige ledelseshverv mv. 2023

Koncernledelsens øvrige ledelseshverv

Nedenfor følger oversigt over de hverv, jf. nærmere ATP-lovens § 24 d, stk. 8, som bestyrelsen har godkendt for personer, der ifølge lov eller vedtægtsbestemmelse er ansat af bestyrelsen.

Administrerende direktør Martin Præstegaard

Ingen hverv

Chief Financial Officer (CFO) Pernille Vastrup

- ATP Koncernen
- Bestyrelsesmedlem i ATP Ejendomme A/S
- Bestyrelsesmedlem i ATP Private Equity Partners IV-VIII K/S
- Bestyrelsesmedlem i ATP Private Equity K/S
- Bestyrelsesmedlem i ATP Real Estate Partners I K/S
- Bestyrelsesmedlem i Private Equity Advisors AIFM A/S
- Bestyrelsesmedlem i Kapitalforeningen ATP Invest

Investeringsdirektør (CIO) Mikkel Svenstrup

- ATP Koncernen
- Bestyrelsesformand i ATP Ejendomme A/S
- Bestyrelsesformand i ATP Private Equity Partners IV-VIII K/S
- Bestyrelsesformand i ATP Private Equity K/S
- Bestyrelsesformand i ATP Timberland Invest K/S
- Bestyrelsesformand i ATP Real Estate Partners I K/S
- Bestyrelsesformand i Private Equity Advisors AIFM A/S

Chief Risk Officer (CRO) Kim Johansen

- ATP Koncernen
- Bestyrelsesmedlem i ATP Ejendomme A/S
- Bestyrelsesmedlem i ATP Private Equity Partners IV-VIII K/S
- Bestyrelsesmedlem i ATP Private Equity K/S

- Bestyrelsesmedlem i ATP Real Estate Partners I K/S
- Bestyrelsesmedlem i Private Equity Advisors AIFM A/S

Koncerndirektør Pension & Erhvervs sikring Anne Kristine Axelsson

- ATP Koncernen
- Bestyrelsesformand i ATP PensionService A/S

IT- og teknologidirektør (CITO) Haktan Bulut

- Andre hverv
- Ejer og administrerende direktør i FR-HB HOLDING ApS
- Bestyrelsesmedlem i FIVEVC ApS.

Koncerndirektør og direktør for Udbetaling Danmark Kristine Stenhuus

- Andre hverv
- Bestyrelsesmedlem i IT-universitetet

Ansvarshavende aktuar Camilla Fredsgaard Larsen

- ATP Koncernen
- Ansvarshavende aktuar i Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring
- Andre hverv
- Fuldt ansvarlig deltager i enkeltmandsvirksomheden "6.Generation på Møngevej 8 v/Camilla Christina Larsen" (fritidslandbrug).

Revisionschef Per Ventzel

Ingen hverv

Bestyrelsens kompetencer, øvrige ledelseshverv mv. 2023

Bestyrelsesformand Torben M. Andersen

Født: 1956

Anciennitet: indtrådt i 2018 - udnævnelsesperiode udløber i 2024

Kompetencer:

- Udbredt erfaring og viden om økonomiske forhold – herunder udvikling og anvendelse af økonomiske modeller
- Bestyrelseshverv samt formand i en lang række regeringsnedsatte kommissioner og udvalg samt rådgivningsopgaver i en række lande, OECD, Verdensbanken og EU-kommissionen
- Udbredt kendskab til politik og samfund, herunder stakeholderhåndtering
- Erfaringer med design af pensionsordninger, pensionsmodeller og risikostyring
- Mangeårig erfaring med forskning og bedømmelsesudvalg
- Erfaringer fra internationale netværk

Uddannelse:

- Ph.D. CORE Université Catholique, Louvain-la-Neuve, Belgien
- Lic. oecon. (Ph.D.) Aarhus Universitet
- M.Sc. London School of Economics
Deltaget i ATP's bestyrelsesuddannelse på CBS

Andre ledelseshverv:

- Formand for bestyrelsen i Lønmodtagernes Garantifond
- Formand for bestyrelsen i Arbejdsmarkedets Fond for Udstationerede
- Formand for bestyrelsen for Seniorpensionsheden
- Medlem af bestyrelsen i Politiken-Fonden og i A/S Politiken Holding
- Næstformand for bestyrelsen i Industriens Fond
- Medlem af bestyrelsen i Aarhus Universitets Forskningsfond, herunder AUFF Holding P/S
- Medlem af bestyrelsen i Forskningsfondens Ejen-

domsselskab Erhverv P/S og Bolig P/S

- Medlem af Rådet for Afkastforventninger, nedsat af F&P og Finans Danmark
- Formand for bestyrelsen i DREAM-modelgruppe og MAKRO-modelgruppe
- Formand for Grønlands Økonomiske Råd
- Medlem af Det Økonomiske Råd
- Medlem af det Systemiske Risikoråd Færøerne
- Medlem af bestyrelsen i Nationaløkonomisk Forening
- Medlem af bestyrelsen i Aarhus Symposium
- Medlem af bestyrelsen i Parkkollegierne P/S
- Medlem af Rockwool Fondens programkomité for forskning
- Ejer af Østergaard-Stutteri Reskelund v/Andersen og Mahler

Deltagelse i ordinære møder:

- Bestyrelse (formand) – deltaget i 7 møder ud af 7
- Forretningsudvalg (formand) – deltaget i 7 møder ud af 7
- Revisionsudvalg – deltaget i 4 møder ud af 4
- Risikoudvalg (formand) – deltaget i 4 møder ud af 4

Arbejdsgiverrepræsentanter

Adm. direktør Jacob Holbraad

Født: 1968

Anciennitet: indtrådt i 2015 - udpegningsperiode udløber i 2026

Kompetencer:

- Ledelseserfaring som administrerende direktør for DA samt ledende stillinger i statsadministrationen
- Mangeårig erfaring med politiske forhold – herunder økonomisk politik samt interessent-

og stakeholderhåndtering

- Erfaring og viden om økonomiske og samfundsmæssige forhold og analyser samt udarbejdelse og implementering af strategier og planer
- Erfaring og viden om ATP's strategi, opgaver og samfundsmæssige rolle
- Indgående kendskab til nationale og internationale arbejdsmarkedsmæssige forhold

Uddannelse:

- Cand.scient.pol. fra Københavns Universitet
- Deltaget i ATP's bestyrelsesuddannelse på CBS

Andre ledelseshverv:

- Adm. direktør i Dansk Arbejdsgiverforening
- Medlem af bestyrelsen i Lønmodtagernes Garantifond
- Medlem af bestyrelsen i Arbejdsmarkedets Fond for Udstationerede
- Medlem af bestyrelsen for Seniorpensionsheden
- Medlem af Det Økonomiske Råd
- Formand for bestyrelsen og medlem af revisionsudvalget i PFA Pension
- Formand for bestyrelsen og medlem af koncernrevisionsudvalget i PFA Holding A/S
- Formand for bestyrelsen i PFA-Fonden
- Formand for bestyrelsen i PFA Brug Livet Fonden
- Medlem af eksekutivkomiteen i BusinessEurope

Deltagelse i ordinære møder:

- Bestyrelse – deltaget i 7 møder ud af 7
- Forretningsudvalg – deltaget i 7 møder ud af 7
- Revisionsudvalg – deltaget i 4 møder ud af 4

Adm. direktør Lars Sandahl Sørensen

Født: 1963

Anciennitet: indtrådt i 2019 - udpegningsperiode udløber i 2024

Kompetencer:

- Væsentlig ledelseserfaring bl.a. som administrerende direktør for Dansk Industri, koncerndirektør i SAS og bestyrelseshverv
- Indgående kendskab til nationale og internationale erhvervs- og arbejdsmarkedsmæssige forhold
- Bredt kendskab til politik, økonomi og samfund,

herunder stakeholderhåndtering

- Erfaring og viden om ATP's strategi, opgaver og samfundsmæssige rolle

Uddannelse:

- MSc i Economics & Management, Kansai Gaidai University, Stanford University og St. Cloud University

Andre ledelseshverv:

- Adm. direktør i Dansk Industri
- Medlem af bestyrelsen i Lønmodtagernes Garantifond
- Medlem af bestyrelsen i Arbejdsmarkedets Fond for Udstationerede
- Medlem af bestyrelsen for Seniorpensionsheden
- Næstformand for bestyrelsen i PensionDanmark og PensionDanmark Holding A/S
- Formand for bestyrelsen i A/S af 3. juni 1986
- Medlem af bestyrelsen i Københavns Lufthavne A/S
- Ejer af Sandahl v/Lars Sandahl Sørensen

Deltagelse i ordinære møder:

- Bestyrelse – deltaget i 7 møder ud af 7

Adm. direktør Brian Mikkelsen

Født: 1966

Anciennitet: indtrådt i 2020 - udpegningsperiode udløber i 2026

Kompetencer:

- Ledelseserfaring bl.a. som administrerende direktør for Dansk Erhverv, tidligere kultur-, justits-, økonomi- og erhvervsminister samt bestyrelseshverv
- Indgående kendskab til nationale og internationale erhvervs- og arbejdsmarkedsmæssige forhold
- Bredt kendskab til politik, økonomi og samfund, herunder stakeholderhåndtering
- Erfaring og viden om ATP's strategi, opgaver og samfundsmæssige rolle

Uddannelse:

- Cand.scient.pol. fra Københavns Universitet

Andre ledelseshverv:

- Adm. direktør i Dansk Erhverv
- Medlem af bestyrelsen i Lønmodtagernes Garantifond
- Medlem af bestyrelsen i Arbejdsmarkedets Fond for Udstationerede
- Medlem af bestyrelsen for Seniorpensionsenheden
- Medlem af bestyrelsen i PensionDanmark A/S og PensionDanmark Holding A/S
- 1. næstformand for bestyrelsen i Kraks Fond
- Generalsekretær for International Chamber of Commerce Denmark
- Medlem af direktionen i EWM-BM Invest ApS
- Medlem af bestyrelsen i Ove K. Invest A/S
- Medlem af Olympisk Idrætsforum

Deltagelse i ordinære møder:

- Bestyrelse – deltaget i 6 møder ud af 7

Professionelt bestyrelsesmedlem Vibeke Krag

Født: 1962

Anciennitet: indtrådt i 2020 - udpegningsperiode udløber i 2026

Kompetencer:

- Ledelseserfaring som koncerndirektør i Codan A/S (2006-2014) og bestyrelseshverv
- Mangeårig erfaring med finansiel regulering
- Viden om og erfaring med digitalisering, IT og processer
- Indgående kendskab til økonomiske, finansielle, forsikringsmæssige og regnskabsmæssige forhold
- Viden om og erfaring med risikostyring og kreditmæssige forhold
- Bredt kendskab til virksomheder med betydelige kundeporteføljer, investeringsporteføljer, samfundsbetydning og stakeholderhåndtering
- Erfaring og viden om ATP's strategi, opgaver og samfundsmæssige rolle

Uddannelse:

- Board Leadership Masterclass, CBS
- Strategy, Innovation, Leadership, Insead
- Cand.jur. fra Københavns Universitet

Andre ledelseshverv:

- Medlem af bestyrelsen i Lønmodtagernes Garantifond
- Medlem af bestyrelsen i Arbejdsmarkedets Fond for Udstationerede
- Medlem af bestyrelsen for Seniorpensionsenheden
- Medlem af bestyrelsen og formand for revisionsudvalget i Gjensidige Forsikring ASA
- Medlem af Investment Advisory Board i Forenet Kredit
- Medlem af bestyrelsen og risikoudvalget i Nykredit A/S
- Medlem af bestyrelsen og risikoudvalget i Nykredit Realkredit A/S
- Medlem af Udpegningsorganet, Københavns Universitet
- Medlem af fakultetet, Copenhagen Business School, CBS Executive
- Medlem af Konkurrencerådet, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
- Redaktør, Erhvervsjuridisk Tidsskrift, Karnov Group

Deltagelse i ordinære møder:

- Bestyrelse – deltaget i 7 møder ud af 7
- Risikoudvalg – deltaget i 4 møder ud af 4

Regionsrådsmedlem Mogens Nørgård

Født: 1957

Anciennitet: indtrådt i 2022 – udpegningsperiode udløber i 2024

Kompetencer:

- Ledelseserfaring bl.a. fra Region Nordjylland og bestyrelseshverv
- Erfaring bl.a. fra politisk arbejde i regionen, som folketingsmedlem samt som virksomhedsleder og boligudlejer
- Bredt kendskab til politik og samfund, herunder stakeholderhåndtering
- Erfaring og viden om ATP's strategi, opgaver og samfundsmæssige rolle

Uddannelse:

- Erhvervsuddannelse, tømrer

Andre ledelseshverv:

- 2. næstformand i Region Nordjylland
- Medlem af bestyrelsen i Lønmodtagernes Garantifond
- Medlem af bestyrelsen i Arbejdsmarkedets Fond for Udstationerede
- Medlem af bestyrelsen for Seniorpensionsenheden
- Medlem af bestyrelsen i Danske Regioner
- Formand for bestyrelsen for Hospice Vangen S/I
- Formand for bestyrelsen for Thy-Mors HF og VUC
- Medlem af bestyrelsen i AMGROS
- Medlem af bestyrelsen i Ravnsholt Fond
- Ejer af Mogens Nørgård Consult

Deltagelse i ordinære møder:

- Bestyrelse – deltaget i 7 møder ud af 7

Professionelt bestyrelsesmedlem Anne Gram

Født: 1965

Anciennitet: indtrådt i oktober 2023 - udpegningsperiode udløber i 2025

Kompetencer:

- Mangeårig bestyrelseserfaring
- Udbredt erfaring og viden om finansielle markeder, formueforvaltning og bæredygtige investeringer
- Indgående kendskab til økonomiske forhold og analyser samt udarbejdelse og implementering af investeringsstrategi
- Erfaring og viden om klimaforandring, grøn omstilling og klimarisici for investeringer
- Erfaring og viden om risikobudgettering og -styring, resultatmåling og evaluering
- Viden om ATP's strategi, opgaver og samfundsmæssige rolle

Uddannelse:

- Chartered Financial Analyst, CFA Institute
- Cand.merc.int, CBS

Andre ledelseshverv:

- Medlem af bestyrelsen i ABP (NL)
- Medlem af bestyrelsen i Lønmodtagernes Garantifond
- Medlem af bestyrelsen i Arbejdsmarkedets Fond for Udstationerede

- Medlem af bestyrelsen i Seniorpensionsenheden
- Formand for investeringsudvalget IBM pensionskasse NL
- Medlem af investeringsudvalget Lægernes pensionskasse NL
- Medlem af investeringsudvalget ING pensionskasse
- Formand for internt tilsyn HAL Pension Fund
- Formand for bestyrelsen af ASN Impact Investors
- Medlem af Sustainable Pensions Investment Lab
- Medlem af bestyrelsen i Eumedion
- Medlem af Chartered Financial Analyst Society Netherlands

Deltagelse i ordinære møder:

- Bestyrelse – deltaget i 2 møder ud af 2
- Risikoudvalg – deltaget i 1 møde ud af 1

Lønmodtagerrepræsentanter

Formand Morten Skov Christiansen

Født: 1982

Anciennitet: indtrådt i maj 2023 - udpegningsperiode udløber i 2024

Kompetencer:

- Ledelseserfaring som formand for FH samt formand for LD og formand for LO Hovedstaden
- Lang forbunds- og bestyrelseserfaring fra arbejde i DSU, Dansk Metal, LO og FH.
- Bredt kendskab til politik og samfund, herunder stakeholderhåndtering
- Erfaring og viden om ATP's strategi, opgaver og samfundsmæssige rolle
- Erfaring med pension og forsikring
- Erfaring og viden om budgetter og regnskaber
- Indgående kendskab til nationale og internationale arbejdsmarkedsmæssige forhold

Uddannelse:

- Elektronikmekaniker fra Frederiksberg Tekniske Skole
- Community Organizer i "Movement For Change" (2012)
- Kollektiv Arbejdsret 2018-2019
- CBS Bestyrelsesuddannelse

Andre ledelseshverv:

- Formand for Fagbevægelsens Hovedorganisation
- Medlem af bestyrelsen i Lønmodtagernes Garantifond
- Medlem af bestyrelsen i Arbejdsmarkedets Fond for Udstationerede
- Medlem af bestyrelsen for Seniorpensionsenheden
- Medlem af Samarbejdsrådet DKF/LO
- Formand for bestyrelsen i LD Fonde
- Medlem af bestyrelsen i Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
- Ordinær dommer ved Arbejdsretten
- Medlem af Danmarks Nationalbanks repræsentantskab
- Medlem af Det Økonomiske Råd

Deltagelse i ordinære møder:

- Bestyrelse – deltaget i 5 møder ud af 5
- Forretningsudvalg – deltaget i 2 møder ud af 4
- Revisionsudvalg – deltaget i 2 møder ud af 3

Cheføkonom Jonas Schytz Juul

Født: 1979

Anciennitet: indtrådt i 2021 - udpegningsperiode udløber i 2024

Kompetencer:

- Erfaring som cheføkonom i Fagbevægelsens Hovedorganisation, samt fra Social- og Indenrigsministeriet og Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.
- Bredt kendskab til politik og samfund, herunder stakeholder- og interessenthåndtering
- Erfaring og viden om ATP's strategi, opgaver og samfundsmæssige rolle
- Erfaring og viden om administration og IT, herunder organisationsudvikling
- Indgående kendskab til nationale og internationale arbejdsmarkedsmæssige forhold
- Indgående kendskab til samfundsmæssige økonomiske forhold.

Uddannelse:

- Cand.polit. fra Københavns Universitet
- Master i økonomi, University of Essex

Andre ledelseshverv:

- Cheføkonom og afdelingschef i Fagbevægelsens Hovedorganisation
- Medlem af bestyrelsen i Lønmodtagernes Garantifond
- Medlem af bestyrelsen i Arbejdsmarkedets Fond for Udstationerede
- Medlem af bestyrelsen for Seniorpensionsenheden
- Medlem af bestyrelsen i LD Fonde
- Medlem af bestyrelsen i Arbejderbevægelsens Erhvervsråd

Deltagelse i ordinære møder:

- Bestyrelse – deltaget i 7 møder ud af 7

Økonom Ingerlise Buck

Født: 1959

Anciennitet: indtrådt i april 2023 - udpegningsperiode udløber i 2026

Kompetencer:

- Erfaring som økonomisk konsulent i Fagbevægelsens Hovedorganisation samt tidligere som afdelingsleder og projektleder samme sted.
- Indgående viden om det danske pensionssystem og de danske arbejdsmarkedspensioner
- Lang erfaring og viden om ATP's strategi, opgaver og samfundsmæssige rolle
- Bredt kendskab til politik og samfund
- Stort indblik i danske arbejdsmarkedshold

Uddannelse:

- Cand.polit., Københavns Universitet

Andre ledelseshverv:

- Økonom i Fagbevægelsens Hovedorganisation
- Medlem af bestyrelsen i Lønmodtagernes Garantifond
- Medlem af bestyrelsen i Arbejdsmarkedets Fond for Udstationerede
- Medlem af bestyrelsen for Seniorpensionsenheden
- Medlem af bestyrelsen i LD Fonde

Deltagelse i ordinære møder:

- Bestyrelse – deltaget i 6 møder ud af 6

Direktør Jan Walther Andersen

Født: 1958

Anciennitet: indtrådt i 2014 - udpegningsperiode udløber i 2026

Kompetencer:

- Ledelseserfaring som bankdirektør i Arbejdernes Landsbank A/S og bestyrelseshverv
- Mangeårig erfaring fra finansielle virksomheder – herunder investeringer og finansielle markeder, pensionsmodeller, risikostyring, betalingsformidling, likviditetsstyring, mv – som medlem af direktionen i Arbejdernes Landsbank A/S og bestyrelsen i BI Holding A/S
- Erfaring med design af pensionsordninger, herunder pensions-, beskatning- og modregningsudfordringer
- Erfaring og viden om budgetter og regnskaber
- Erfaring og viden om ATP's strategi, opgaver, samfundsmæssige rolle samt internationale aktiviteter
- Bredt kendskab til politik, økonomi og samfund, herunder stakeholderhåndtering

Uddannelse:

- HD Finansiering
- Bankuddannet
- Deltaget i ATP's bestyrelsesuddannelse på CBS

Andre ledelseshverv:

- Administrerende direktør i Arbejdernes Landsbank A/S
- Medlem af bestyrelsen i Lønmodtagernes Garantifond
- Medlem af bestyrelsen i Arbejdsmarkedets Fond for Udstationerede
- Medlem af bestyrelsen for Seniorpensionsenheden
- Næstformand for Forvaltningsinstituttet for Lokale Pengeinstitutter
- Formand for bestyrelsen i AL Finans A/S
- Medlem af bestyrelsen i BI Holding A/S
- Medlem af bestyrelsen i Euronext (VP) Securities A/S samt formand for Risk Committee
- Medlem af bestyrelsen i PRAS A/S
- Medlem af bestyrelsen i Landsdækkende Banker
- Formand for PFA Advisory Board
- Medlem af bestyrelsen i Ejendomsselskabet Sluseholmen A/S
- Medlem af bestyrelsen i Sluseholmen 7 A/S

Deltagelse i ordinære møder:

- Bestyrelse – deltaget i 6 møder ud af 7
- Revisionsudvalg (formand) – deltaget i 4 møder ud af 4
- Risikoudvalg – deltaget i 4 møder ud af 4

Forbundsformand Anja C. Jensen

Født: 1970

Anciennitet: indtrådt i 2022 - udpegningsperiode udløber i 2025

Kompetencer:

- Ledelseserfaring som forbundsformand for HK samt fra forskellige ledelsespositioner i HK, herunder næstformand for HK Privat samt bestyrelseshverv
- Indgående kendskab til nationale og internationale arbejdsmarkedsmæssige forhold
- Indgående kendskab til levevilkårene for et bredt udsnit af danskerne
- Bredt kendskab til politik og samfund, herunder stakeholder- og interessenthåndtering, og erfaring som kommunalpolitiker
- Erfaring og viden om ATP's strategi, opgaver og samfundsmæssige rolle
- Erfaring og viden om administration og IT, herunder organisationsudvikling
- Indgående kendskab til kommunikation og forhandling

Uddannelse:

- Hotelreceptionist

Andre ledelseshverv:

- Formand for HK Danmark
- Medlem af bestyrelsen i Lønmodtagernes Garantifond
- Medlem af bestyrelsen i Arbejdsmarkedets Fond for Udstationerede
- Medlem af bestyrelsen for Seniorpensionsenheden
- Næstformand for HK's A-kasse
- Medlem af hovedbestyrelsen og forretningsudvalget i Fagbevægelsens Hovedorganisation
- Medlem af bestyrelsen i AKF Holding
- Medlem af bestyrelsen i Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
- Medlem af bestyrelsen i Arbejdernes Landsbank

- Medlem af bestyrelsen i Arbejdernes Landsbanks Fond
- Medlem af bestyrelsen i A-pressen
- Medlem af bestyrelsen i CPH Business
- Medlem af bestyrelsen i Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier
- Medlem af bestyrelsen i Fonden for Entreprenørskab
- Medlem af bestyrelsen i Nordisk Handelskomite
- Medlem af bestyrelsen i U/Nord
- Medlem af direktionen i ASX 7 ApS

- Næstformand for Centralorganisationernes Fællesudvalg
- Næstformand for Forhandlingsfællesskabet
- Medlem af Kunderådet, PFA
- Medlem af Beskæftigelsesrådet
- Medlem af Arbejdsmiljørådet
- 2. næstformand for Lån & Spar Bank

Deltagelse i ordinære møder:

- Bestyrelse – deltaget i 7 møder ud af 7

Deltagelse i ordinære møder:

- Bestyrelse – deltaget i 6 møder ud af 7

Formand Lisbeth Lintz

Født: 1966

Anciennitet: indtrådt i 2022 - udpegningsperiode udløber i 2024

Kompetencer:

- Ledelseserfaring som formand for Yngre Læger, Overlægeforeningen og Foreningen af Speciallæger samt fra overlægeansættelse i det danske sygehusvæsen
- Bredt kendskab til politik og samfund, herunder stakeholder- og interessenthåndtering
- Erfaring og viden om ATP's strategi, opgaver og samfundsmæssige rolle
- Erfaring og viden om administration, herunder organisationsudvikling
- Indgående kendskab til arbejdsmarkedsmæssige forhold

Uddannelse:

- Cand.med. fra Københavns Universitet
- Speciallæge i geriatri og intern medicin

Andre ledelseshverv:

- Formand for Akademikerne
- Medlem af bestyrelsen i Lønmodtagernes Garantifond
- Medlem af bestyrelsen i Arbejdsmarkedets Fond for Udstationerede
- Medlem af bestyrelsen for Seniorpensionsheden
- Medlem af Det Økonomiske Råd
- Medlem af bestyrelsen i LD Fonde

Supplerende oplysninger

→ www.atp.dk/supplerende-oplysninger-2023

Overordnede forhold

- ATP's overordnede ledelse
- Anbefalinger for god selskabsledelse
- Revisionsudvalgets kommissorium
- Forretningsudvalgets forretningsorden
- Risikoudvalgets kommissorium
- Regnskabsafslæggelsesprocessen
- Redegørelse over dataetik
- ATP's whistleblowerordning

Aflønning

- Lønpolitik for ledelse, væsentlige risikotagere m.fl. i Arbejdsmarkedets Tillægspension
- Vederlagsrapport

Supplerende regnskabsoplysninger

- Børsnoterede danske kapitalandele
- Børsnoterede danske kapitalandele (Excel)
- Børsnoterede udenlandske kapitalandele
- Børsnoterede udenlandske kapitalandele (Excel)
- Unoterede danske kapitalandele
- Unoterede udenlandske kapitalandele
- Erhvervsobligationer
- Statsobligationer fordelt på udstederland

- Eksponering i aktieindeks i afledte finansielle instrumenter
- Specifikation i henhold til "Bekendtgørelse om finansielle rapporter for Arbejdsmarkedets Tillægspension" § 11*

Finansiel kalender

- Kvartals- og årsrapportering 2024

Værdiskabelse

- Definition af nøgletal for værdiskabelse

Samfundsansvar

- Samfundsansvar 2023
- Rapportering om disclosureforordningen
- Taxonomirapportering

Baggrund om ATP Livslang Pension

- Opgørelse af Finanstilsynets nøgletal for afkast (N1)
- ATP's Pensionsprodukt
- Obligatorisk Pensionsordning (OP)
- Pensionsordning for førtidspensionister (SUPP)
- ATP's levetidsmodel og arbejde med forudsigelse af levetid

Supplerende oplysninger markeret med * er omfattet af revision, mens øvrige supplerende oplysninger ikke er revideret.